

Številka: 007-153/2023
Ljubljana, 25. april 2025
EVA 2023-2030-0026
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem svetu (EVA 2023-2030-0026) – redni postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela naslednji sklep:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem svetu (EVA 2023-2030-0026) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.
Barbara KOLENKO HELBL GENERALNA SEKRETARKA
Prejmejo: – Državni zbor Republike Slovenije, – Ministrstvo za pravosodje, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– Andreja Katič, ministrica, – mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje, – dr. Milan Brglez, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje, – mag. Valentina Vehovar, generalna direktorica, Ministrstvo za pravosodje, – Gordana Zalaznik, vodja sektorja, Ministrstvo za pravosodje.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
– Andreja Katič, ministrica, – mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka, – dr. Milan Brglez, državni sekretar, – mag. Valentina Vehovar, generalna direktorica, Ministrstvo za pravosodje.

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlog zakona dopolnjuje veljavni Zakon o sodnem svetu (ZSSve) s ciljem, da bo sodni svet (*sui generis* državni organ) svoje pristojnosti lahko opravljal še bolj učinkovito. Razlogi za nadgradnjo so ugotovitve prakse glede njegovega delovanja od sprejetja zakona leta 2017. Predlagane rešitve realizirajo ugotovitve Ocene učinkov ZSSve, ki jo je Ministrstvo za pravosodje pripravilo v skladu z zavezo Vlade Republike Slovenije v Koalicijski pogodbi o sodelovanju v Vladi RS 2020–2022 v juliju 2021. Ocena je podala odgovore, ali so se z uveljavitvijo zakona dosegli zastavljeni cilji ter kakšen je bil njegov prispevek pri utrjevanju vloge in položaja sodnega sveta. V poglavju, ki ureja disciplinski postopek zoper sodnike, se upošteva ustavna odločba U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 o ugotovitvi, da so prvi in drugi odstavek 40. člena ter drugi odstavek 45. člena ZSSve v neskladju z Ustavo RS. Bistvo ugotovljene neustavnosti ZSSve je v tem, da je sodni svet lahko hkrati pobudnik disciplinskih postopkov zoper sodnike in rzsodnik v disciplinskih postopkih po svojih članih, ki predsedujejo vsakokratnemu senatu disciplinskega sodišča, pri tem pa veljavna ureditev ne omogoča, da v primerih, ko pobudo za uvedbo disciplinskega postopka poda sodni svet, v disciplinskem postopku, v katerem se odloča o odgovornosti posameznega sodnika, ne bi sodelovali člani disciplinskega sodišča, ki so hkrati tudi člani sodnega sveta. Ustavno sodišče meni, da takšna ureditev ne daje garancije za nepristransko odločanje v disciplinskih postopkih zoper sodnike. Poleg tega se celovito ureja področje volitev članov sodnega sveta predvsem volitve članov sodnega sveta izmed sodnikov.

Predlog zakona je del prenove sodniške zakonodaje. Predlog Zakona o sodiščih in predlog Zakona o sodnikih sestavljata nedeljivo celoto, pri čemer je Zakon o sodiščih predvsem organizacijski zakon, Zakon o sodnikih pa ureja položaj sodnika. Ker pa nekatera področja ureja le ZSSve (disciplinski postopek zoper sodnike, pravno varstvo zoper odločitve sodnega sveta), se predlagane rešitve v novih zakonih usklajujejo tudi v tem predlogu zakona. Uveljavitev oziroma začetek uporabe novih določb v vseh treh zakonih je vezana na enako časovno obdobje zato je nujna istočasna obravnava in njihovo sprejetje.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna		9.144,60		
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Sodni svet RS		221105 - Plače dodeljenih sodnikov		9.144,60
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Uveljavitev predloga zakona bistvenih finančnih posledic ne bo imela. Nove finančne posledice bodo lahko nastala zaradi predlagane ureditve plačnega položaja generalnega sekretarja sodnega sveta. Do uskladitve ZSTSPJS, ki je sistemski zakon, ki ureja plače funkcionarjev v javnem sektorju, se plača generalnega sekretarja sodnega sveta izenačuje s plačo generalnega sekretarja vrhovnega sodišča.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,

NE

<ul style="list-style-type: none"> - financiranje občin. 	
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>DA</p>
<p>Gradivo je bilo objavljeno na spletnem mestu E-demokracija. Datum objave: 6. 10. 2023</p>	
<p>Predlagane zakonodajne rešitve so rezultat večletnih usklajevanj, ki so potekala s sodstvom (Vrhovno sodišče Republike Slovenije in Slovensko sodniško društvo) in Sodnim svetom Republike Slovenije. Predlog zakona skupaj s predlogom Zakona o sodiščih in predlogom Zakona o sodnikih predstavlja sistemsko prenovo zakonodaje, ki ureja področje sodstva z vidika organizacije in pristojnosti sodišč ter statusni položaj sodnikov.</p> <p>V letu 2023 je bil pripravljen predlog zakona z manjšim obsegom sprememb, s katerimi se je predlagala le odprava ugotovljene ustavne neskladnosti disciplinskih postopkov zoper sodnike (dopolnitve oziroma spremembe VI. poglavja ZSSve Disciplinski postopki) brez rešitev, ki bi terjale usklajitev z Zakonom o sodiščih (ZS) in Zakonom o sodniški službi (ZSS). Na 39. seji (31. 5. 2023) je Sodni svet sprejel sklep, da se še naprej zavzema za čim hitrejšo in celostno ureditev sodniške zakonodaje in sicer ZSSve, ZSS in ZS, področje disciplinske odgovornosti sodnikov pa je treba celostno obravnavati in pristopiti k spremembi ZSSve in ZSS, zato se sodni svet ne strinja s spremembami zgolj dela procesne ureditve v ZSSve.</p> <p>Prvi krog strokovnega usklajevanja: Ministrstvo za pravosodje je septembra 2023 poslalo prvi delovni osnutek predloga zakona v strokovno usklajevanje Sodnemu svetu Republike Slovenije, Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije, Slovenskemu sodniškemu društvu, Vrhovnemu državnemu tožilstvu, Državnotožilskemu svetu ter Odvetniški zbornici Slovenije.</p> <p>Oktobra 2023 je bil predlog zakona poslan tudi Informacijskemu pooblaščenču, Komisiji za preprečevanje korupcije, Pravni fakulteti v Ljubljani, Pravni fakulteti v Mariboru ter Evropski pravni fakulteti.</p> <p>Seznanitev širše javnosti: Predlog zakona je bil 6. oktobra 2023 objavljen na spletnem mestu »E-demokracija«: https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=15953</p> <p>Prvi krog medresorskega usklajevanja:</p>	

Predlog zakona je bil 6. oktobra 2023 poslan v prvi krog medresorskega usklajevanja Ministrstvu za finance, Ministrstvu za javno upravo ter Službi vlade Republike Slovenije za zakonodajo. Vsi deležniki so v prvem krogu medresorskega usklajevanja podali pripombe.

Drugi krog strokovnega usklajevanja:

Ob upoštevanju pripomb iz prvega kroga strokovnega in medresorskega usklajevanja, ki so se nanašale na obseg in vsebino predloga zakona, je bilo pripravljeno dopolnjeno gradivo predloga zakona, ki je bilo maja 2024 poslano v drugi krog strokovnega usklajevanja Sodnemu svetu Republike Slovenije in Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije. Nekatera področja so bila obravnavana tudi na sejah sodnega sveta:

- 28. 3. 2024 so bila s člani sodnega sveta izmenjana mnenja o prenovi sodniške zakonodaje. Predsednik sodnega sveta je izpostavil pomembnost spremembe zakonodaje, ki ureja imenovanje vrhovnih sodnikov, s prenosom odločanja z Državnega zbora na Sodni svet, kar je kot sistemska anomalija izpostavljeno tudi v poročilu Evropske komisije o stanju pravne države (Rule of Law Report), člani so opozorili še, da je treba pri spremembi sodniške zakonodaje pozornost nameniti varovanju položaja in pozitivnopравниh pristojnosti Sodnega sveta, ki so vse v skladu s smernicami mednarodnih institucij;
- 6. 2. 2025 je bil izveden sestanek s člani sodnega sveta in predsednico Odbora za pravosodje v Državnem zboru Leno Grgurevič. Člani Sodnega sveta so izpostavili, da je treba zagotoviti, da v sodni sistem vstopajo najkvalitetnejši kandidati. Možnosti za izboljšave je smiselno iskati tudi v okviru normativne ureditve izbirnih postopkov. Izjemno pomembno pa je, da se ohrani sistem zavor in ravnovesij in načelo diskrecijskega odločanja Sodnega sveta.

Drugi krog medresorskega usklajevanja:

Dopolnjeno gradivo predloga zakona je bilo 5. decembra 2024 posredovano Službi Vlade za zakonodajo v ponovno medresorsko usklajevanje, in sicer gradivo predloga zakona dopolnjeno s pripombami in predlogi za izboljšavo gradiva, ki so bile izpostavljene junija 2024 na usklajevalnih sestankih.

Natančen prikaz usklajevanja s strokovno in zainteresirano javnostjo skupaj z načinom upoštevanja podanih pripomb in predlogov je predstavljen pod točko 7 uvodne obrazložitve predloga zakona.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštrevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
	Andreja Katič MINISTRICA
Priloge: – predlog zakona, – priloga 2, – MSP test.	

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije naseji dne.....sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem svetu (EVA 2023-2030-0026) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Barbara KOLENKO HELBL
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNEM SVETU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1 Položaj Sodnega sveta

Neodvisno, nepristransko ter učinkovito in odgovorno sodstvo je temeljni pogoj za obstoj vladavine prava in spoštovanje temeljnih demokratičnih vrednot, s tem pa tudi svobode vsakega posameznika. Sodstvo mora biti neodvisno, da lahko odgovorno in v celoti izpolnjuje svojo vlogo v razmerju do drugih dveh vej oblasti, družbe kot celote in strank sodnega postopka.¹

Eden od pomembnih korakov pri spremembah za vzpostavitev vladavine prava po zgledu razvitih demokratičnih sistemov in s tem za zagotovitev neodvisnosti sodstva je bilo v osamosvojitvenem procesu leta 1990 tudi sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o rednih sodiščih,² s katerim je bil ustanovljen poseben organ – *sodni svet*, sprva le z namenom obravnave temeljnih vprašanj s področja kadrovske politike sodišč. Ustavni položaj je bil sodnemu svetu podeljen naknadno z Ustavo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ustava)³ in njeno umestitvijo v sistem organizacije državne oblasti.⁴

Po sprejetju ustave v letu 1991 sta položaj, organizacijo in pristojnosti sodnega sveta najprej urejala Zakon o sodiščih (v nadaljnjem besedilu: ZS)⁵ in Zakon o sodniški službi (v nadaljnjem besedilu: ZSS)⁶; 25. aprila 2017 pa je bil sprejet Zakon o sodnem svetu (v nadaljnjem besedilu: ZSSve),⁷ ki je začel veljati 20. maja 2017, uporabljati pa se je začel 20. novembra 2017. Od sprejetja ZSSve je status sodnega sveta celostno urejen v samostojnem zakonu.

Sodni svet Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: sodni svet) je samostojni in neodvisni državni organ, ki varuje samostojnost in neodvisnost sodne veje oblasti ter zagotavlja kakovostno delo sodišč in sodnikov ter javni ugled sodstva (prvi odstavek 2. člena ZSSve). Z vidika organizacije državne oblasti je sodni svet državni organ ustavnega ranga, ki ga ni mogoče uvrstiti v nobeno od treh vej oblasti⁸ in ki kot eden izmed ključnih mehanizmov v sistemu organizacije državne oblasti zagotavlja ravnovesje med vejami oblasti. Ustava njegovega statusa izrecno ne opredeljuje. Ustavno sodišče ga opredeljuje kot organ, ki opravlja posebno vlogo pri vzpostavljanju sodne oblasti ter praviloma odloča o vprašanjih, ki zadevajo pravni položaj

¹ Svet Evrope, Posvetovalni svet evropskih sodnikov (CCJE), Mnenje št. 1 in 18.

² Uradni list RS, št. 8/90.

³ Uradni list RS/I, št. 33/1991, Uradni list RS, št. 42/1997 – UZS68, 66/2000 - UZ80, 24/2003 – UZ3a, 47, 68, 69/2004 – UZ14, 69/2004 – UZ43, 69/2004 – UZ50, 68/2006 – UZ121,140,143, 47/2013, 47/2013, 75/2016 – UZ70a, 92/2021 – UZ62a.

⁴ Dostopni na: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/zgodovina>.

⁵ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20 in 203/20 – ZIUPOPĐVE.

⁶ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17 – ZSSve in 36/19 – ZDT-1C.

⁷ Uradni list RS, št. 23/17.

⁸ Glej Odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-224/96, 22. 5. 1997, 11. točka obrazložitve.

sodnika.⁹ Po svoji ustavno določeni vlogi je le predlagalno telo, vendar pa mu je zakonodajalec, najprej v ZS in ZSS nato pa v ZSSve določil številne pristojnosti, ki so tesno povezane s temeljnimi ustavnimi načeli, ki jamčijo neodvisnost ter učinkovitost in odgovornost sodstva. V sistemu delitve oblasti sodni svet zagotavlja ustavno predvideno sodelovanje med zakonodajno in sodno vejo oblasti pri kadrovskih odločitvah v sodstvu. Izhajajoč iz svojega ustavno opredeljenega položaja v okviru svojih pristojnosti odloča oblastno, avtoritativno in strokovno avtonomno, s tem pa tudi neodvisno od treh ustavno opredeljenih vej oblasti, s čimer odločilno prispeva tako k zagotavljanju neodvisnosti sodstva in sodnikov kot tudi zagotavljanju kakovostnega izvrševanja sodne oblasti.

1.2 Veljavna ureditev

1.2.1 Ustava Republike Slovenije

Sodni svet je bil ustanovljen leta 1990 z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o rednih sodiščih¹⁰ z namenom obravnave temeljnih vprašanj s področja kadrovske politike sodišč. Ustavni položaj mu je bil podeljen naknadno s sprejetjem ustave in njegovo umestitvijo v sistem organizacije državne oblasti (130., 131. in 132. člen ustave).

Ustava sestavo, položaj in pristojnosti sodnega sveta določa le v temeljnih okvirih in njegovega statusa izrecno ne opredeljuje. Po svoji ustavno določeni vlogi je sodni svet le predlagalno telo. Zakonodajalec pa mu je določil številne pristojnosti, ki so tesno povezane s temeljnimi ustavnimi načeli, ki jamčijo neodvisnost ter učinkovitost in odgovornost sodstva.

Sodni svet sestavlja enajst članov; pet članov izvoli na predlog predsednika republike Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov; šest članov izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo (131. člen ustave). Sodnike voli državni zbor na predlog sodnega sveta (130. člen ustave). Če sodnik pri opravljanju sodniške funkcije krši Ustavo ali huje krši zakon, državni zbor na predlog sodnega sveta sodnika razreši (drugi odstavek 132. člena ustave).

1.2.2 Zakon o sodnem svetu

Od sprejetja ZSSve je njegov pravni položaj celostno urejen v samostojnem zakonu, kar sodni svet že v normativnem pogledu postavlja v prirejen položaj drugim ustavnim in drugim državnim organom v sistemu zavor in ravnovesij med različnimi vejami oblasti. ZSSve je sodnemu svetu podelil tudi finančno neodvisnost, saj kot samostojni in neposredni proračunski uporabnik z dvotretjinsko večino glasov vseh članov sprejme predlog finančnega načrta za svoje delovanje za vsako proračunsko obdobje in ga pošlje Vladi Republike Slovenije (drugi odstavek 56. člena ZSSve).¹¹

V zasnovi ZSSve so po posameznih poglavjih urejena vsebinsko zaokrožena področja delovanja in organizacije organa:

- I. Splošne določbe
- II. Sestava sodnega sveta

⁹ Ustavno pravo: Grad, Kaučič, Zagorc, 2. spremenjena ter dopolnjena izdaja; Ljubljana; Pravna fakulteta, 2018, str. 634.

¹⁰ Uradni list RS, št. 8/90.

¹¹ Letno poročilo sodnega sveta 2023, str. 13.

- III. Volitve članov sodnega sveta
- IV. Pristojnosti sodnega sveta
- V. Postopek pred sodnim svetom
- VI. Disciplinski postopki
- VII. Komisija za etiko in integriteto in kodeks sodniške etike
- VIII. Strokovna služba sodnega sveta
- IX. Finance.

Kot sistemski zakon je ZSSve upošteval priporočila ključnih mednarodnih ustanov, kot sta Evropska mreža sodnih svetov (v nadaljnjem besedilu: ENCJ) in Posvetovalni svet evropskih sodnikov pri Svetu Evrope (*Consultative Council of European Judges*; v nadaljnjem besedilu: CCJE), ki zagotavljata varovanje neodvisnosti sodnikov in sodstva ter hkrati spodbujata odgovornost, učinkovitost in kakovost sodstva.

V Mnenju št. 10, v katerem CCJE obravnava izključno sodni svet in njegovo poslanstvo, je posebej poudarjeno, da je glavni namen sodnega sveta zagotavljanje sodniške neodvisnosti in neodvisnosti posameznih sodnikov. Sodni svet naj bi vzpostavil tudi potrebna orodja za vrednotenje pravosodnega sistema in o tem poročal državi ter priporočal pristojnim organom sprejetje ustreznih ukrepov, ki bi izboljšali upravljanje v pravosodju. Poudarja, da omejevanje avtonomije sodnega sveta s strani drugih organov ni primerno, razmerja med sodnim svetom in drugimi vejami oblasti pa morajo biti ustrezno določena. Ker sodni svet ne spada v hierarhijo sodnega sistema, je treba s sodišči in še posebej s sodniki vzpostaviti ustrezno razmerje. Naloga sodnega sveta sta tudi varovanje sodnikov pred zunanjimi političnimi ali ideološkimi pritiski in zagotavljanje nepristranskega odločanja sodnikov v skladu z njihovo razlago dejstev in veljavnimi predpisi. Navedeno je tudi v skladu s Priporočilom Odbora ministrov Sveta Evrope MC/Rec (2010)12 o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov, v katerem je v zvezi s pomembno vlogo sodnega sveta v IV. delu poudarjeno, da je treba zagotoviti transparentnost dela sodnega sveta in da je ta transparentnost prvi pogoj za zaupanje državljanov v delovanje pravosodnega sistema ter jamstvo pred nevarnostjo političnega vpliva in možnostjo enostranskega zastopanja lastnih interesov. Da naj bo sodni svet oziroma njemu podoben neodvisni organ v državah članicah pomemben akter pri postavljanju okvirov ocenjevanju in vrednotenju kakovosti sodnikov in sodstva kot celote, pa je generalna skupščina CCJE ponovno poudarila v Varšavski deklaraciji o prihodnosti sodstva, ki jo je sprejela 3. junija 2016.¹²

Tudi priporočila ENCJ o vlogi, položaju in pristojnostih sodnih svetov poudarjajo, da morajo imeti sodni sveti kot neodvisni organi v pravosodnih sistemih odločilno vlogo pri zagotavljanju neodvisnosti sodstva in sodnikov.¹³

ZSSve je navedene mednarodne smernice upošteval in zakonski okvir, ki je do njegovega sprejetja opredeljeval položaj in pristojnosti sodnega sveta, v skladu z njimi nadgradil. Kot novost je ZSSve posebej opredelil položaj in poslanstvo sodnega sveta (2. člen), ki v obliki pravnega načela uokvirja in usmerja razumevanje in uporabo zakonskih in podzakonskih norm v zvezi s položajem in pristojnostmi sodnega sveta.

¹² The Warsaw declaration on the Future of Justice in Europe, dostopno na: https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Warsaw/encj_warsaw_declaration_final.pdf

¹³ Councils for the Judiciary, Report 2010-2011: https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-p/Reports/Report_Project_Team_Councils_for_the_Judiciary_2010_2011.pdf.

Z vidika zagotavljanja neodvisnega ustavnega položaja je sodnemu svetu v ZSSve še naprej zagotovljena avtonomnost pri urejanju poslovanja, saj je pooblaščen, da s kvalificirano večino vseh članov sprejme poslovnik svojega delovanja (5. člen), pri čemer pa po novem sedaj zakon v temeljih opredeljuje postopek pred sodnim svetom in njegovo odločanje. Postopek pred sodnim svetom pred sprejetjem ZSSve ni bil normiran na zakonski ravni in ga je sodni svet v celoti urejal v svojem poslovniku.

Zaradi krepitev zaupanja javnosti in uveljavljanja odgovornosti organa se je v ZSSve okrepila dolžnost organa zagotavljati transparentnost lastnega delovanja (6. člen in drugi odstavek 26. člena). Sodni svet mora enkrat letno poročati državnemu zboru o svojem delovanju in se v poročilu opredeliti tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o delu sodstva ter oceni stanja v sodstvu (7. člen). Poročilo mora v vednost poslati tudi vrhovnemu sodišču in ministru za pravosodje. Dodatno mora poleg odločb o pravicah in obveznostih sodnikov na svoji spletni strani javno objavljati tudi druge sklepe, s katerimi odloča o zadevah javnega pomena (drugi odstavek 35. člena).

ZSSve je nadalje utrdil položaj članov sodnega sveta in okrepil integriteto njihove funkcije. Člani uživajo imuniteto v okviru izražanja svojega mnenja ali glasu na sejah sodnega sveta. Razširili so se razlogi za prenehanje funkcije člana; funkcija člana sodnega sveta po ZSSve tako lahko preneha tudi v primeru kršenja poklicne etike, ugotovljene disciplinske odgovornosti ali pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje (14. člen).

ZSSve je ohranil vse pristojnosti sodnega sveta, ki jih je pred tem določal 28. člen ZS, poleg teh pa je določil še nekaj pomembnih novih pristojnosti, kot so imenovanje disciplinskih organov in vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike; priprava predhodnega mnenja pri določanju števila sodniških mest na posameznem sodišču in predhodnega mnenja k shemi organizacijskih enot sodišč; aktivna legitimacija zahtevati oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, ki posegajo v ustavni položaj sodstva in sodnikov. Namen dodelitve novih pristojnosti in prenos pristojnosti v zvezi z disciplinskimi postopki zoper sodnike sta krepitev njegove vloge in položaja, prav tako pa tudi povečanje splošnega zaupanja v pravosodje.

Pomembni novosti je ZSSve prinesel tudi v razmerju do vrhovnega sodišča in ministrstva za pravosodje, in sicer dolžnost sodnega sveta, da oblikuje mnenje na zahtevo ministra ali predsednika vrhovnega sodišča (24. člen) in skliče sejo na predlog ministra ali predsednika vrhovnega sodišča (27. člen).

V skladu s položajem in vlogo sodnega sveta je ZSSve na novo uredil tudi sodno varstvo zoper odločitve sodnega sveta. To je bilo do sprejetja ZSSve zagotovljeno v upravnih sporih pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče), zdaj pa je pristojnost za odločanje v upravnem sporu prenesena na najvišje sodišče v sodnem sistemu – vrhovno sodišče, ki v teh primerih odloča v senatu petih sodnikov (36. člen). Navedeno je v skladu s tem, da je sodni svet nadzorni mehanizem nad delovanjem sodstva ter hkrati ena najvišjih strokovnih kompetenc na področju organizacije in delovanja sodstva.

Med drugimi novostmi, ki jih je uveljavil ZSSve, velja izpostaviti še, da je sodnemu svetu omogočen dostop do podatkov sodišč ter drugih državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, potrebnih za izvrševanje njegovih pristojnosti (8. člen) ter da sam sprejema predlog finančnega načrta za lastno delovanje in brez posredovanja vrhovnega sodišča opredeli in zastopa svoje finančne potrebe (56. člen). Sodni svet do leta 2017

ni bil samostojni predlagatelj proračunskih sredstev, saj se je obseg finančnih sredstev za njegovo delo in strokovno službo zagotavljal v okviru skupnega proračuna za sodišča, koordinacija in razdelitev finančnih sredstev pa sta bili v pristojnosti vrhovnega sodišča.

Sistemske zaokrožene ureditve položaja, pristojnosti in poslanstva sodnega sveta omogoča večjo prepoznavnost organa v sistemu organizacije državne oblasti; boljše razumevanje njegove vloge tako s strani javnosti kot tudi nosilcev drugih dveh vej oblasti; večjo transparentnost njegovega delovanja in lažje spremljanje dela organa, s tem pa tudi uveljavljanje odgovornosti za izvrševanje naloženih mu pristojnosti. Vse skupaj pa pomembno vpliva tudi na krepitev zaupanja javnosti v delo sodnega sveta in s tem sodstva.

Na to kažejo že podatki iz Letnega poročila sodnega sveta 2023¹⁴, iz katerega izhaja, da se je zanimanje javnosti za delo organa od leta 2017, ko je bil ZSSve sprejet in se je začel uporabljati, pomembno povečalo, saj vsa leta prejema novinarska vprašanja, zahteve za informacije javnega značaja in poslanska vprašanja. Opazno se je povečal tudi obseg dela Komisije za etiko in integriteto in disciplinskih organov, ki kot samostojni delovni telesi pri sodnem svetu zagotavljata krepitev poklicne etike in integritete v sodstvu ter ugotavljanje in uveljavljanje disciplinske odgovornosti sodnikov.¹⁵

1.2.3 Področni zakoni

Cilj ZSSve je bila krovna, jasna in jedrnata ureditev položaja, organizacije, delovanja in pristojnosti sodnega sveta, ne pa celovita prenova vloge sodnega sveta v postopkih v zvezi s sodniško funkcijo ter položajem, pravicami in obveznostmi sodnikov. Zato je bila zakonska materija iz ZS skoraj v celoti prenesena v ZSSve, večina določb v ZSS, povezanih s sodnim svetom, pa je še naprej ostala v ZSS. Gre namreč za določbe, ki natančneje (vsebinsko) urejajo naloge sodnega sveta glede kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki in za katere je glede na sistemsko ureditev položaja sodnikov smiselno, da se ohranijo v obstoječem zakonu, ki ureja sodniško službo (ZSS).

Na podlagi drugega odstavka 23. člena ZSSve zato lahko določene pristojnosti sodnega sveta izhajajo ali pa so podrobneje urejene tudi v drugih področnih zakonih, ki so:

- Zakon o sodiščih,
- Zakon o sodniški službi,
- Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (tretji odstavek 9.a člena in druga alineja prvega odstavka 13.a člena),¹⁶
- Zakon o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč (6. in 8. člen)¹⁷ in
- Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (drugi odstavek 61.d člena).¹⁸

¹⁴ Letno poročilo sodnega sveta 2023, str. 73, preglednica 20.

¹⁵ Letno poročilo sodnega sveta 2023, str. 78, preglednica 21 ter str. 82, preglednica 22.

¹⁶ Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 – ZDeb in 16/23 – ZZPri.

¹⁷ Uradni list RS, št. 64/01 in 59/02.

¹⁸ Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13, 90/14 – ZDU-1I, 60/17 in 72/19.

1.2.4 Poslovnik Sodnega sveta

Način dela, notranja organizacija, sklicevanje in potek sej, sprejemanje in izvrševanje odločitev, varovanje podatkov, sodelovanje z drugimi organi, obveščanje javnosti in druga izvedbena vprašanja so podrobneje urejena v Poslovniku sodnega sveta, ki ga je sodni svet sprejel na 109. seji 7. decembra 2017 ter je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletnem mestu organa (v nadaljnjem besedilu: poslovnik).¹⁹

1.3 Razlogi za spremembe ZSSve

Potreba po redefiniciji in nadgradnji določenih zakonodajnih rešitev v ZSSve je povezana s tremi pomembnimi procesi oziroma izvira iz njih, ki imajo svoj temelj v ugotovitvah prakse v povezavi z neposrednim delovanjem sodnega sveta.

1. ZSSve je eden od gradnikov pravosodnega sistema v Republiki Sloveniji ter je kot tak vsebinsko in sistemsko neločljivo povezan z veljavno sodniško zakonodajo (ZS in ZSS). Rešitve predlagane v novem Zakonu o sodiščih in novem Zakonu o sodnikih zahtevajo posamezne spremembe tudi v ZSSve.

2. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) je v skladu z zavezo Vlade Republike Slovenije v Koalicijski pogodbi o sodelovanju v Vladi RS 2020–2022²⁰ v juliju 2021 pripravilo tudi oceno učinkov ZSSve, s ciljem ugotoviti, ali so bili z uveljavitvijo zakona doseženi zastavljeni cilji ter kakšen je bil njegov prispevek pri utrjevanju vloge in položaja sodnega sveta, hkrati pa naj bi ocena učinkov ugotovila tudi potrebe po spremembi ureditve posameznih institutov in izboljšanja organizacije dela sodnega sveta. Pri pripravi ocene učinkov ZSSve se je ministrstvo osredotočilo na izvajalce predpisa, tj. sodni svet²¹ in sodstvo²², ocena pa je pokazala, da je pri izvrševanju zakonskih določb ZSSve v praksi nastalo več vprašanj, predlogov in dilem, ki utemnjujejo (ponovni) zakonodajni razmislek glede posameznih institutov ZSSve in pripravo novih rešitev za boljše delo organa.

3. Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ustavno sodišče) je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 ugotovilo neskladnost prvega in drugega odstavka 40. člena ter drugega odstavka 45. člena ZSSve z Ustavo in naložilo zakonodajalcu da neskladje odpravi v enem letu od objave odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Rok za odpravo neskladja se je iztekel 12. novembra 2022.²³ Srž ugotovljene neustavnosti ZSSve je v tem, da je sodni svet lahko hkrati pobudnik disciplinskih postopkov zoper sodnike (drugi odstavek 45. člena) in razsodnik v disciplinskih postopkih po svojih članih, ki predsedujejo vsakokratnemu senatu disciplinskega sodišča (drugi odstavek 40. člena), pri čemer veljavni ZSSve ne omogoča, da v primerih, ko pobudo za uvedbo disciplinskega postopka poda sodni svet, v disciplinskem postopku, v katerem se odloča o odgovornosti posameznega sodnika, ne bi sodelovali člani disciplinskega sodišča, ki so hkrati tudi člani sodnega sveta. Po mnenju ustavnega sodišča taka ureditev ne jamči nepristranskega odločanja v disciplinskih postopkih zoper sodnike.

¹⁹ Uradni list RS, št. 74/17.

²⁰ Koalicijska pogodba o sodelovanju v Vladi RS 2020–2022:
https://www.gov.si/assets/vlada/Vlada_predstavitev_dokumenti/Koalicijska-pogodba-2020-2022.pdf

²¹ Dopis Sodnega sveta, št. Su 367/2020-13 z dne 13. 5. 2021.

Pri pripravi analize pa so bila upoštevana tudi Letna poročila sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/letnaPorocila>.

²² Dopis Vrhovnega sodišča, št. Su 1231/2020 z dne 23. 4. 2021.

²³ Uradni list RS, št. 178/2021.

4. Uresničujejo se zaveze Programa za delo koalicije 2022-2026, in sicer spoštovanje odločb Ustavnega sodišča (odločbe ustavnega sodišča morajo biti uresničene v najkrajšem možnem času in ne glede na to, ali se z vsebino ustavne odločbe strinjamo ali ne (1. točka)), in na področju vladavine prava in pravične skupnosti zaveza, da se v sodelovanju z deležniki posodobi ocenjevanje uspešnosti sodnikov. V sodelovanju s ključnimi deležniki pa nadaljuje prenovo sodne zakonodaje z uvedbo enovitega sodnika (5. točka).

1.4 Temeljna problemska področja

Ocena učinkov ZSSve je pokazala, da je zakon najprej potreben zakonodajnega razmisleka in nadgradnje oziroma določenih popravkov na področju organizacije delovanja oziroma poslovanja sodnega sveta. Da bo organ lahko optimalno izvajal svoje pristojnosti za varstvo neodvisnosti sodstva in spodbujanje odgovornega sodstva, mu je treba poleg materialnih pogojev za delo in finančne samostojnosti zagotoviti tudi ustrezno strokovno in organizacijsko podporo.

Pomemben del legitimnosti in avtoritete organa je tudi način izvolitve oziroma imenovanja njegovih članov. Pet članov sodnega sveta na podlagi predloga predsednika republike izvoli državni zbor torej gre za akt politične diskrecije, zoper katerega ni pravnega varstva. Drugi del članov (šest članov) pa izmed sebe izvolijo sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo, in sicer na podlagi neposrednih in tajnih volitev, za katere velja načelo svobodne, splošne in enake volilne pravice. Navedeno volilno pravico imajo vsi sodniki, ki na dan volitev opravljajo sodniško funkcijo (drugi in peti odstavek 18. člena ZSSve); pri tem lahko sodniki svobodno izbirajo med različnimi kandidati (20. člen ZSSve); hkrati pa imajo pravico svojo volilno pravico uveljaviti ali je ne uveljaviti. Čeprav je volilna pravica sodnikov osebna pravica, se lahko uresničuje le kolektivno (tj. skupaj z drugimi volivci na vnaprej organizirani način in po vnaprej določenem postopku). Praksa je pokazala, da ZSSve za varstvo te volilne pravice nima urejenega pravnega varstva.

Tako kot je analizirano v oceni učinkov ZSSve sta na nujnost zakonodajne intervencije na področju disciplinske odgovornosti sodnikov pokazali tudi praksa in ustavnosodna presoja določb ZSSve. Uveljavitev in začetek uporabe določb ZSSve sta prinesla bistvene spremembe na področju uveljavljanja disciplinske odgovornosti sodnikov. Spremembe se nanašajo tako na imenovanje in razrešitev disciplinskih organov kot tudi na disciplinski postopek. Do začetka uporabe ZSSve 20. novembra 2017 je disciplinski postopek urejal ZSS; pristojnost za vodenje disciplinskih postopkov pa je bila podeljena sodstvu. ZSSve je vodilno vlogo pri vodenju disciplinskih postopkov podelil sodnemu svetu kot neodvisnemu in avtonomnemu organu. Od začetka uporabe določb ZSSve tako pri sodnem svetu delujejo disciplinsko sodišče, disciplinski tožilec in njegov namestnik. Disciplinski organi imajo sedež pri sodnem svetu, ki zagotavlja finančna sredstva, strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za njihovo delo (42. člen ZSSve).²⁴

Na procesnem področju, ki je predmet ZSSve, je bil potreben razmislek o ustreznosti veljavne ureditve, ki predvideva enostopenjski disciplinski postopek (43. člen ZSSve) in po kateri ima pravno sredstvo zoper odločitev disciplinskega sodišča le sodnik – disciplinski obdolženec, ne pa tudi disciplinski tožilec kot zastopnik javnega interesa. Prav tako je bilo treba pretehtati smiselnost veljavne ureditve, ki v disciplinskih postopkih za različne faze predvideva uporabo različnih vrst postopkovnih določil: do izdaje odločbe disciplinskega sodišča se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSve), sodno varstvo

²⁴ Letno poročilo sodnega sveta 2023, str. 79.

zoper odločitve disciplinskega sodišča pa se nato zagotavlja v upravnem sporu (43. člen v povezavi s 36. členom ZSSve) ter, kot izhaja iz odločbe ustavnega sodišča, premisliti ureditev dvojne vloge sodnega sveta, ki v disciplinskih postopkih lahko hkrati nastopa kot pobudnik in po svojih članih tudi kot razsodnik.

Temeljna področja in instituti, ki so predmet predlaganih sprememb, so tako:

- a) položaj generalnega sekretarja sodnega sveta,
- b) varstvo volilne pravice za člane sodnega sveta izmed sodnikov,
- c) transparentnost delovanja in odgovornost organa ter
- d) disciplinski postopki zoper sodnike in disciplinski organi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlagane rešitve uresničujejo naslednje cilje:

- povečanje strokovnosti dela sodnega sveta,
- krepitev transparentnosti delovanja sodnega sveta,
- ustavnoskladna ureditev disciplinskih organov sodnega sveta,
- učinkovitost disciplinskih postopkov zoper sodnike, in
- uskladitev ZSSve s predlogom novega Zakona o sodiščih in predlogom novega Zakona o sodnikih.

2.2 Načela

Temeljna načela, na katerih temeljijo predlagane določbe zakona, so v določeni meri opredeljena na ustavni ravni, in sicer načelo delitve oblasti z vzpostavljenim sistemom zavor in ravnovesij, načelo neodvisnosti sodstva in načelo zagotavljanja sodnega varstva v razumnem roku.

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- optimizacija poslovanja sodnega sveta,
- neodvisnost, nepolitičnost in strokovnost sodnega sveta in
- odgovornost in učinkovitost sodstva.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Položaj generalnega sekretarja

Generalni sekretar sodnega sveta zagotavlja delovanje organa in v sodelovanju s predsednikom organizira delo sodnega sveta ter vodi strokovno službo (drugi odstavek 4. člena ZSSve in prvi odstavek 8. člena Poslovnika).²⁵ V ta namen pripravlja gradiva za seje in zagotavlja tehnično izvedbo sej, izvajanje sprejetih odločitev sodnega sveta in poslovnika ter urejanje spletnega mesta sodnega sveta in javno objavo odločitev, stališč in dokumentov sodnega sveta, izdaja navodila in odredbe strokovni službi ter opravlja druge naloge, določene z zakonom in poslovníkom, ter po navodilih predsednika in v skladu s sklepi sodnega sveta. Med t. i. drugimi

²⁵ Po podatkih Letnega poročila sodnega sveta 2023 je bilo v strokovni službi sodnega sveta zaposlenih 12 javnih uslužbencev in 4 dodeljeni sodniki, skupaj 15 oseb; stran 17 in 18.

nalogami, določenimi z zakonom, so organizacijsko tudi zahteve posameznih področnih predpisov, ki urejajo finančno poslovanje; kadrovske zadeve; ravnanje z dokumentarnim gradivom; varstvo osebnih podatkov; zagotavljanje integritete organa; opravila v zvezi z upravljanjem premoženja, ki ga ima v uporabi, in podobno.

Generalni sekretar sodnega sveta zagotavlja tudi strokovno podporo delu organa, s pripravo poročila, osnutkov odločitev, mnenj, priporočil, smernic in dopisov iz pristojnosti sodnega sveta (drugi odstavek 8. člena poslovnika).

Generalni sekretar je sodnik, ki ima najmanj naziv okrožni sodnik in je za ta namen dodeljen sodnemu svetu za tri leta (4. člen ZSSve). Sodni svet ga izbere na podlagi javnega poziva in ga imenuje z dvotretjinsko večino glasov vseh članov. Ker zahteva opravljanje nalog generalnega sekretarja polno predanost (polni delovni čas), dodeljeni sodnik v času dodelitve na mesto generalnega sekretarja ne more hkrati opravljati tudi sodniške službe, zato mu vse obveznosti iz sodniške službe mirujejo. Ne glede na to obdrži pravico, da še naprej uporablja naziv sodnik.

ZSSve je skušal položaj generalnega sekretarja utrditi, vendar pa sodni svet utemeljeno izpostavlja, da ta cilj ni bil v celoti dosežen. Za razliko od generalnih sekretarjev drugih državnih organov se ob sprejetju ZSSve za generalnega sekretarja sodnega sveta v enotnem plačnem sistemu (prej veljavnem Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju, v nadaljnjem besedilu: ZSPJS)²⁶ in zdaj veljavnem Zakonu o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (v nadaljnjem besedilu: ZSTSPJS)²⁷ ne ureja plačni položaj, v katerem bi bilo ovrednoteno, da z nastopom funkcije generalnega sekretarja poleg strokovnih prevzame tudi organizacijske in vodstvene naloge. To pomeni, da s prevzemom funkcije generalnega sekretarja ta ohrani enak plačni položaj, kot ga je imel kot sodnik, ne da bi se upoštevalo, da z nastopom funkcije poleg strokovnih prevzame tudi organizacijske in vodstvene naloge.

Po veljavnih določbah Priloge 2 ZSTSPJS je okrožni sodnik uvrščen v 52. do 55. plačni razred oziroma 56. plačni razred, če ima tudi naziv svetnika.²⁸ Plačni položaj generalnega sekretarja sodnega sveta je zato s položajem generalnih sekretarjev nekaterih drugih državnih organov, ki so na podlagi Priloge 2 ZSTSPJS posebej uvrščeni v plačne razrede, in sicer generalni sekretar vrhovnega sodišča v 59. plačni razred in generalni sekretar ustavnega sodišča v 61. plačni razred.

V določenem pogledu je ta neprimerljiv tudi s položajem predsednikov sodišč. Zadolžitve generalnega sekretarja sodnega sveta so namreč širše kot zadolžitve predsednika posameznega sodišča, kadar ima le-ta za organizacijske naloge imenovanega direktorja. Vodstvene in organizacijske naloge generalnega sekretarja sodnega sveta tako tudi v primerjavi s funkcijo predsednika sodišča niso posebej ovrednotene v enotnem plačnem sistemu za javni sektor.

Sodni svet pa pri tem opozarja še na to, da prej veljavna in nova ureditev plačnega položaja generalnega sekretarja organa povzroča nesprejemljive anomalije celo v okviru strokovne službe organa: »*Plačni položaj okrožnega sodnika, ki je bil po določbah ZSPJS uvrščen v 51. do 54. plačni razred oziroma 55. plačni razred, če ima okrožni sodnik tudi naziv svetnika oziroma od začetka uporabe ZSTSPJS v 52. do 55. plačni razred, če ima okrožni sodnik tudi naziv svetnika*

²⁶ Uradni list RS, št. št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21, 139/22, 38/24 in 48/24 – odl. US.

²⁷ Uradni list RS, št. 95/24.

²⁸ ZSTSPJS; Priloga 2: Plačni razredi funkcij sodne oblasti – A3.

pa 56. plačni razred, je glede na zaposlene v strokovni službi, od katerih so nekateri uvrščeni tudi v višji plačni razred kot generalni sekretar, izrazito podcenjen in tudi neprimeren odgovornosti in zahtevnosti nalog, ki jih opravlja.»

Pogoj za opravljanje funkcije generalnega sekretarja sodnega sveta se ob upoštevanju novega Zakona o sodnikih, s katerim se na prvi stopnji sodišč predlaga en naziv prvostopenjskih sodnikov, usklajuje in se predlaga pet let opravljanja sodniške funkcije. Glede plačnega položaja pa se predlaga izenačitev plačnega položaja generalnega sekretarja sodnega sveta s plačnim razredom generalnega sekretarja vrhovnega sodišča (zdaj 58. plačni razred), vendar ne s posegom v ZSPJS, temveč z ustrezno ureditvijo v ZSSve. Ker so naloge generalnega sekretarja sodnega sveta vodenje strokovne službe, mu pripada tudi položajni dodatek, ki pripada sodnikom v skladu z 32.b členom ZSPJS.

Navedeno je v skladu tako s stališčem ministrstva za javno upravo²⁹ kot tudi računskega sodišča³⁰ glede 32.b člena ZSPJS. Oba organa sta pri presoji veljavne ureditve glede položajnega dodatka po 32.b členu ZSPJS za generalnega sekretarja sodnega sveta posebej opozorila na to, da je položajni dodatek v skladu s 24. členom ZSPJS del plače, ki pripada javnemu uslužbencu ali funkcionarju (sodniku in državnemu tožilcu), ki izvršuje pooblastila v zvezi z vodenjem, usklajevanjem in izvajanjem dela kot vodja notranje organizacijske enote, *če vrednotenje teh nalog ni vključeno v osnovno plačo delovnega mesta, naziva ali funkcije*. Ureditev ZSPJS povzema tudi zdaj veljavni ZSTSPJS.

Glede trajanja dodelitve sodnika na mesto generalnega sekretarja sodnega sveta pa se ta s treh podaljšuje na pet let. Tako pri sodno-upravnih dodelitvah sodnikov kot tudi pri dodelitvi sodnika na mesto generalnega sekretarja sodnega sveta gre namreč predvsem za upravljaljske naloge, za katere so potrebne dobro poznavanje sodnega in pravosodnega sistema ter visoke pravne kvalifikacije, iz česar izhaja dvoje, in sicer, da je koristno, če ne celo nujno, da je na tem mestu sodnik in da je pri tovrstnih nalogah kontinuiteta v organizacijskem smislu pomemben element za stabilen razvoj organa. Za določene oblike dodelitev je v zakonu in drugih splošnih aktih (poslovniki) izrecno določeno, da lahko naloge, za katere se dodelitev izvede, opravlja le sodnik. Smisel tovrstne zahteve je odraz načela, da mora imeti sodstvo, zaradi zagotavljanja načela neodvisnosti, pri zadevah v zvezi z upravljanjem sodišč ter položajem sodstva in sodnikov pomembno vlogo.³¹

Zato se tudi triletno mandatno obdobje dodelitve sodnika na mesto generalnega sekretarja sodnega sveta podaljšuje na pet let. V predlogu novega Zakona o sodiščih se iz enakih razlogov spreminja mandat dodeljenega sodnika na mesto generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, ki bo prav tako 5 let. Pet letno mandatno obdobje za obe primerljivi mesti pa se s tem usklajuje tudi s petletnim mandatnim obdobjem, ki že zdaj velja tudi za direktorje drugih sodišč (tretji odstavek 82. člena ZJU).

2.3.2 Varstvo volilne pravice

Pomemben del legitimnosti in avtoritete sodnega sveta je način izvolitve oziroma imenovanja njegovih članov. Pet članov sodnega sveta na podlagi predloga predsednika republike izvoli

²⁹ Dopis Direktorata za javni sektor Ministrstva za javno upravo Sodnemu svetu z dne 7. 6. 2021, 1002-823/2021/2.

³⁰ Dopis Računskega sodišča Vrhovnemu sodišču z dne 23. 11. 2021, 330-9/2021/6.

³¹ Letno poročilo sodnega sveta 2023, str. 35.

državni zbor torej gre za akt politične diskrecije, zoper katerega ni pravnega varstva. Drugih šest članov pa izmed sebe izvolijo sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo, in sicer na podlagi neposrednih in tajnih volitev, za katere velja načelo svobodne, splošne in enake volilne pravice. Volilno pravico imajo vsi sodniki, ki na dan volitev opravljajo sodniško funkcijo (drugi in peti odstavek 18. člena ZSSve); pri tem lahko sodniki svobodno izbirajo med različnimi kandidati (20. člen ZSSve) in imajo pravico svojo volilno pravico uveljaviti ali pa ne. Čeprav je volilna pravica sodnikov osebna pravica, se lahko uresničuje le kolektivno skupaj z drugimi volivci na vnaprej organiziran način in po vnaprej določenem postopku. Praksa in natančni pregled veljavne ureditve sta pokazala, da je zakonska ureditev ZSSve glede transparentnosti volilnega postopka in varstva te volilne pravice pomanjkljiva.

Zakon na primer ne ureja obveznosti volilnih organov in sodnega sveta, da se kandidatne liste za člane sodnega sveta izmed sodnikov in končni izid volitev primerno objavijo. Glede varstva te volilne pravice, ki ima v sistemu organizacije državne oblasti pomembno vlogo – njen rezultat je imenovanje oseb, ki izbirajo nosilce sodne veje oblasti – pa je ureditev, razen varstva obstoja volilne pravice, povsem prazna. ZSSve se v tem pogledu ne sklicuje ali odkazuje niti na uporabo določil drugih zakonov, ki urejajo volitve predstavniških organov na državni ali lokalni ravni.

Spori v zvezi z volitvami sodnikov v sodni svet so vsebinsko volilni spori, kar je jasno izrazilo vrhovno sodišče v sklepu št. U 3/2018 z dne 24. 7. 2018. Takšno je tudi stališče ustavnega sodišča, ki je v sporu v zvezi z volitvami v državnotožilski svet, za katere se smiselno uporabljajo pravila za volitve sodnikov v sodni svet, v odločbi U-I-357/07 z dne 15. 5. 2008 izrecno zapisalo, da volitve članov državnotožilskega sveta spadajo v širši okvir volilnega sistema, zaradi česar morajo tudi zanje veljati temeljna volilna načela, ki izražajo demokratičnost volitev.

Volilni postopek za volitve članov sodnega sveta izmed sodnikov ima, kot to velja za druge volilne postopke na državni in lokalni ravni, več faz, ki so:

- razpis volitev in ugotavljanja obstoja volilne pravice,
- predlaganje in potrjevanje kandidatur,
- glasovanje in
- ugotavljanje izida volitev.

V vseh fazah volilnega postopka lahko pride do nepravilnosti, ki vplivajo na končni izid volitev.

ZSSve zagotavlja, da se člani sodnega sveta iz vrst sodnikov izvolijo po načelu enake, svobodne, tajne in neposredne volilne pravice (18. člen ZSSve), ki se realizira periodično (na tri oziroma šest let – 12. člen ZSSve) in katere nosilci (tako v aktivnem kot pasivnem oziru) so sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo. S tem je ZSSve zadostil enemu temeljnih volilnih načel. Umanjkala pa je ureditev glede drugega temeljnega volilnega načela, in sicer da mora obstajati sodni nadzor volitev.

Osebna narava volilne pravice sodnikov, ki se uresničuje kolektivno po načelu »splošnih«³², svobodnih, enakih, tajnih in neposrednih volitev, vnaprej določenih enakih časovnih presledkih, po katerem so zahteve glede njenega pravnega varstva podobne zahtevam pravnega varstva volilne pravice na državni in lokalni ravni, ki je varovana s 43. členom ustave. Predlagatelj se je

³² Splošnih v pomenu, da so nosilci volilne pravice vsi sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo in da ni omejena s pogoji, ki bi izhajali iz osebnih okoliščin posameznega sodnika.

zgledoval po ureditvi varstva volilne pravice v Zakonu o volitvah v državni zbor (v nadaljnjem besedilu: ZVDZ),³³ po Navodilih sodnega sveta za izvedbo volitev članov personalnih svetov sodišč,³⁴ ter zadnji odločbi ustavnega sodišča glede ureditve sodnega varstva volilne pravice po Zakonu o lokalnih volitvah (odločba Up-676/19-25, U-I-7/20-7 z dne 4. 6. 2020).

Predlagane rešitve na tej podlagi so:

– Povečanje transparentnosti volilnega postopka

– predlaga se rešitev, po kateri bo morala volilna komisija potrjene kandidatne liste za člane sodnega sveta objaviti na intranetnih straneh sodišč, s čimer bo zagotovljeno, da se bodo volilni upravičenci (tj. sodniki) lahko pravočasno seznanili s kandidati in da bodo slednji lahko izvajali ustrezno »volilno kampanjo«;

– volilna komisija bo poročilo o izidu glasovanja in volitev morala najprej objaviti na intranetnih straneh sodišč, da se bodo sodniki z njim lahko seznanili in uveljavljali morebitno sodno varstvo volilne pravice;

– dokončno poročilo o izidu volitev bo sodni svet objavil še v uradnem listu, tj. po tem, ko se bo iztekel rok za uveljavljanje sodnega varstva oziroma ko bo sodišče odločilo o zahtevi za sodno varstvo, če bo vložena.

– Roki in vročanje v volilnem postopku

Veljavni roki za razpis volitev in izvedbo volilnega postopka se prilagajajo predlaganim spremembam volilnega postopka in pravnega varstva, tako da bodo čim bolj spoštovani: (1) okoliščina, da je volilni postopek časovno omejeni proces, (2) ustrezni čas za kandidiranje (izvedba pasivne volilne pravice) in (3) učinkovitost pravnega varstva volilne pravice. Temeljni poseg v roke volilnega postopka je podaljšanje roka za razpis volitev po prvem odstavku 15. člena ZSSve s sedanjih 90 dni (tri mesece) na 120 dni (štiri mesece) pred iztekom mandata članov sodnega sveta in hkrati podaljšanje časa od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja s sedanjih najmanj 50 dni na najmanj 80 dni (tretji odstavek 15. člena ZSSve). S tem bosta omogočena učinkovito izvajanje pravnega varstva volilne pravice v vseh fazah volilnega postopka in izvajanje pasivne volilne pravice (tj. čas, potreben za podajanje in potrjevanje kandidatur ter predstavitev kandidatov volivcem). Sodišča bodo imela na voljo dovolj časa za izvedbo zborov sodnikov, kandidati, katerih kandidature bodo potrjene, pa bodo imeli na voljo 30 dni (zdaj 15 dni) za predstavitev volivcem.

³³ Uradni list RS, št. 44/1992, 13/1993, 60/1995, 14/1996 - odl. US, 67/1997 - odl. US, 66/2000 - UZ80, 70/2000 - ZPolS-A, 11/2003 - skl. US, 11/2003 - odl. US, 73/2003 - odl. US, 78/2006, 54/2007 - odl. US, 35/2014 - odl. US, 23/2017, 29/2021.

³⁴ Su 720/2017-5 z dne 1. 3. 2018, objavljeno na spletni strani sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/doc/navodila-za-izvedbo-volitev-clanov-personalnih-svetov-sodisc.pdf>.

Preglednica 1: Primerjava rokov po veljavni in predlagani ureditvi

Primerjava rokov volilnega postopka – veljavna in predlagana ureditev		
Čas	Veljavna ureditev	Predlagana ureditev
od razpisa volitev do izteka mandata članov sodnega sveta	najmanj 90 dni	najmanj 120 dni
od razpisa volitev do dneva glasovanja	najmanj 50 dni	najmanj 80 dni
od razpisa volitev do razgrnitve volilnega imenika	10 dni	10 dni
od razgrnitve volilnega imenika do dneva glasovanja	40 dni	70 dni
od razgrnitve volilnega imenika do izteka roka za uveljavljanje pravnega varstva glede obstoja volilne pravice	33 dni	55 dni
od razpisa volitev do predložitve kandidatur	ni roka	40 dni
od predložitve kandidatur do njihove potrditve in objave	ni roka	10 dni
predstavitev kandidatur (od dneva potrditve do dneva glasovanja)	15 dni	30 dni

– Pravno varstvo volilne pravice

V vseh fazah volilnega postopka se ureja pravno varstvo zoper nepravilnosti, in sicer tako da se določajo upravičenci pravnega varstva, postopek, pristojni organi in njihova pooblastila.

Volilni sodnik bo upravno sodišče, ki bo v vseh sporih odločalo v senatu treh sodnikov in bo pri končni presoji tudi pooblaščen, da v celoti ali delno razveljavi volitve, če bodo ugotovljene nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na izid volitev, ter odredilo ponovitev glasovanja. V izogib kopičenju pravnih sredstev se zoper odločitev upravnega sodišča v t. i. volilnem sporu *a priori* izključuje možnost pritožbe ali revizije na vrhovno sodišče. Ta bo v skladu s procesnimi pravili, ki urejajo upravne postopke, mogoča le v t. i. končnem volilnem sporu *a posteriori*.

a) Varstvo volilne pravice v fazi razpisa volitev se nanaša na ugotavljanje aktivne volilne pravice. To varstvo je, vključno s sodnim varstvom, v ZSSve že urejeno, in sicer v tretjem do petem odstavku 19. člena, ki določa, da:

- ima vsak sodnik pravico vpogleda v volilni imenik in v pomenu »popularne tožbe«³⁵ zahtevati njegov popravek, in sicer najmanj sedem dni pred volitvami;
- o zahtevi v upravnem postopku odloči vrhovno sodišče, ki vodi volilni imenik;
- je zoper odločbo vrhovnega sodišča (ugodilno ali zavrnilno) dovoljen upravni spor;
- so roki za uveljavljanje pravnega varstva in odločanje o njem kratki – o zahtevi za popravek mora vrhovno sodišče odločiti v štirih dneh, zoper njegovo odločitev pa je nato dovoljeno sprožiti upravni spor v 24 urah, v katerem mora upravno sodišče odločiti v 48 urah.

Zakon o evidenci volilne pravice (v nadaljnjem besedilu: ZEVP-2)³⁶ je na državni ravni v letu 2013 ukinil varstvo volilne pravice glede pravilnosti volilnega imenika v obliki popularne tožbe (17. člen ZEVP-2), ki ga je v 22. členu poznal njegov predhodnik ZEVP-1,³⁷ saj naj bi bilo to preveliko tveganje z vidika varstva osebnih podatkov (na primer možnosti kraje identitete).³⁸ Kljub temu se je zakonodajalec pri sprejemanju ZSSve v letu 2017 odločil, da bo institut popularne tožbe za volitve članov sodnega sveta izmed sodnikov v tej fazi volilnega postopka ohranil. Navedeno je smiselno iz več razlogov. Sodnikov ni veliko; konec leta 2023 je sodniško funkcijo na sodiščih opravljalo 861 sodnikov.³⁹ Sodniki na posameznem volišču se praviloma poznajo. So skupina visoko kvalificiranih posameznikov, od katerih se pričakuje tudi visoka osebna integriteta. Poleg tega gre za poklicno skupino ljudi, nad katerimi se redno izvaja nadzor nad njihovim delom in ravnanji na sploh. Možnost zlorab identitete ali drugih načinov zlorabe osebnih podatkov iz volilnega imenika je zato zelo majhna. Predlog novele ZSSve zato v možnost (obstoječe) popularne tožbe glede volilnega imenika ne posega.

V zvezi s tem pa teorija opozarja, da je pri odločanju o zahtevi za popravilo volilnega imenika, ki ima naravo *popularne tožbe*, pomembno zagotoviti tudi osebi, na katero se zahteva za popravek nanaša (če to ni vlagatelj), da sodeluje v postopku, saj gre za odločanje o obstoju njene volilne pravice.⁴⁰ V predlogu novele se zato predlaga dopolnitev 19. člena ZSSve, tako da:

- se določa, da bo moralo vrhovno sodišče zahtevo za popravek nemudoma poslati osebi, na katero se nanaša, če to ni vlagatelj; ta oseba pa bo nato imela možnost o zahtevi podati izjavo v 24 urah od seznanitve z zahtevo,
- je sodno varstvo zoper odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi za popravek v tej fazi kot a priori sodno varstvo volilne pravice dovoljeno le vlagatelju zahteve in osebi, na katero se zahteva nanaša,
- bo moralo upravno sodišče v sporu odločati v senatu treh sodnikov in
- zoper odločitev upravnega sodišča ni dopustna pritožba ali revizija na vrhovno sodišče, s čimer se, kot rečeno, skuša preprečiti kopičenje pravnih sredstev v volilnem postopku.

Teorija nadalje poudarja, da čeprav morajo biti roki za uveljavljanje pravnega varstva volilne pravice kratki, zlasti pred glasovanjem, je treba zagotoviti, da bo odločanje o pravnem varstvu lahko dejansko učinkovito, zaradi česar roki ne smejo biti prekratki. Ob upoštevanju, da je treba osebi, na katero se zahteva za popravek nanaša, omogočiti, da se seznanji z njo in poda izjavo glede nje, se v zvezi s pravnim varstvom v tej fazi volilnega postopka z novelo ZSSve predlaga

³⁵ Gre za t. i. *actio popularis*, ki pomeni, da lahko vsak volivec zahteva popravek volilnega imenika, in sicer tako glede podatkov, ki se nanašajo nanj, kot glede podatkov, ki se nanašajo na katerega koli drugega volivca, Uradni list RS, št. 98/13 in 12/24 – ZVDZ-E.

³⁶ Uradni list RS, št. 98/13 in 12/24 – ZVDZ-E.

³⁷ ZEVP-1, Uradni list RS, št. 52/2002, 11/2003 - skl. US, 118/2006, 83/2012 - ZLV-I, 98/2013 - ZEVP-2.

³⁸ Predlog Zakona o evidenci volilne pravice, EVA 2013-1711-0022 z dne 25. 7. 2013.

³⁹ Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2023, str. 19.

⁴⁰ Jadranka Sovdat, Volilni spor, GV Založba, Ljubljana 2013, str. 167-171.

rok, do katerega lahko sodniki zahtevajo popravo volilnega imenika, in sicer s sedanjih najmanj sedem dni pred volitvami na najmanj petnajst dni pred volitvami. Sprememba se predlaga za zagotovitev, da bo pravno varstvo v zvezi z ugotavljanjem obstoja volilne pravice (to pa pomeni tako upravni kot tudi sodni postopek) resnično lahko izpeljano do dneva volitev; pri čemer bo sodnikom za uveljavljanje tega varstva (glede na siceršnje podaljšanje celotnega časovnega okvira volitev)⁴¹ ostalo na voljo najmanj 55 dni od razgrnitve volilnega imenika do prekluzije za uveljavljanje varstva volilne pravice v zvezi z volilnim imenikom, kar je celo 12 dni več, kot po veljavni ureditvi.⁴² S tem se čas za izvedbo pravnega varstva (tj. odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi in morebitna odločitev upravnega sodišča o tožbi zoper odločitev vrhovnega sodišča) podaljšuje s sedanjih sedem na petnajst dni pred dnevom glasovanja.

b) Varstvo pasivne volilne pravice v fazi predlaganja in potrjevanja kandidatur se kot novost vzpostavlja le nad odločitvijo volilne komisije o izločitvi (zavrženju ali zavrnitvi) oziroma ne potrditvi kandidature.

Pri tem je predlagatelj upošteval ureditev po ZVDZ in teoretičnemu razmisleku:⁴³

- Odločitev o potrditvi kandidatur ostaja pristojnost volilne komisije sodnega sveta (tretji odstavek veljavnega 20. člena ZSSve), ki bo morala po novem kandidature potrditi najmanj 30 dni pred dnevom glasovanja (zdaj 15 dni). To bo omogočilo kandidatom, katerih kandidature bodo potrjene, ustrezni čas za predstavitev volivcem.
- Določajo se podatki, ki jih mora kandidatura vsebovati, ter rok za vložitev kandidature, za katerega velja prekluzija in znaša 40 dni pred dnevom glasovanja – volilna komisija bo prepozno vložene kandidature zavrgla. Glede na podaljšanje roka za razpis volitev pred iztekom mandata se čas od dneva razpisa volitev do predložitve kandidatur podaljšuje s sedanjih 35 na 40 dni.
- Volilna komisija bo morala pred potrjevanjem kandidatnih list zavreči tudi tiste kandidature, ki ne bodo vsebovale predpisanih podatkov in prilog, ter zavrniti tiste, ki ne bodo izpolnjevale zakonskih pogojev.
- Ker je v tej fazi volilnega postopka še vedno v ospredju varstvo osebnega vidika volilne pravice nad kolektivnim načinom njenega izvrševanja, bosta upravičena zahtevati sodno varstvo zoper zavrnitev kandidature le kandidat, o čigar kandidaturi je bilo negativno odločeno, in vlagatelj kandidature. Če bo kandidatura predlagana po zboru sodnikov, bo imel to pravico kot vlagatelj predsednik sodišča v imenu vseh sodnikov. Enako bo veljalo za volilni spor glede odločitve volilne komisije o potrditvi kandidatnih list.
- Volilni sodnik bo tudi glede tovrstnega spora upravno sodišče (senat treh sodnikov), ki bo odločalo ob smiselni uporabi določb zakona o upravnih sporih. Zoper njegovo odločitev pa ne bosta dopustni pritožba ali revizija na vrhovno sodišče.
- Tudi na ta spor pomembno vpliva časovna omejenost,⁴⁴ zato so roki za njegovo uveljavljanje in odločanje kratki. Tožbo bo treba vložiti v 48 urah po prejemu odločbe o zavrženju ali zavrnitvi kandidature oziroma po objavi kandidatnih list na intranetnih straneh sodišč, sodišče pa bo moralo o njej odločiti v nadaljnjih 48 urah.

⁴¹ Rok za razpis volitev pred iztekom mandata se podaljšuje s sedanjih 90 dni na 120 dni.

⁴² Od razpisa volitev do dneva volitev bo sedaj moralo preteči najmanj 70 dni, pri čemer bo moralo vrhovno sodišče volilni imenik posredovati vsem sodiščem še naprej najpozneje 10 dni po razpisu volitev, kot to določa veljavni drugi odstavek 19. člena ZSSve.

⁴³ Jadranka Sovdat, Volilni spor, GV Založba, Ljubljana 2013, 2. poglavje Volilni spor glede potrjevanja kandidatnih list oziroma kandidatur, str. 176-200.

⁴⁴ Prav tam, str. 146.

c) Varstvo volilne pravice v fazi glasovanja se kot novost vzpostavlja z *ugovorom pri volilni komisiji*. Zaradi nepravilnosti pri delu posameznega volilnega odbora bo mogoče vložiti ugovor pri volilni komisiji v dveh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija bo morala o ugovoru odločiti v 48 urah. Če bo pri tem ugotovila takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, bo lahko razveljavila glasovanje na volišču in odredila ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. Zoper odločitev volilne komisije ne bo sodnega varstva. To se bo za morebitne nepravilnosti v tej fazi volilnega postopka zagotovilo v volilnem sporu po volilnem dnevu.

d) Volilni spor po volilnem dnevu je namenjen končnemu sodnemu nadzoru volitev in pomeni predvsem sodni nadzor nad pravilnim oblikovanjem sodnega sveta v skladu z verodostojno ugotovljeno izraženo voljo sodnikov volivcev, zaradi česar ni (več) v ospredju osebna pravica volivca temveč sta to njen kolektivni vidik in s tem objektivni pomen za zagotovitev poštenih volitev.⁴⁵ Zaradi zagotavljanja verodostojnosti volilnega izida so roki za sodno varstvo v tem sporu primerno daljši (osem dni od objave volilnih izidov), še vedno pa se upošteva, da mora priti do čimprejšnjega nemotenega dela sodnega sveta.

- Dostop do sodnega varstva v tej (končni) fazi bo zagotovljen vsem volivcem in kandidatom.
- V njem se bodo lahko uveljavljale nepravilnosti pri spoštovanju pravil volilnega postopka v vseh fazah tega postopka, razen tiste, glede katerih je predviden sodni nadzor že pred volilnim dnevom v *a priori volilnem sporu*.
- Ker v tej fazi volilnega postopka prevladuje objektivni pomen volilne pravice, bodo lahko upoštevne le tiste nepravilnosti v volilnem postopku, ki so ali bi lahko vplivale na izid volitev.
- Volilni spor v tej fazi volitev je poseben sodni postopek, ne gre za upravni postopek, zato se bodo določbe zakona, ki ureja upravne spore, lahko le smiselno uporabljale.⁴⁶
- Sodišče bo imelo pooblastilo razveljaviti (delno ali v celoti) volitve, če bo ugotovilo takšne nepravilnosti, ki so ali bi lahko vplivale na volilni izid, s tem pa tudi pooblastilo za ugotovitev drugačnega izida volitev.

2.3.3 Mandat in prenehanje članstva sodnega sveta

Sodni svet sestavlja enajst članov. Pet članov izvoli na predlog predsednika republike državni zbor izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov; šest članov izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo: enega člana volijo sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, enega člana sodniki na sodiščih s položajem višjega sodišča, enega člana sodniki na sodiščih s položajem okrožnega sodišča in enega člana sodniki na okrajnih sodiščih; dva člana pa volijo vsi sodniki (131. člen ustave ter 10. in 18. člen ZSSve).

Mandat člana Sodnega sveta traja šest let. Vsaka tri leta državni zbor izvoli dva ali tri člane sodnega sveta in tri člane sodnega sveta izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo (12. člen ZSSve).

⁴⁵ Prav tam, str. 143.

⁴⁶ Prav tam, str. 211-212.

Člani sodnega sveta se izvolijo za šest let in po preteku te dobe ne morejo biti takoj ponovno izvoljeni (prvi odstavek 12. člena ZSSve). Neodvisnost članov sodnega sveta in kontinuiteta delovnih procesov v njem, se po stališču ENCJ zagotavljata tako z določitvijo obdobja trajanja mandata oziroma njegovo neponovljivostjo, kot tudi z zagotovitvijo varnosti funkcije članom, v obdobju trajanja njihovega mandata. Mandat ne sme biti niti prekratek niti predolg. Kratek mandat bi lahko oviral sodni svet pri uresničevanju njegovega poslanstva, dolg mandat pa ustvaril videz odmaknjenosti članov od sodstva. Razlogi za omejitev reelekcije so v praksi različni, vključno s preprečevanjem zlorabe oblasti. Zaradi zagotavljanja neodvisnosti članov sodnega sveta so primernejši fiksni mandati, ki trajajo daljše obdobje (običajno štiri, pet ali šest let), kot pa možnost ponovnega imenovanja. S ciljem okrepitve načela neodvisnosti sodnega sveta in neodvisnosti njegovih članov, se predlaga omejitev sicer šest let trajajočega mandata na en sam mandat oziroma njegova neponovljivost.⁴⁷ Sodni svet je kolegijski organ zato je z vidika kontinuitete in učinkovitosti njegovega delovanja pomembno, da se ne iztečejo vsi mandati sočasno. V tem delu se veljavna ureditev ne spreminja.

ZSSve med razlogi za prenehanje članstva v sodnem svetu za člane, ki so sodniki, navaja prenehanje ali razrešitev s sodniške funkcije (peta točka prvega odstavka 14. člena). Na novo se med razlogi za prenehanje funkcije člana sodnega sveta predlaga tudi imenovanje sodnika za predsednika ali podpredsednika sodišča. V tem delu gre za uskladitev s predlogom novega Zakona o sodiščih, ki med razlogi za prenehanje funkcije predsednika ali podpredsednika sodišča med razlogi za prenehanje te funkcije določa tudi izvolitev za člana sodnega sveta. Z dnem nastopa funkcije člana sodnega sveta predsedniku ali podpredsedniku ta funkcija preneha (60. člen predloga ZS-1).

Temeljne pristojnosti predsednika sodišča so zastopanje, vodenje, predstavljanje sodišča ter zagotavljanje učinkovitega izvajanja nalog sodne uprave, ki obsegajo odločanje in druga opravila za redno in vestno izvajanje sodne oblasti. Če je zadržan ali odsoten, ga z vsemi pooblastitimi, ki jih ima predsednik sodišča, nadomešča podpredsednik sodišča. Pomembno vlogo imajo predsedniki različnih stopenj tudi v postopku izbire kandidatov za prosta sodniška mesta. V tem postopku namreč predsednik sodišča, kjer je razpisano prosto sodniško mesto, za vsakega kandidata pripravi obrazloženo mnenje o ustreznosti kandidata, nato pa oblikuje še dokončno mnenje, v katerem lahko posebej navede, katere kandidate šteje za najustreznejše. V postopku izbire kandidatov za mesto predsednika ali podpredsednika sodišča sodni svet pridobi mnenje predsednika neposredno višjega sodišča in predsednika vrhovnega sodišča, pri kandidaturah za podpredsedniško mesto pa tudi mnenje predsednika konkretnega sodišča, v postopku razrešitve predsednika sodišča sodni svet pred odločitvijo pridobi mnenje predsednika vrhovnega sodišča.

Ob upoštevanju pristojnosti sodnega sveta glede izbire, imenovanja in razrešitve sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov, predvsem pa dejstva, da sodni svet po predhodnih mnenjih predsednika vrhovnega sodišča in predsednika neposredno višjega sodišča imenuje predsednika sodišča, samo z izločitvijo predsednika sodišča pri razpravi in glasovanju o posamezni zadevi v postopkih, ko sodni svet odloča o imenovanjih, napredovanjih, uvrstitvah v plačni razred in o razrešitvah sodnikov, ni mogoče dosledno zagotovi nepristranskosti pri odločanju. Ureditev po četrtem odstavku 22. člena Zakona o sodiščih iz leta 1994, ki je določal, da je za člana sodnega

⁴⁷ Glej Kompendij ENCJ glede Sodnih svetov, str. 8, dostopno na: <https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-p/Reports/The%20ENCJ%20Compendium%20on%20Councils%20for%20the%20Judiciary%20-%20adopted%20EGA%2029%20October%20Vilnius%20coverpage.pdf>

sveta lahko izvoljen vsak sodnik, razen sodnika, ki je imenovan za predsednika sodišča, je načelu nepristranskosti zadostila že z določitvijo, da sodnik v času, ko opravlja funkcijo predsednika sodišča, ne more biti hkrati tudi član sodnega sveta.

2.3.4 Pristojnosti sodnega sveta

Temeljne pristojnosti sodnega sveta določa 23. člen ZSSve, ki jih vsebinsko loči na pristojnosti:

1. glede izbire, imenovanja in razrešitve sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč,
2. glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki,
3. glede sodniške etike in integritete,
4. glede disciplinske odgovornosti sodnikov in
5. druge naloge.

Sodni svet enkrat letno poroča državnemu zboru o svojem delovanju (7. člen). Letno poročilo mora predložiti najpozneje do 31. maja tekočega leta za prejšnje leto; vsebovati pa mora podatke o delu sodnega sveta v prejšnjem letu in oceno stanja v sodstvu, ki je sestavljena iz analize stanja v prejšnjem letu in napovedi za prihodnje leto. Sodni svet se v letnem poročilu opredeli tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč. Dodatno mora sodni svet poleg odločb o pravicah in obveznostih sodnikov po ZSSve na svojem spletnem mestu javno objavljati tudi druge sklepe, s katerimi odloča o zadevah javnega pomena (drugi odstavek 35. člena) in v Poslovniku urediti konkretne načine dostopa javnosti do podatkov in informacij o njegovem delu (6. člen).

Na podlagi opravljene ocene učinkov ZSSve je mogoče ugotoviti, da je po sprejetju ZSSve sodni svet naredil pomembne premike za večjo transparentnost delovanja. Sodni svet je v svojem poslovniku posebej opredelil in konkretiziral javnost svojega delovanja, in sicer javnost sej (18. člen poslovnika), zapisnikov (sedmi odstavek 27. člena Poslovnika); sklicev sej, odločitev, splošnih aktov (VI. poglavje Poslovnika). Na podlagi 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljnjem besedilu ZDIJZ),⁴⁸ ki predpisuje, katere informacije morajo državni organi objaviti na svetovnem spletu, ima na svojem spletnem mestu objavljen katalog informacij javnega značaja,⁴⁹ ki navedene informacije vsebuje. Spletno mesto sodnega sveta javnosti omogoča pregled vseh pomembnejših informacij o delu sodnega sveta in njegovih treh delovnih teles (Komisija za etiko in integriteto, disciplinski organi in volilna komisija). Uporabniki lahko na spletnem mestu organa pridobijo podatke o članstvu v organih sodnega sveta; poslanstvu organa in njegovih delovnih teles; tekočem delu vseh delovnih teles, normativnem okviru njihovega delovanja; vseh pomembnejših splošnih aktih organa, sprejetih odločitvah, letnih poročilih in podobno. O sejah sodnega sveta se javnost od 1. januarja 2018 vnaprej obvešča z objavo dnevnih redov na spletnem mestu organa, lahko pa tudi na drug primeren način po odredbi predsednika (na primer izjava za javnost – po četrtem odstavku 21. člena poslovnika). Zapisniki sej se prav tako objavljajo od 1. januarja 2018 praviloma v treh delovnih dneh po seji (sedmi odstavek 27. člena poslovnika).⁵⁰ Odločitve o položaju sodnikov so na podlagi 35. člena ZSSve objavljene zbirno po mandatih, v tem okviru pa po posameznih institutih, in sicer glede izvolitve sodnikov, njihovega imenovanja, napredovanja, dodelitve in premestitve, imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč ter odločitev v zvezi s pritožbami. Vsebinsko pregledno sodni svet objavlja tudi načelna stališča o sodstvu in položaju sodnikov, ki jih sprejema

⁴⁸ Uradni list RS, št. št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18.

⁴⁹ Dostopno na <http://www.sodni-svet.si/images/stories/datoteke/katalog-informacij-javnega-znacaja.pdf>.

⁵⁰ Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/zapisniki2018Menu>.

na podlagi prvega odstavka 27. člena ZSSve.⁵¹ Z vidika vpetosti sodnega sveta v širši mednarodni, zlasti evropski pravosodni prostor pa je pomembna tudi predstavitev sodnega sveta in njegovega dela v angleškem jeziku.⁵²

Sodni svet ves čas od svoje ustanovitve deluje transparentno, svoje delo redno predstavlja na svojem spletnem mestu, predvsem pa o njem poroča v letnih poročilih. Kot izhaja iz letnega poročila za leto 2019, sodni svet postaja prepoznavni dejavnik v sistemu organizacije državne oblasti, kakor od sprejetja ZSSve kaže opazno večje zanimanje javnosti za njegovo delo.⁵³

Preglednica 2: Odnosi z javnostmi v številkah

	2019	2020	2021	2022	2023	Razlika 2022/23 v %
Novinarska vprašanja	81	59	59	52	53	+2
Dostop do informacij javnega značaja	24	6	7	4	8	+100
Poslanska vprašanja	3	3	1	1	0	-100

Vir Letno poročilo o delu Sodnega sveta 2023. str. 73.

Posebej pomembno je, da se organ trudi seznanjati javnost tekoče in vsebinsko bogato. Odločbe sodnega sveta so vedno obrazložene in nemalokrat tudi predmet uveljavljenega sodnega varstva. Večja transparentnost delovanja sodnega sveta in aktivna vloga sodnega sveta za preglednost lastnega dela že imata otipljive pozitivne rezultate v podatkih o njegovem delu.

O sejah sodnega sveta javnost vnaprej obvesti z objavo dnevnega reda na spletnem mestu; zapisniki sej se objavljajo v skladu s poslovnikom; na novinarska vprašanja organ odgovarja praviloma v dveh delovnih dneh.

2.3.5 Odločitev o izbiri kandidata na prosto sodniško mesto

Kot izhaja iz obrazložitve predlogov o izvolitvi, ki jih sodni svet pošlje državnemu zboru po opravljenem izbirnem postopku za prosta sodniška mesta, sodni svet v prvi fazi izbire preveri, ali vsi prijavljeni kandidati izpolnjujejo formalne razpisne pogoje za izvolitev in imenovanje na sodniško mesto. V naslednji fazi opravi oceno primernosti kandidatov in na tej podlagi na razgovor povabi kandidate, ki glede na zakonska merila za izbiro izstopajo in s katerimi nato v tretji fazi opravi razgovor. Pri kandidatih se presojajo obstoj in kakovost delovnih sposobnosti; strokovno znanje; osebnostne lastnosti, kot so zlasti odgovornost, zanesljivost in preudarnost ter socialne veščine, kot so komunikacijske spretnosti in spretnosti obvladovanja konfliktnih situacij. Za učinkovito in pravilno vodenje sodnih postopkov potrebujejo kandidati za sodniška mesta tudi dobre sposobnosti logičnega in analitičnega razmišljanja, hitrega prepoznavanja bistvenih pravnih vprašanj ter dobre sposobnosti pisnega in ustnega izražanja.

Odločitev sodnega sveta o izbiri oziroma neizbiri mora biti obrazložena (deveti odstavek 18. člena ZSS), neizbrani kandidati pa imajo v 30 dneh možnost sprožiti upravni spor pred vrhovnim sodiščem (36. člen ZSSve v zvezi z 21.a členom ZSS).

⁵¹ Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/staliscalnOdlocitveMenu>.

⁵² Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/#/eng>.

⁵³ Tabela št. 20, str. 62: http://www.sodni-svet.si/doc/Letno_porocilo_2019.pdf.

Standard obrazloženosti odločitev sodnega sveta izhaja iz ustaljene sodne prakse vrhovnega in ustavnega sodišča. Vrhovno sodišče je že v sodbi X Ips 333/2015 opozorilo, da posebnost ureditve institucije sodnega sveta, avtonomnost njegovega položaja in vloga, ki jo ima v sistemu državne oblasti, opredeljujejo obliko njegovega odločanja (določeno polje lastne presoje) in ožji obseg obrazložitve odločitev, njegova sestava in način odločanja (dvotretjinska večina vseh članov) pa bistveno prispevata k objektivnosti in prepričljivosti odločitev. Le na podlagi takšnega načina odločanja in standarda obrazložitve lahko sodni svet učinkovito udejanja svojo vlogo v sistemu organizacije državne oblasti in prevzema svoj del odgovornosti za kakovost sodstva. Delovanje takšnega sistema pa predpostavlja tudi zaupanje v institucijo sodnega sveta in s tem v njegove odločitve, da zaradi javnega interesa izbira najprimernejše kandidate za sodniška mesta. V postopku izbire kandidatov za sodniška mesta je namreč upravni spor mogoče le glede presoje zakonitosti izbirnega postopka in odločitve izpolnjevanja zakonskih pogojev za imenovanje v sodniško funkcijo. Vrhovno sodišče je v navedeni sodbi tudi poudarilo, da poseben položaj organa, ki odloča o izbiri in posebnost odločanja vodita do sklepa, da mora obrazložitev sodnega sveta o izbiri, da zadosti tudi standardu obrazložene odločbe z vidika varstva pravic neizbranih kandidatov iz 22. in 23. člena ustave v zvezi s tretjim odstavkom 49. člena ustave, vsebovati navedbe o ugotovljenem dejanskem stanju, na podlagi katerega je sodni svet ugotovil, da izbrani kandidat izpolnjuje pogoje za zasedbo razpisanega sodniškega mesta, iz obrazložitve pa mora biti jasno razvidno tudi, da so bili pri njegovi izbiri upoštevani zakonski kriteriji iz 28. oziroma 29. člena ZSS. Upošteva se navedena izhodišča zato način, na katerega so bili ti kriteriji uporabljeni oziroma ovrednoteni, torej del odločitve, ki spada v polje lastne presoje sodnega sveta, ni del obrazložitve o izbiri. To pomeni, da mora sodni svet obrazložiti odločitev o tem, zakaj je izbrani kandidat po njegovem mnenju najprimernejši, vendar ta obrazložitev zaradi posebnosti odločanja ne zajema tudi primerjave z neizbranim kandidatom. Neizbrani kandidat s tožbo v upravnem sporu ne more doseči, da bi bil sam izbran kot najprimernejši kandidat na razpisano sodniško mesto in predlagan v izvolitev oziroma imenovanje, kljub temu pa mora biti obrazložitev odločitve o izbiri vsebinsko toliko „polna,“ da lahko neizbrani kandidat preveri potek postopka in izpolnjevanje pogojev, izpolnjevanje kriterijev oziroma kvalifikacije izbranega kandidata. Obrazložitev izbire že po naravi stvari ni namenjena primerjavi med posameznimi kandidati temveč utemeljitvi, zakaj je posameznik izbran, zato podatki o drugih kandidatih vanjo ne spadajo. Bistvo odločitve o izbiri ni vrednostno ocenjevanje izbranega kandidata glede na druge (neizbrane) kandidate, temveč celovita in utemeljena predstavitev kandidata, ki ga sodni svet predlaga v imenovanje. Sodna presoja predloga za imenovanje ne more posegati v tisti del odločitve, ki spada v polje lastne presoje Sodnega sveta. Tudi z vidika zagotavljanja pravice do sodnega varstva neizbranih kandidatov zadošča navedba razlogov za izbiro določenega kandidata.

Navedeno stališče je vrhovno sodišče v postopku imenovanja potrdilo v več zadevah, nazadnje v zadevi U 2/2023 z dne 12. 9. 2023. Ustavno sodišče je v zvezi z obrazložitvijo predloga o izbiri pojasnilo, da mora biti iz odločitve o izbiri kandidata razvidno, ali (i) predlagani kandidat izpolnjuje zakonske pogoje in kriterije za sodniško funkcijo, na katero kandidira, ter (ii) kateri so vsebinski razlogi, ki utemeljujejo izbiro konkretne osebe. Sodni preizkus odločitve sodnega sveta o predlogu za imenovanje sodnika pa ne obsega presoje, kdo izmed več kandidatov, ki izpolnjujejo zakonske pogoje in kriterije, je strokovno in osebno najprimernejši za zasedbo funkcije, temveč le presojo poštenosti postopka.

Ob upoštevanju sodne prakse se s ciljem še večje transparentnosti izbirnega postopka predlaga, da mora odločitev sodnega sveta o izbiri kandidata za prosto sodniško mesto vsebovati oceno izpolnjevanja vseh kriterijev v skladu z merili za izbiro kandidatov na sodniško mesto in navedbo

odločilnih razlogov, zaradi katerih izbrani kandidat izpolnjuje kriterije oziroma kadar je kandidatov več, obrazložitev o tem, zaradi katerih razlogov izbrani kandidat najbolje izpolnjuje kriterije. Kriterije na zakonski ravni določa predlog Zakona o sodnikih, pri izbiri se bodo upoštevale:

1. delovne sposobnosti in strokovno znanje, pri čemer se upoštevajo zlasti sposobnost pisnega in ustnega izražanja, sposobnost analitičnega razmišljanja, sposobnost strukturiranega dela ter obseg strokovnega znanja s področja dela sodnika;
2. osebnostne lastnosti, pri čemer se upoštevajo zlasti odgovornost, zanesljivost in preudarnost;
3. socialne veščine, pri čemer se upoštevajo zlasti komunikacijske spretnosti in spretnost obvladovanja konfliktnih situacij;
4. varovanje neodvisnosti, nepristranskosti in ugleda sodstva in sodnikov, pri čemer se upoštevajo prejšnje delo ter javna in zasebna ravnanja;
5. sposobnosti opravljanja nalog vodstvenega mesta, če je sodnik imenovan na tako mesto, pri čemer se upoštevajo zlasti rezultati dela na področju, ki je sodniku zaupano.

Poleg veljavnih kriterijev se dodaja nov kriterij, in sicer varovanje neodvisnosti, nepristranskosti in ugleda sodstva in sodnikov, v okviru katerega se bodo upoštevali prejšnje delo ter javna in zasebna ravnanja kandidata. Temeljno razlagalno izhodišče je v 27. členu predloga Zakona o sodnikih, ki usmerja razumevanje in uporabo kriterijev za izbiro in ocenjevanje sodnikov, združuje vse lastnosti, ki jih mora imeti sodnik. Ena izmed temeljnih lastnosti, ki jih mora imeti vsak sodnik, pa je tudi zahteva, da se vselej vede in ravna tako, da varuje neodvisnost in ugled sodstva kot celote, posameznih sodnikov in sojenja v konkretnih sodnih zadevah.

2.3.6 Razlogi za izločitev in postopek izločitve

Institut izločitve je eden od temeljev poštenega postopka in jamstvo za demokratično izvajanje oblastnih nalog. Čeprav sodni svet ni nosilec oblasti (je *sui generis* državni organ, ki deluje kot mehanizem zavor in ravnovesij v sistemu delitve oblasti), so njegove pristojnosti neločljivo povezane z zagotavljanjem neodvisnega, nepristranskega in odgovornega izvajanja sodne oblasti. Obenem so njegove pristojnosti take narave, ki so lastne oblastnemu organu, saj odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznikov.

Ustavno sodišče je pomen nepristranskega odločanja sodnega sveta in s tem tudi ustreznih zakonskih jamstev za zaščito te kvalitete jasno opredelilo že v odločbi Up-1094/18-13 z dne 21. 2. 2019:

»... zahteva po nepristranskem odločanju članov sodnega sveta izhaja iz 22. člena Ustave, pri čemer je nepristranskost treba presojati po kriterijih iz 23. člena Ustave. Eden izmed temeljnih pogojev za zagotovitev nepristranskega odločanja je prepoved, da bi kot član sodnega sveta odločala oseba, glede katere obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvom o njeni nepristranskosti oziroma objektivnosti. Iz pravice do nepristranskosti odločanja izhaja tudi zahteva, da sodni svet pri ravnanju v konkretni zadevi ustvarja oziroma ohrani videz nepristranskosti. Nepristranskost članov sodnega sveta je treba ocenjevati ne le po njenih učinkih (npr. po odsotnosti kršitev procesnih pravic ene izmed strank, po vplivu (ne)pristranskosti na odločitev o glavni stvari), temveč tudi po zunanjem izrazu, namreč kako lahko pristranskost oziroma nepristranskost članov sodnega sveta razumejo udeleženci v postopku in tudi kako se razume v očeh javnosti. Ni dovolj, da sodni svet v postopku ravna in odloča nepristransko; sodni svet mora odločati v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti.«

In nato še v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021, v kateri je med upravičene okoliščine za izločitev uvrstilo tudi hierarhične in druge povezave člana sodnega sveta z drugimi udeleženci v postopku, če so take narave, da objektivno upravičujejo pomisleke o nepristranskosti sodnega sveta.

Organ, ki odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih, mora po stališču ustavnega sodišča odločati v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti. Zato se predlaga, da se sedanji drugi odstavek 30. člena ZSSve izrecno razširi na vse situacije, ko sodni svet odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih, med drugim tudi na postopke imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč. Sedanji drugi odstavek namreč posebej ureja institut izločitve le glede izbirnih postopkov za sodniška mesta, postopkov glede napredovanj in uvrstitev v plačne razrede ter glede predlogov za razrešitev sodnikov, pri čemer ni videti razlogov, zakaj enaka jamstva ne bi veljala tudi za postopke imenovanja in razrešitve predsednikov sodišč in ostale postopke, v katerih sodni svet odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov.

Dodatno se predlaga, da se v drugem odstavku 30. člena ZSSve kot izključitveni razlog za izločitev (tj. razlog, ki se taksativno navede in pri katerem se (ne)pristranskost ne ugotavlja, temveč je izločitev na njegovi podlagi avtomatična) posebej navede tudi sorodstveni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki v postopku pred sodnim svetom poda mnenje. In da se v novem (tretjem) odstavku kot izključitveni razlog v postopkih izbire in imenovanja sodnikov in dodelitve sodnikov navede tudi službeni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki poda mnenje.

Po veljavni ureditvi predsedniki različnih sodišč z mnenjem v postopkih pred sodnim svetom sodelujejo v naslednjih primerih:

1. v postopku izbire kandidatov za prosta sodniška mesta predsednik sodišča, na katerem je razpisano prosto sodniško mesto, za vsakega kandidata poda obrazloženo mnenje o ustreznosti (tretji odstavek veljavnega 16. člena ZSS), nato pa oblikuje še dokončno mnenje, v katerem lahko posebej navede, katere kandidate šteje za najbolj ustrezne (četrti in peti odstavek 16. člena ZSS);
2. v postopkih izbire kandidatov za mesto predsednika ali podpredsednika sodišča sodni svet pridobi mnenje predsednika neposredno višjega sodišča in predsednika vrhovnega sodišča (prvi in drugi odstavek 62.a člena ZS); pri kandidaturah za podpredsedniško mesto pa tudi mnenje predsednika konkretnega sodišča (14. sklep 29. seje sodnega sveta z dne 7. 12. 2000).
3. v postopku razrešitve predsednika sodišča sodni svet pred odločitvijo pridobi mnenje predsednika vrhovnega sodišča (peti odstavek 64. člena ZS) in
4. v postopkih dodelitve sodnikov na druga sodišča ali druge organe predsednik sodišča, s katerega prihaja kandidat, poda mnenje (tretji odstavek 71. člena ZSS).

Po pregledu obrazloženih odločb o imenovanju in razrešitvah predsednikov sodišč, objavljenih na spletnem mestu sodnega sveta,⁵⁴ je mogoče ugotoviti, da imajo mnenja predsednikov sodišč pomembno težo pri odločitvah sodnega sveta, saj jih le-ta v obrazložitvah svojih odločb skoraj brez izjeme izpostavlja kot enega izmed razlogov za sprejeto odločitev.

⁵⁴ <http://www.sodni-svet.si/?p=odlocitve2021>

Iz zapisnikov sej sodnega sveta nadalje izhaja, da so dokončna mnenja predsednikov sodišč v postopkih izbire kandidatov za sodniška mesta vedno eden od odločilnih kriterijev za sprejem odločitve o tem, katere kandidate sodni svet povabi na razgovor.⁵⁵ Predsednik sodišča je nadalje lahko navzoč tudi pri razgovorih (peti odstavek 18. člena ZSS), zato ga sodni svet vedno vabi na seje, na katerih se izvajajo razgovori s kandidati, s čimer lahko predsedniki sodišč še dodatno vplivajo na končno odločitev sodnega sveta.

Prav tako sodni svet v izhodiščih glede postopkov odločanja o dodelitvah sodnikov, ki jih je sprejel,⁵⁶ sam izpostavlja pomen mnenja predsednika matičnega sodišča, s katerega prihaja sodnik, ki kandidira za dodelitev na drugo sodišče ali v drug organ.

Navedeno kaže na to, da imajo predsedniki sodišč lahko zelo velik (zakonsko dovoljen in dejansko izkazan) vpliv na odločitve sodnega sveta v navedenih postopkih. Nujno je zato, da se ob tem že na zakonski ravni zagotovijo jamstva, ki bodo preprečevala vplive predsednikov, ki bi obstoječi (dovoljeni) okvir presegli in služili drugim, bodisi notranje korporativnim ali osebnim interesom. S tega vidika so pri odločanju sodnega sveta, katerega večino sestavljajo člani, ki so sodniki, zlasti lahko sporne službene ali osebne povezave med člani sodnega sveta in predsedniki sodišč, ki v postopkih sodelujejo z mnenji.

Ustavno sodišče je tako na primer v zadevi Up-1094/18-13 z dne 21. 2. 2019 opredelilo, da je očitok o pristranskosti članice sodnega sveta, ki je bila v času odločanja v izbirnem postopku za prosto sodniško mesto v izvenzakonski zvezi s predsednikom sodišča, ki je podal mnenje o ustreznosti kandidatov, tak razlog, da bi ga moralo sodišče presoditi po vsebini, da bi se lahko odstranil ali pa potrdil videz nepristranskosti.

Predlagatelj zato ocenjuje, da je okoliščina - če je član sodnega sveta v sorodstvenem razmerju s predsednikom sodišča, ki poda mnenje v konkretnem postopku pred sodnim svetom – take narave, da že po objektivnih merilih krni videz nepristranskosti člana in jo je smiselno opredeliti kot izključitveni razlog za vse postopke, v katerih se odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristi sodnikov. Kot rečeno, se s tem že na zakonski ravni zagotovi ustrezno jamstvo nepristranskosti odločanja sodnega sveta, ki obenem tudi utrjuje zaupanje javnosti v delo tega ustavnega organa. Kot je v več svojih odločbah zapisalo Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljnjem besedilu: ESČP), dejstvo, da je odločevalec del razširjenega senata, samo po sebi ni odločilno za vprašanje objektivne nepristranskosti. ESČP namreč meni, da okoliščina, da je odločevalec, glede katerega so podane okoliščine, ki vzbujajo dvom v njegovo nepristranskost, del razširjenega senata (ko torej odločitev sprejme večje število oseb skupaj in so le glede ene od njih podane okoliščine, ki vzbujajo dvom v njeno nepristranskost), ne more izničiti dvoma v nepristranskost odločanja celotnega senata, kajti glede na tajnost posvetovanja pred sprejemom odločitve je, *tako ESČP*, nemogoče ugotoviti, kakšen oziroma kolikšen dejanski vpliv je imel posamezni odločevalec pri odločanju.⁵⁷

Dodatno je po presoji predlagatelja z vidika objektivnega videza nepristranskosti odločanja sodnega sveta smiselno kot izključitveni razlog v *postopkih izbire sodnikov za prosto sodniško mesto in v postopkih dodelitve sodnikov* opredeliti tudi službeno razmerje člana sodnega sveta s

⁵⁵ Npr. 12. sklep 3. seje z dne 16. 9. 2021; 6. sklep 4. seje z dne 7. 10. 2021; 8. sklep 6. seje z dne 4. 11. 2021; 17. in 18. sklep 7. seje z dne 18. 11. 2021 in 8. sklep 8. seje z dne 2. 12. 2021: objavljeno <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/zapisniki2021Menu>.

⁵⁶ 20. sklep 37. seje 27. 2. 2020 in Priloga II 45. seje 18. 6. 2020.

⁵⁷ Vodnik k 6. členu Evropske konvencije za človekove pravice, točka 122: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_6_criminal_eng.

predsednikom sodišča, ki poda mnenje o kandidatih. Ustavno sodišče je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 med upravičene okoliščine za izločitev uvrstilo tudi hierarhične in druge povezave člana sodnega sveta z drugimi udeleženci v postopku, če so take narave, da objektivno upravičujejo pomisleke o nepristranskosti sodnega sveta. V postopkih izbire sodnikov za prosto sodniško mesto in v postopkih dodelitve sodnikov mnenje poda predsednik sodišča, na katerem je razpisano prosto sodniško mesto oziroma s katerega sodnik, ki kandidira za dodelitev na drugo sodišče ali v drug organ, prihaja. Nevarnost notranjega korporativizma je zato v teh postopkih največja. Predsednik ima v njih očitni interes za to, kateri kandidat bo na koncu izbran za sodniško mesto na njegovem sodišču oziroma ali bo »njegov« sodnik dodeljen na drugo sodišče ali v drug organ. Če je torej član sodnega sveta sodnik sodišča, na katerem je razpisano prosto sodniško mesto in katerega predsednik poda mnenje o kandidatih za to mesto, obenem pa mu zakon daje tudi možnost predstaviti svoje preference glede tega, kateri kandidat bi bil najprimernejši, je z vidika objektivnega videza nepristranskosti službena povezava med predsednikom sodišča in članom sodnega sveta taka okoliščina, da pri razumnem posamezniku lahko vzbudi dvom v nepristranskost njegovega odločanja, posledično pa tudi odločanja sodnega sveta kot celote. Treba je namreč upoštevati, da imajo predsedniki sodišč tudi relativno velike (sistemske) pristojnosti v razmerju do sodnikov: (1) pristojni so za razporejanje sodnikov po posameznih pravnih področjih in podpodročjih (prvi odstavek 71. člena ZS); (2) v okviru skrbi za redno izvrševanje sodne oblasti lahko od sodnika zahtevajo poročilo v konkretni sodni zadevi in odredijo ukrepe za hitrejše reševanje zadeve (71. c člen ZS); (3) pristojni so za vnašanje podatkov v osebne spise sodnikov, ki so temelj za ocenjevanje njihovega dela (peti odstavek 31. člena ZSS); (4) lahko predlagajo predčasno ocenjevanje dela sodnika (prvi odstavek 31. člena ZSS); (5) v postopku ocenjevanja podajo mnenje o delu sodnika (3. člen Meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe); (6) odločajo o izrabi dopusta in o odsotnosti zaradi izobraževanja (tretji odstavek 59. člena ZSS ter peti odstavek 63. in 64. člen ZSS); in (7) so legitimirani podatki pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika (drugi odstavek 45. člena ZSSve).

Veljavni ZSSve nadalje nima določb o tem, kdo in v kakšnem postopku odloči o predlogu za izločitev; teh določb pa nima niti poslovnik. Poleg tega določbe Zakona o splošnem upravnem postopku niso v celoti primerne za sui generis kolegijski organ, kot je sodni svet, zato se predlaga dopolnitev instituta izločitve z ureditvijo postopka odločanja, in sicer na način, da bo:

- predlog za izločitev posameznega člana lahko podal vsak član sodnega sveta ali udeleženec v postopku;
- če bo sodni svet predlogu ugodil, bo odločitev o tem vnesena v zapisnik in ne bo vsebovala obrazložitve; če bo predlog zavrnjen, bo moral sodni svet odločitev obrazložiti v odločbi glede glavne stvari;
- zoper odločitev o izločitvi oziroma neizločitvi ne bo posebne pritožbe; nepravilnosti v zvezi s tem se bodo lahko uveljavljale s pravnim sredstvom zoper odločitev sodnega sveta v sami zadevi.

3.4 Disciplinski postopek in disciplinski organi

Izhodišče za predlagane spremembe ZSSve glede disciplinskih organov in disciplinskega postopka zoper sodnike predstavljajo konkretne pobude pravosodnih deležnikov in ustavnosodna presoja:

1. Sodni svet, Izhodišča sprememb in dopolnitev zakonskih določb, ki urejajo disciplinske

- postopke zoper sodnike z dne 4. 3. 2021⁵⁸;
2. Predsednik disciplinskega sodišča pri sodnem svetu, dopis z dne 28. 1. 2020, št. Su DZ 20/2019
 3. Disciplinska tožilka, pobuda z dne 15. 10. 2019;
 4. Vrhovno sodišče, sklep z dne 19. 6. 2018, št. U 2/2018-6, o vložitvi zahteve za oceno ustavnosti prvega in drugega odstavka 40. člena ter drugega in tretjega odstavka 45. člena ZSSve; ter sklep z dne 10. 9. 2019, št. U 4/2019-23, o zavrženju tožbe disciplinske tožilke zaradi pomanjkanja aktivne legitimacije in
 5. Ustavno sodišče, odločba o ugotovitvi, da sta prvi in drugi odstavek 40. člena ter drugi odstavek 45. člena ZSSve v neskladju z ustavo (U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021).

3.4.1 Veljavna ureditev disciplinskih postopkov in problemska področja

Čeprav so v sodnem svetu z izvoljenimi predstavniki večinsko zastopani sodniki, njegovo sestavo dopolnjujejo člani, ki jih v sodelovanju določata zakonodajna veja oblasti in predsednik republike. Poleg tega o najpomembnejših odločitvah sodni svet odloča z dvotretjinsko večino vseh članov, kar pomeni, da člani sodniki, ki so v sodnem svetu zastopani večinsko, ne morejo sami sprejemati odločitev, ki so pomembne za delovanje sodstva in položaj sodnikov. Tako je sodni svet organ s posebno vlogo, za katerega ni mogoče trditi, da je (le) zastopnik sodne veje oblasti.⁵⁹

Izhajajoč iz te lastnosti sodnega sveta je ZSSve uveljavil bistvene spremembe na področju disciplinske odgovornosti sodnikov, ki se nanašajo na imenovanje in razrešitev disciplinskih organov ter disciplinski postopek. ZSSve je pristojnost za vodenje disciplinskih postopkov prenesel s sodstva na sodni svet oziroma njegova samostojna delovna telesa, tj. disciplinske organe. Zato je na novo uredil tudi disciplinski postopek, katerega temeljna značilnost je, da ni več dvostopenjski. *Cilj teh sprememb je bil zagotoviti večjo neodvisnost disciplinskih postopkov, s tem pa tudi povečanje oziroma krepitev zaupanja v sodstvo*.⁶⁰ Določbe, ki urejajo disciplinsko odgovornost sodnikov (disciplinske kršitve, sankcije, zastaranje), pa še naprej ureja zakon, ki ureja položaj, pravice in obveznosti sodnikov (ZSS), in so predmet predloga novega Zakona o sodnikih.

Od uveljavitve ZSSve disciplinski postopek ni več dvostopenjski. Disciplinsko sodišče je eno samo in ga sestavlja devet članov: trije člani so imenovani izmed članov sodnega sveta, izmed katerih je eden predsednik disciplinskega sodišča, druga dva pa sta namestnika, šest članov pa je imenovanih izmed sodnikov, od katerih sta dva vrhovna, dva višja in dva sodnika prve stopnje (prvi odstavek 40. člena ZSSve). Vse člane disciplinskih organov imenuje sodni svet z dvotretjinsko večino vseh članov (tretji odstavek 38. člena ZSSve). Dodatna možnost glede oblikovanja disciplinskih organov za sodnike v ZSSve je, da so člani disciplinskega sodišča s člani sodnega sveta lahko tudi zunanji pravni strokovnjaki, ne samo sodniki.

Disciplinski postopek lahko uvede disciplinski tožilec z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obtožnega predloga za izrek disciplinske sankcije (prvi odstavek 39. člena v zvezi s prvim odstavkom 45. člena ZSSve). Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka pa lahko disciplinskemu tožilcu podajo predsednik sodišča, pri katerem sodnik opravlja

⁵⁸ Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/doc/disciplinskiorgani/lzhodi%C5%A1%C4%8Da%20sprememb%20in%20dopolnitev%20zakonskih%20dolo%C4%8Db,%20ki%20urejajo%20disciplinske%20postopke%20zoper%20sodnike.pdf>.

⁵⁹ Ustavno sodišče, št. U-I-224/96 z dne 22. maja 1997.

⁶⁰ Obrazložitev k 37. členu Predloga zakona o sodnem svetu, stran 53.

sodniško službo, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča, sodni svet in minister za pravosodje (drugi odstavek 45. člena ZSSve).

Disciplinsko sodišče odloča v posamezni zadevi v senatu treh članov, izmed katerih sta najmanj dva člana sodnika; predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali njegov namestnik, ki so tudi člani sodnega sveta; najmanj eden od preostalih članov pa mora biti sodnik z enakim položajem sodnika, kot ga ima sodnik, zoper katerega teče disciplinski postopek (drugi odstavek 40. člena ZSSve). To pomeni, da disciplinskemu senatu v posameznem postopku po veljavni ureditvi vedno predseduje član sodnega sveta.

Disciplinsko sodišče vodi postopek ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek pred okrajnim sodiščem (prvi odstavek 44. člena ZSSve). Sodno varstvo zoper njegove odločitve lahko sodnik uveljavlja v upravnem sporu, v katerem odloča vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov (43. člen ZSSve).

Z vidika določb o disciplinskih organih in disciplinskem postopku predlog zakona obravnava tudi problemska področja:

1. Prenos pristojnosti vodenja disciplinskih postopkov s sodstva na sodni svet je zastavil vprašanje ustavne skladnosti dvojne vloge sodnega sveta, ki zdaj v disciplinskih postopkih lahko hkrati nastopa kot pobudnik in po svojih članih tudi kot razsodnik. Na zahtevo vrhovnega sodišča v konkretni zadevi je ustavno sodišče z odločbo U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 ugotovilo, da sta zaradi tega prvi in drugi odstavek 40. člena ter drugi odstavek 45. člena ZSSve v neskladju z ustavo.

2. Praksa je na procesnem področju kot največjo dilemo izpostavila še *vprašanje* ustreznosti ureditve, po kateri se disciplinski postopek do izdaje odločbe vodi ob smiselni uporabi zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSve), pravno varstvo zoper odločitve disciplinskega sodišča pa se nato zagotavlja v upravnem sporu (43. člen v zvezi s 36. členom ZSSve). Na ta razkorak med naravo obeh postopkov je pri sprejemanju ZSSve opozarjala že zakonodajnoppravna služba državnega zbora.⁶¹ Dejstvo je, da je »disciplinska odgovornost po svoji naravi kaznovalna odgovornost«,⁶² kar se v okviru predmetnega postopka kaže v določbah 85. člena ZSS o smiselni uporabi Kazenskega zakonika (v nadaljnjem besedilu: KZ-1)⁶³ glede disciplinske odgovornosti sodnikov in 44. člena ZSSve o smiselni uporabi zakona, ki ureja kazenski postopek, glede izvedbe disciplinskega postopka. Na drugi strani pa je upravni spor specializirano sodno varstvo, pri čemer je treba poudariti, da odločbe, izdane v disciplinskem postopku, nimajo narave posamičnega upravnega akta. Naveden razkorak med naravo postopkovnih določil se je nato tudi v praksi izkazal za problematičnega z vidika več vprašanj, kot opozarja sodni svet. Med njimi je temeljno vprašanje, kakšen je lahko obseg presoje tožbe v upravnem sporu zoper odločitev disciplinskega sodišča; kdo je v primeru, če disciplinski tožilec vložijo tožbo, pristojen za vložitev odgovora na tožbo; ali disciplinski sklep postane upravno-procesno dokončen in izvršljiv ter po določbah katerega (procesnega) zakona se udeležencem v disciplinskem postopku vroča odločitev disciplinskega sodišča.

3.4.2 Nepriustransko in neodvisno odločanje disciplinskega sodišča

⁶¹ Mnenje Zakonodajnoppravne službe državnega zbora k predlogu ZSSve, št. 700-04/16-6 z dne 22. 3. 2017.

⁶² Odločba Ustavnega sodišča opr. št. U-I-308/07, Up-1094/06 z dne 2. 4. 2009, evidenčni stavek.

⁶³ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23.

Ustavno sodišče je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 opredelilo naravo odločanja disciplinskega sodišča v postopkih zoper sodnike po veljavnem ZSSVe:

- Odločanje o disciplinskih kršitvah ni izvrševanje sodne funkcije, vendar pa imajo disciplinski organi sodnega sveta pristojnost, ki je lastna oblastnemu organu, saj disciplinsko sodišče odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznikov.⁶⁴
- Tudi za disciplinsko sodišče po stališču ustavnega sodišča velja zahteva za nepristransko odločanje, in sicer na podlagi 22. člena ustave, ob upoštevanju meril za presojo nepristranskosti iz prvega odstavka 23. člena ustave.⁶⁵
- Nepristranskost članov senata disciplinskega sodišča je treba ocenjevati ne le po njenih učinkih (na primer po odsotnosti kršitev procesnih pravic ene izmed strank, po vplivu (ne)pristranskosti na odločitev o glavni stvari), temveč tudi po zunanjem izrazu, namreč, kako lahko pristranskost oziroma nepristranskost članov senata disciplinskega sodišča razumejo udeleženci v postopku in tudi kako jo razume javnost. Zato ni dovolj, da disciplinsko sodišče v postopku ravna in odloča nepristransko; senat disciplinskega sodišča mora odločati v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti.⁶⁶

V navedeni odločbi je ustavno sodišče tudi ugotovilo, da veljavna ureditev ZSSVe ne jamči, da bo v primeru, ko je sodni svet tisti, ki na podlagi drugega odstavka 45. člena ZSSVe poda pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika, senat disciplinskega sodišča odločal v taki sestavi, da ne bi bil že po objektivnih merilih okrnjen videz njegove nepristranskosti, saj v skladu z drugim odstavkom 40. člena ZSSVe senatu disciplinskega sodišča v vsakem posamičnem primeru vedno predseduje član disciplinskega sodišča, ki je tudi član sodnega sveta.⁶⁷ V tem primeru namreč ista oseba sodeluje tako pri odločanju o razlogih za uvedbo disciplinskega postopka kot nato tudi pri odločanju o disciplinski odgovornosti; to pa je okoliščina, ki po oceni ustavnega sodišča že po objektivnem merilu ustvarja upravičen dvom o nepristranskosti iste osebe v sestavi disciplinskega sodišča pri odločanju o disciplinski odgovornosti.⁶⁸

Ustavni sodnik prof. dr. Matej Accetto je v ločenem mnenju nadalje opozoril tudi na to, da je že seznanitev članov sodnega sveta s spornim primerom, ki je nato še predmet disciplinskega postopka, iz enakih razlogov lahko sporna z vidika objektivnega videza nepristranskosti konkretnega senata disciplinskega sodišča, ki mu predseduje član sodnega sveta; četudi na primer sodni svet v zvezi s tem primerom ne sprejme odločitve o vložitvi pobude za uvedbo disciplinskega postopka in pobudo nato disciplinskemu tožilcu poda drug legitimiran subjekt ali organ. Če namreč sodni svet v okviru svojih pristojnosti obravnava določen konkretni primer in se njegovi člani na seji seznanijo z okoliščinami tega primera, morda celo sprejmejo odločitev v zvezi z njim, nato pa navedeni primer postane še predmet disciplinske obravnave, prav tako nastopi situacija, ko v disciplinskem senatu sodeluje oseba, ki je s primerom že seznanjena in si je o njem že lahko ustvarila določeno mnenje.

Pri iskanju najprimernejše rešitve za odpravo ugotovljene ustavne neskladnosti je predlagatelj upošteval dve ključni izhodišči, in sicer ustavno skladno ureditev ZSSVe in nadaljevanje

⁶⁴ Odločba U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021, točka 16 obrazložitve.

⁶⁵ Prav tam, točka 17 obrazložitve.

⁶⁶ Prav tam, točka 21 obrazložitve.

⁶⁷ Prav tam, točka 28 obrazložitve.

⁶⁸ Prav tam, točka 24 obrazložitve.

prizadevanj, ki so bila vodilo pri sprejemanju ZSSve v letu 2017, to pa je, da se nad delovanjem sodstva zagotovi demokratičen nadzor, ki ne bo politični, temveč strokovni.

Veljavni ZSSve je sodnemu svetu glede področja disciplinske odgovornosti sodnikov dal vodilno vlogo pri:

1. organizaciji dela teh organov (sodni svet imenuje disciplinske organe in jim zagotavlja vse pogoje za delo);
2. vodenju oziroma upravljanju disciplinskega sodišča (člani sodnega sveta so imenovani za predsednika disciplinskega sodišča in njegova dva namestnika; predsednik in namestnika organizacijsko vodijo sodišče; določajo sestave posameznih senatov v disciplinskih postopkih);
3. uvedbi disciplinskih postopkov (sodni svet ima pristojnost podajati pobude za uvedbo disciplinskih postopkov); in
4. »sojenju« (predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika, ki so imenovani izmed članov sodnega sveta, imajo vedno tudi vlogo predsednika senata v posamezni disciplinski zadevi).

V tem pogledu predlagatelj sprejema opozorilo sodnega sveta, utemeljeno z odločbo ustavnega sodišča, da je sistemska povezanost sodnega sveta in disciplinskih organov po veljavnem ZSSve tako močna, da je z vidika skladnosti z ustavo smiselno, da se sodnemu svetu pristojnost podajati pobude za disciplinske postopke zoper sodnike odvzame.

Vendar pa ta rešitev sama zase še ne zagotavlja v celoti odprave ugotovljene neustavnosti. Če sodni svet v okviru svojih pristojnosti obravnava določen konkretni primer in se njegovi člani na seji seznanijo z okoliščinami tega primera, morda celo sprejmejo odločitev v zvezi z njim, nato pa navedeni primer postane še predmet disciplinske obravnave, spet nastane situacija, ko v disciplinskem senatu sodeluje oseba, ki je s primerom že seznanjena in si je o njem že lahko ustvarila določeno mnenje, četudi sodni svet pobude za uvedbo disciplinskega postopka formalno ne poda. Na predlog sodnega sveta je zato v predlogu dodan še institut imenovanja nadomestnega predsednika disciplinskega senata, ki bo prevzel funkcijo predsednika senata v konkretni zadevi, ko člani sodnega sveta, ki so imenovani za predsednika in namestnika disciplinskega sodišča, iz pravnih ali dejanskih razlogov ne bodo mogli prevzeti položaja predsednika senata.

Predlaga se, da se sodnemu svetu ukine pristojnost podajati pobude za uvedbo disciplinskega postopka in v primeru, ko predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika zaradi pravnih ali dejanskih razlogov ne bodo mogli sodelovati v konkretni disciplinski zadevi kot predsedniki senata, določi, da bo sodni svet imenoval predsednika senata izmed preostalih članov sodnega sveta. Če tudi nobeden od preostalih članov sodnega sveta zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne bo mogel prevzeti položaja predsednika senata, pa bo sodni svet tega imenoval izmed preostalih članov disciplinskega sodišča, ki so izvoljeni izmed sodnikov, v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča.

Dodatno se za celostno rešitev ugotovljenega ustavnega neskladja na predlog sodnega sveta predlaga tudi določba, ki ureja, kdo odloča o izločitvah članov disciplinskih organov. To bo v primeru članov disciplinskega sodišča predsednik disciplinskega sodišča (po vzoru vloge predsednika sodišča v sodnih postopkih); v primeru predloga za izločitev predsednika disciplinskega sodišča in disciplinskega tožilca pa sodni svet. Sestava senata v posamezni disciplinski zadevi bo določena v naprej, v skladu z razporedom dela, ki ga bo moral sprejeti predsednik disciplinskega sodišča.

3.4.3 Disciplinski tožilec

Po veljavnem ZSSve je za celotno sodstvo (za vse sodnike) na območju države predviden le en tožilec, ki ima enega namestnika (prvi odstavek 38. člena ZSSve). Pri tem pa namestnik lahko vlaga in zastopa predloge za disciplinsko sankcioniranje le v odsotnosti disciplinskega tožilca (prvi odstavek 39. člena ZSSve).

V zvezi s to ureditvijo je sodni svet izrazil pomislek, da bi moral imeti disciplinski tožilec vsaj dva namestnika, ki bi lahko vlagala in zastopala predloge za disciplinsko sankcioniranje sodnikov enakovredno z disciplinskim tožilcem, torej ne le v njegovi odsotnosti. Sodni svet namreč opozarja, da je bilo število prejetih pobud za uvedbo disciplinskega postopka v nekem obdobju (od uveljavitve ZSSve do 2019) relativno veliko, obenem pa je od leta 2017 kar štirikrat moral odločati o predlogu disciplinskega tožilca za izločitve. Po podatkih sodnega sveta je v letu 2023 disciplinski tožilec prejel tri pobude za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika. Dve pobudi sta vložila predsednika sodišč, na katerih sodnik opravlja sodniško službo, eno pa predsednik neposredno višjega sodišča. V istem letu je disciplinski tožilec vložil en predlog za izrek disciplinske sankcije. Predlogov za opravo preiskovalnih dejanj ni bilo.⁶⁹

Zato se predlaga sprememba veljavne ureditve, ki določa enega disciplinskega tožilca z enim namestnikom za primer njegove odsotnosti, z rešitvijo, po kateri bodo disciplinski tožilci trije vrhovni sodniki in bodo enakovredno lahko podajali in zastopali pobude za izrek disciplinskih sankcij zoper sodnike.

3.4.5 Disciplinska evidenca

Na predlog sodnega sveta se v predlogu Zakona o sodnikih ureja tudi vprašanje rehabilitacije sodnikov z izbrisom izrečene disciplinske sankcije iz evidenc. To pa posledično terja ustrezno zakonsko ureditev in podlago za vodenje evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah, kar se v predlogu zakona rešuje tako,:

- da bo disciplinsko sodišče trajno vodilo evidenco o izrečenih disciplinskih sankcijah, ob upoštevanju pravice do izbrisa iz nje; to pomeni, da se v evidenci ne bodo vodile tudi morebitne oprostilne in druge odločbe disciplinskega sodišča, s katerimi ne bo ugotovljena disciplinska odgovornost sodnika in izrečena disciplinska sankcija;
- določeni so tudi podatki, ki se v evidenci lahko vodijo in obdelujejo (ime in priimek sodnika, sodniško mesto in naziv sodnika, številka in datum odločbe disciplinskega sodišča in izrečena disciplinska sankcija).

Upravlavec disciplinske evidence bo sodni svet.

3.4.6 Disciplinski postopek

Po veljavnem ZSSve je za celotno sodstvo (za vse sodnike) na območju države predviden le en tožilec, ki ima enega namestnika (prvi odstavek 38. člena ZSSve). Pri tem pa namestnik lahko vlaga in zastopa predloge za disciplinsko sankcioniranje le v odsotnosti disciplinskega tožilca (prvi odstavek 39. člena ZSSve).

V zvezi s to ureditvijo je sodni svet izrazil pomislek, da bi moral imeti disciplinski tožilec vsaj dva namestnika, ki bi lahko vlagala in zastopala predloge za disciplinsko sankcioniranje sodnikov

⁶⁹ Letno poročilo sodnega sveta 2023, str. 81.

enakovredno z disciplinskim tožilcem, torej ne le v njegovi odsotnosti. Sodni svet namreč opozarja, da je bilo število prejetih pobud za uvedbo disciplinskega postopka v nekem obdobju (od uveljavitve ZSSve do leta 2019) relativno veliko, hkrati pa je od leta 2017 kar štirikrat moral odločati o predlogu disciplinskega tožilca za izločitve. Po podatkih sodnega sveta je v letu 2023 disciplinski tožilec prejel tri pobude za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika. Dve pobudi sta vložila predsednika sodišč, na katerih sodnik opravlja sodniško službo, eno pa predsednik neposredno višjega sodišča. V istem letu je disciplinski tožilec vložil en predlog za izrek disciplinske sankcije. Predlogov za opravo preiskovalnih dejanj ni bilo.⁷⁰

Zato se predlaga sprememba veljavne ureditve, ki določa enega disciplinskega tožilca z enim namestnikom v primeru njegove odsotnosti, z rešitvijo, po kateri bodo disciplinski tožilci trije vrhovni sodniki in bodo enakovredno lahko podajali in zastopali pobude za izrek disciplinskih sankcij zoper sodnike.

3.4.5 Disciplinska evidenca

Na predlog sodnega sveta se v predlogu Zakona o sodnikih ureja tudi vprašanje rehabilitacije sodnikov z izbrisom izrečene disciplinske sankcije iz evidenc. To zahteva ustrezno zakonsko ureditev in podlago za vodenje evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah, kar se v predlogu zakona rešuje tako,:

- da bo disciplinsko sodišče trajno vodilo evidenco o izrečenih disciplinskih sankcijah ob upoštevanju pravice do izbrisa iz nje; to pomeni, da se v evidenci ne bodo vodile tudi morebitne oprostilne in druge odločbe disciplinskega sodišča, s katerimi ne bo ugotovljena disciplinska odgovornost sodnika in izrečena disciplinska sankcija;
- določeni so tudi podatki, ki se v evidenci lahko vodijo in obdelujejo (ime in priimek sodnika, sodniško mesto in naziv sodnika, številka in datum odločbe disciplinskega sodišča in izrečena disciplinska sankcija).

Upravljalavec disciplinske evidence bo sodni svet.

3.4.6 Disciplinski postopek

Disciplinski postopek je mehanizem za uveljavljanje odgovornosti sodnikov, ki mora biti hiter ob spoštovanju temeljnih zahtev, ki zagotavljajo poštenost postopka in varstvo sodniške neodvisnosti. V zvezi s tem je predlagatelj v noveli upošteval obrazložene predloge sodnega sveta in predlagal te rešitve.

a) Možnost izvedbe disciplinske obravnave brez navzočnosti sodnika

V skrajšanem kazenskem postopku je na podlagi 442. člena Zakona o kazenskem postopku (v nadaljnjem besedilu: ZKP) eden od pogojev za izvedbo glavne obravnave v obdolženčevi nenavzočnosti okoliščina, da je bil obdolženec pred tem zaslišan. Sicer mora sodišče zoper obdolženca uporabiti prisilne ukrepe za privedbo na sodišče (307. člen ZKP). Sodni svet opozarja, da taka rešitev za zagotovitev navzočnosti sodnika na disciplinski obravnavi ni primerna in predlaga posebno ureditev pogojev za izvedbo disciplinske obravnave v nenavzočnosti disciplinskega obdolženca.

Razlogi, ki podpirajo ta predlog, so:

⁷⁰ Letno poročilo sodnega sveta 2023, str. 81.

- Disciplinski postopek ni kazenski postopek; je odgovornostni mehanizem, ki mora zagotavljati, da se nepravilnosti v delovnem kolektivu (konkretno posameznega sodišča) čim prej odpravijo in se s tem zagotovi nemoteni delovni proces.
- Sodniki so vrhunski pravni strokovnjaki, od katerih se utemeljeno pričakuje tudi visoka stopnja osebnostne integritete. Ta pa pomeni, da naj v morebitnem disciplinskem postopku aktivno in transparentno sodelujejo.
- Sodniki so nosilci oblasti, zato bi bilo izvajanje prisilnih ukrepov za zagotovitev njihove navzočnosti v disciplinskem postopku lahko sporno, predvsem pa ne bi bilo primerno.

Disciplinsko sodišče bo lahko izvedlo disciplinsko obravnavo tudi, če se je sodnik ne bo udeležil, pod dvema, kumulativno izpolnjenima pogoje, in sicer, če njegov izostanek ne bo upravičen in njegova navzočnost ne bo nujna.

b) Poenostavitev vlaganja vlog in vročanja pisanj

Iz razlogov, navedenih v prejšnjih odstavkih, in ob upoštevanju, da mora biti disciplinski postopek učinkovit (hiter), se v predlogu posebej urejata tudi vlaganje vlog in vročanje pisanj.

V disciplinskih postopkih bodo lahko vloge, ki niso vezane na rok, disciplinski obdolženci in drugi udeleženci vlagali tudi po elektronski poti na uradni elektronski naslov sodnega sveta brez varnega elektronskega podpisa, če istovetnost vlagatelja ne bo sporna. Vloge, vezane na rok, pa bo treba še naprej vlagati v skladu s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek, s čimer se zagotavlja, da se disciplinski postopki ne bodo zavlačevali zaradi morebitnega ugotavljanja pravočasnosti procesnih dejanj udeležencev.

Disciplinsko sodišče in disciplinski tožilec bosta pisanja disciplinskemu obdolžencu in drugim udeležencem, ki so sodniki, praviloma vročali na delovnem mestu (tj. na matičnem sodišču, ki ga opredeljuje predlog Zakona o sodnikih); dodaja pa se tudi možnost vročanja pisanj na elektronske naslove udeležencev, ki sicer ne izpolnjujejo zahtev glede varnih elektronskih predalov, če bodo naslovljenci s tem predhodno seznanjeni in pisno soglašali s takim načinom vročanja. S tem se omogoča, da bo v disciplinskih postopkih sodnikom mogoče vročati pisanja tudi na službene in domače elektronske naslove.

c) Javnost disciplinskih postopkov

ZSSve v drugem odstavku 44. člena določa, da disciplinski postopek ni javen, razen če sodnik v postopku temu izrecno nasprotuje.

Sodni svet je o dilemi glede večje transparentnosti disciplinskih postopkov zoper sodnike že v letu 2018 opozoril na to,⁷¹ da reševanje tega vprašanja zahteva temeljit strokovni razmislek o razmerju 44. člena Zakona o sodnem svetu (ZSSve) do Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) in v tem pogledu o njegovi ustavnoskladni razlagi z upoštevanjem pravice do sodnega varstva na neodvisnem, nepristranskem sodišču (23. člen URS), ki zahteva zaščito sodstva pred krnjenjem njegove integritete, ter o pravici do svobode izražanja, katere del je (razen v zakonsko določenih primerih) tudi pravica do prostega dostopa do informacij javnega značaja (39. člen URS). Hkrati pa to vprašanje ne more biti samo stvar pravnoformalne tehnike razlage

⁷¹ Dopis sodnega sveta Ministrstvu za pravosodje z dne 5. 2. 2018, št. Su 22/2018-2.

zakonov, ampak ima odgovor nanj tudi pravno-politično razsežnost. Koliko in kaj se lahko oziroma mora objavljati v zvezi s sodniki in konkretnimi disciplinskimi postopki, je odvisno tudi od konkretnih družbenih danosti (stopnje pravne zavesti, politične kulture, zaupanja javnosti v sodstvo). Z drugimi besedami, pri odgovoru na zastavljeno pobudo je treba najti pravo razmerje med varstvom sodstva in sodnikov na eni strani ter med zahtevo po transparentnemu delovanju sodne veje oblasti na drugi strani.

Kompleksno pa je vprašanje tudi zato, ker so ravni možne transparentnosti disciplinskih postopkov različne, in sicer od tega, da se v zvezi z disciplinskimi postopki javno objavljajo oziroma so javno dostopni le splošni podatki o številu disciplinskih postopkov in izrečenih disciplinskih sankcij (kar je že zdaj predmet letnega poročila vrhovnega sodišča); do tega, da so javno dostopni podatki o tem, kateri sodniki so v disciplinskem postopku in zaradi katerih ravnanj; potek konkretnih postopkov zoper znane sodnike (razpisi obravnav, zapisniki obravnav, podatek o koncu postopka); izrek sodbe disciplinskega organa in morebitna disciplinska kazen; celotna odločba z obrazložitvijo ali od vsega tega le anonimizirane odločbe disciplinskih organov.

Sodni svet je za zdaj mnenja, da je določilo 44. člena ZSSve v razmerju do ZDIJZ tako *lex specialis* kot *lex posterior*, zaradi česar so zaradi varstva integritete sodstva in sodnikov iz prostega dostopa informacij javnega značaja izvzeti vsi podatki o tekočih disciplinskih postopkih zoper sodnike do njihove pravnomočnosti. Javnosti pa bi bili lahko dostopni le podatki o pravnomočno izrečenih disciplinskih sankcijah zoper posamezne sodnike.

Dodatno sodni svet v svojih izhodiščih za prenavo področja disciplinske odgovornosti sodnikov predlaga, da bi bilo mogoče odrediti javno obravnavo v tekočih disciplinskih postopkih v primeru, ko se sodnik o tem sam izjavlja v javnosti ali če je bilo ravnanje, ki je predmet disciplinske obravnave, storjeno v javnosti.⁷²

Mednarodni dokumenti pri razmisleku o javnosti disciplinskih postopkov zoper sodnike predvsem poudarjajo varstvo neodvisnosti sodnikov. Tako ENCJ⁷³ kot tudi Organizacija združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: OZN)⁷⁴ opozarjata, da zaradi varstva neodvisnosti in avtoritete sodstva ni zaželeno, da bi bili disciplinski postopki javni, vsaj dokler ni izrečena sankcija. Po drugi strani iz istega razloga drugi mednarodni dokumenti poudarjajo, da disciplinski postopki zoper sodnike ne smejo potekati v tajnosti.⁷⁵

Predlagatelj zato ocenjuje, da sedanja ureditev glede nejavnosti *odprtih* disciplinskih postopkov spoštuje ustrezno ravnovesje med varstvom sodniške neodvisnosti in pravico do dostopa do

⁷² Izhodišča sprememb in dopolnitev zakonskih določb, ki urejajo disciplinske postopke zoper sodnike.

⁷³ Minimum Judicial Standards V, Disciplinary proceedings and liability of judges, ENCJ Report 2014-2015, str. 41, 10. točka standardov:
https://www.ency.eu/images/stories/pdf/GA/Hague/encj_report_minimum_standards_v_adopted_ga_june_2015.pdf.

⁷⁴ Temeljna načela Združenih narodov o neodvisnosti in samostojnosti sodstva, sprejeta 1985:

<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/independencejudiciary.aspx>.

⁷⁵ Kijevska priporočila o neodvisnosti pravosodja v Vzhodni Evropi, Južnem Kavkazu in Srednji Aziji, ki jih je razvila skupina neodvisnih strokovnjakov pod vodstvom Urada za demokratične institucije in človekove pravice pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Inštituta Max Planck za primerjalno javno pravo in mednarodno pravo: 26. točka, stran 6:
<https://www.osce.org/files/f/documents/a/3/73487.pdf>.

Beneška komisija, Mnenje št. 774/2014, Rim, 10-11 oktober 2014, stran 8, točka B:
[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2014\)032-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2014)032-e).

informacij javnega značaja. Nejavnost disciplinskih postopkov v drugem odstavku 44. člena ZSSve v času, ko ti tečejo, namreč ni določena zaradi varstva sodnika kot posameznika, temveč zaradi varstva njegovega oblastnega položaja. Dokler se v disciplinskem postopku dokončno ne ugotovi ali ovrže sodnikova disciplinska odgovornost, je zaradi zaščite njegovega položaja v razmerju do sodnih postopkov, ki jih v času trajanja disciplinskega postopka vodi in v katerih sodi, primerno, da disciplinski postopek ni javen. Predlagatelj zato v noveli ni upošteval predloga sodnega sveta, da bi se brez sodnikove privolitve tekoči disciplinski postopki lahko odpirali za javnost na podlagi odločbe disciplinskega sodišča. Se pa strinja, da lahko sodnik svojo zahtevo za javnost disciplinske obravnave izrazi tudi z nedvoumnimi dejanji (ne samo izrecno), in sicer če se sam javno izraža o disciplinskem postopku in zadevi, o kateri se postopek vodi. Sodniki so visoko kvalificirani strokovnjaki. Če se torej sodnik kot visoko kvalificirani strokovnjak in osebnostno pokončna oseba v javnosti izjavlja o disciplinskem postopku, je zaradi zaupanja javnosti v sodstvo in delovanje sodnega sveta po prepričanju predlagatelja pomembno, da se v tem primeru že v času teka postopka zagotovi možnost uravnoveženega poročanja o zadevi. Funkcija in položaj, ki ga uživa, sodniku namreč omogočata zelo velik vpliv na javno mnenje. Ustrezna informiranost javnosti o vprašanih glede učinkovitosti, zakonitosti in poštenosti sodne veje oblasti je zato v takih primerih nujna za zagotavljanje njenega zaupanja v sodstvo. V nasprotnem primeru bi lahko prišlo do situacije, ko bi se sodnik v javnosti izjavljajal o disciplinskem postopku in ga komentiral, z odsotnostjo izrecnega privoljenja v njegovo javnost pa bi onemogočil celovito seznanitev javnosti z zadevo. In v tem pogledu se sedanja ureditev z novelo ZSSve spreminja oziroma dopolnjuje.

d) Enotnost postopkovnih pravil in pravno varstvo v disciplinskem postopku

Veljavna ureditev predpisuje, da se disciplinski postopek do izdaje odločbe izvaja ob smiselni uporabi procesnega zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSve), medtem ko se sodno varstvo zagotavlja v upravnem sporu pred vrhovnim sodiščem (43. člen ZSSve). Na ta razkorak med naravo obeh postopkov je, kot rečeno, v postopku sprejemanja ZSSve opozarjala že zakonodajnoppravna služba državnega zbora. Zdaj z opisom konkretnih dilem v praksi to izpostavlja tudi sodni svet. Med njimi je temeljno vprašanje, kakšen je lahko obseg presoje tožbe v upravnem sporu zoper odločitev disciplinskega sodišča; kdo je v primeru, če disciplinski tožilec vložijo tožbo, pristojen za vložitev odgovora na tožbo; ali disciplinski sklep postane dokončen in izvršljiv v upravnem procesnem pomenu; po določbah katerega (procesnega) zakona se udeležencem v disciplinskem postopku vroča odločitev disciplinskega sodišča.

Predlagatelj se je v predlogu novele ZSSve-A za ureditev tega področja zgledoval po rešitvah v 62. členu Zakona o odvetništvu (v nadaljnjem besedilu: ZOdv)⁷⁶ in v 59. členu Zakona o prekrških (v nadaljnjem besedilu: ZP-1),⁷⁷ in predlaga uvedbo sodnega varstva v obliki zahteve za sodno varstvo zoper odločitev disciplinskega sodišča, s katero se konča disciplinski postopek, na vrhovno sodišče, o kateri vrhovno sodišče odloči v senatu petih sodnikov, v sporu polne jurisdikcije in ob uporabi enakih postopkovnih določil, kot veljajo za postopek pred disciplinskim sodiščem.

⁷⁶ Zakon o odvetništvu, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996 - odl. US, 24/2001, 111/2005 - odl. US, 54/2008, 35/2009, 97/2014, 8/2016 - odl. US, 46/2016, 36/2019, 130/2022.

⁷⁷ Zakon o prekrških, Uradni list RS, št. 7/2003, 86/2004, 7/2005 - skl. US, 34/2005 - odl. US, 44/2005, 40/2006, 51/2006 - popr., 115/2006, 139/2006 - odl. US, 17/2008, 21/2008 - popr., 76/2008 - ZIKS-1C, 109/2009 - odl. US, 108/2009, 45/2010 - ZIntPK, 9/2011, 21/2013, 111/2013, 74/2014 - odl. US, 92/2014 - odl. US, 32/2016, 15/2017 - odl. US, 27/2017 - ZPro, 73/2019 - odl. US, 175/2020 - ZIUOPDVE, 195/2020, 5/2021 - odl. US, 15/2021 - ZDUOP, 123/2021 - ZPrCP-F, 206/2021 - ZDUPŠOP.

Navedena rešitev hkrati odpravlja vse pomanjkljivosti, ki so v zvezi s sodnim varstvom v disciplinskih postopkih po veljavnem 43. členu ZSSve nastajale v praksi. Pravno varstvo v teh postopkih ohranja na ravni, ki jo demokratični sistemi za zaščito neodvisnosti sodstva zahtevajo, in sicer:⁷⁸

- še naprej se bo zagotavljalo v sodnem postopku pred najvišjim sodiščem v državi v senatu petih vrhovnih sodnikov;
- v sporu polne jurisdikcije, kar pomeni, da bo vrhovno sodišče odločitev disciplinskega sodišča vedno lahko presojalo vsebinsko in z vidika zakonitosti postopka; in
- ob smiselni uporabi določb kazenskega procesnega zakona, kar bo zagotavljalo tudi pravico do polne in učinkovite obrambe obravnavanemu sodniku.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih posledic za državni proračun vključuje stroške Sodnega sveta.

Finančne posledice bodo lahko nastale ob upoštevanju, da bo delo generalnega sekretarja sodnega sveta opravljal dodeljeni okrožni sodnik, katerega dodelitev še traja. Do uskladitve ZSTSPJS, ki je sistemski zakon, ki ureja plače funkcionarjev v javnem sektorju, se višina osnovne plače generalnega sekretarja sodnega sveta izenačuje s plačo generalnega sekretarja vrhovnega sodišča (plačni razred). ZSTSPJS določa plačni razred funkcije generalnih sekretarjev posameznih državnih organov ne določa pa plačnega razreda funkcije generalnega sekretarja sodnega sveta.

V skladu s predlagano ureditvijo naloge generalnega sekretarja sodnega sveta lahko opravlja dodeljeni sodnik, ki je sodniško funkcijo opravljal najmanj pet let. Če je generalni sekretar okrožni sodnik, se njegova plača po ZSTSPJS uvršča od 52. do 55. plačnega razreda oziroma do največ 56. plačnega razreda, če ima okrožni sodnik še naziv svetnika. Za čas opravljanja nalog generalnega sekretarja bo sodnik prejemal plačo za 59. plačni razred. Ob upoštevanju plače sodnika, ki je trenutno dodeljen na sodni svet za opravljanje nalog generalnega sekretarja je to prehod iz 54. plačnega razreda in 5% vodstvenega dodatka po ZSTSPJS na 59. plačni razred brez vodstvenega dodatka, ker je v plačnem razredu generalnega sekretarja vrhovnega sodišča to že ustrezno upoštevano z uvrstitvijo te funkcije v Prilogo 2 ZSTSPJS. Razlika med trenutnim plačnim razredom generalnega sekretarja sodnega sveta in 5% položajnim dodatkom za vodenje do predlaganega 59. plačnega razreda je 762,05 evrov mesečno oziroma 9.144,60 evrov letno. Pri izračunu je upoštevana osnovna plača brez dodatka na delovno dobo.

Predlog zakona nima vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sodni svet je od 20. novembra 2017 samostojni in neposredni proračunski uporabnik (56. člen ZSSve). Proračun sodnega sveta za leto 2024 je bil 964.469 evrov, dodatno pa mu je bilo v

⁷⁸ Mnenji Posvetovalnega sveta evropskih sodnikov Sveta Evrope o standardih neodvisnosti sodstva in nepremakljivosti sodnikov, št. 1 (2001), in mnenje glede etike in odgovornosti sodnikov, št. 3 (2002). Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope, št. R (94) 12 državam članicam o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov (1994) (13. oktober 1994).

mesecu oktobru in novembru 2024 odobrenih še 54.000 evrov zlasti zaradi povišanja plač sodnikov, dodeljenih na sodni svet, kar pomeni, da je bil skupni proračun za leto 2024 v višini 1.018.469 evrov. Povišanja plač je posledica realizacije odločitev Ustavnega sodišča na področju urejanja plačnega položaja sodnikov.

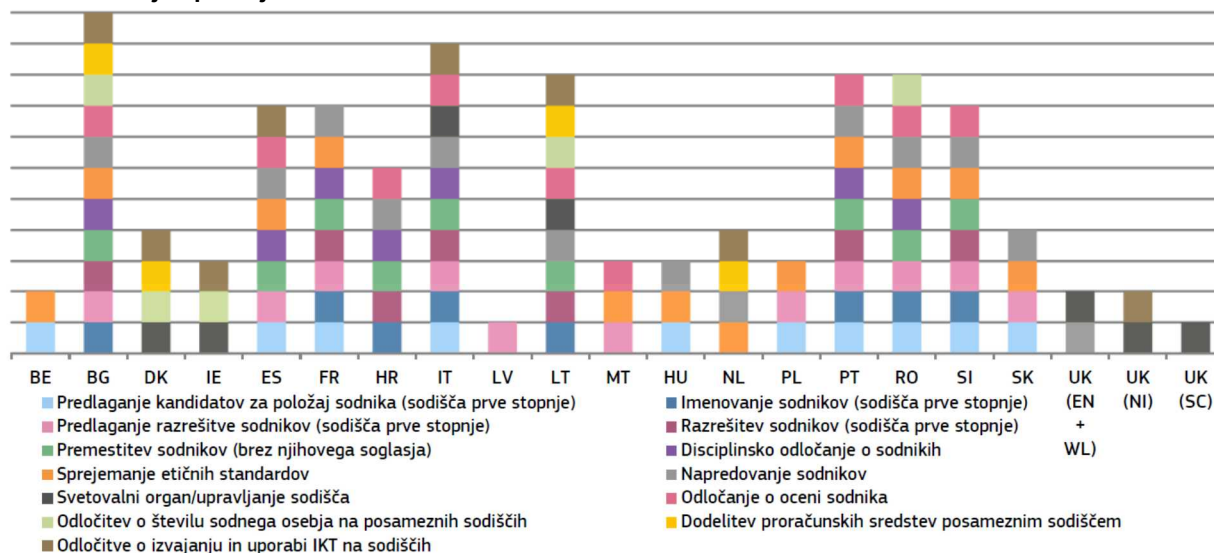
Za leto 2025 je veljavni proračun 1.106.939 evrov, pri čemer ima sodni svet v načrtu odobren projekt in zanj že rezervirana sredstva. Ocenjene finančne posledice se zagotavljajo na postavki 221105 - Plače dodeljenih sodnikov. Če jih ne bo mogoče zagotoviti s prerazporeditvijo sredstev bo treba pri pripravi proračuna sodnega sveta za leto 2026 in 2027 upoštevati razliko v plači in za ta namen zagotoviti finančna sredstva v višini 9.144,60 evrov.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

V večini držav Evropske unije je organ, podoben sodnemu svetu, pomemben člen v organizaciji pravosodnega sistema, katerega primarna vloga oziroma cilj sta varovanje neodvisnosti sodstva in posameznih sodnikov ter spodbujanje učinkovitega delovanja državnega pravosodnega sistema. Države, v katerih sodnega sveta ne poznajo, so Avstrija, Ciper, Češka, Estonija, Finska, Nemčija, Luksemburg in Švedska, kljub temu pa vsaka od navedenih držav na druge načine zagotavlja ureditev področij, ki jih v drugih državah pokrivajo sodni sveti. V večini držav so ti organi sestavljeni iz predsednikov sodišč (*ex officio*) ali sodnikov, ki jih izmed sebe izvolijo ali predlagajo sodniki sami, ter izmed pravnih strokovnjakov, ki jih izvoli predstavniški organ (v nekaterih primerih tudi predsednik države, vlade ali minister za pravosodje). Tudi pristojnosti teh organov se v posameznih državah EU nekoliko razlikujejo.

Slika 1: Temeljne pristojnosti sodnih svetov v državah članicah EU

5.1 Italija

Italijanski sodni sistem strogo loči med civilnim in kazenskim sodstvom na eni ter upravnim sodstvom na drugi strani, kar se odraža tudi v njihovi sodni upravi. Višji sodni svet (*Consiglio Superiore della Magistratura* - CSM) za kazensko in civilno sodstvo je bil ustanovljen že leta 1907,

Svet upravnega sodstva (*Consiglio di Presidenza della Giustizia Amministrativa – CPGA*) pa šele leta 1982.

Višji sodni svet je avtonomni organ, ki ga ureja Ustava Republike Italije v 104. do 107. členu ter zakona št. 195 iz leta 1998 in št. 44. iz leta 2002. Sestavlja ga 27 članov, od katerih jih je:

- 16 izmed sodnikov in državnih tožilcev, ki jih izvolijo izmed sebe kolegi,
- 8 članov, izvoljenih na skupnem zasedanju parlamenta izmed rednih profesorjev prava in odvetnikov z najmanj 15-letnim stažem,
- 3 člani so člani po funkciji (predsednik Republike Italije, ki Višnjemu sodnemu svetu predseduje, predsednik vrhovnega sodišča in generalni državni tožilec).

Mandat voljenih članov traja štiri leta, po poteku te dobe ne morejo biti takoj ponovno izvoljeni. Na funkcijo so imenovani poklicno (za polni delovni čas) in v času trajanja mandata ne smejo biti vpisani v poklicne registre ter ne smejo biti člani parlamenta ali deželnega sveta.

Disciplinski postopek

Za vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike rednih sodišč je pristojen Višji sodni svet, in sicer njegov disciplinski oddelek, ki ga sestavlja šest članov:

- podpredsednik Višnjega sodnega sveta, ki disciplinskemu oddelku predseduje,
- član, ki ga izvoli parlament in ki (lahko) disciplinskemu oddelku predseduje namesto podpredsednika Višnjega sodnega sveta,
- sodnik vrhovnega sodišča;
- dva sodnika, ki opravljata sodniško službo na nižjih sodiščih ali sta dodeljena na vrhovno sodišče, in
- sodnik, ki opravlja naloge državnega tožilca na nacionalnem direktoratu za boj proti mafiji ali ki je dodeljen generalnemu tožilstvu.

Pobudo za začetek disciplinskega postopka lahko podajo državljani, Višji sodni svet, minister za pravosodje, generalni državni tožilec in nekateri drugi. O disciplinskih kršitvah odloča disciplinska komisija. Zoper odločbo disciplinske komisije se lahko sodnik oziroma državni tožilec pritoži na vrhovno sodišče.

Vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike upravnih sodišč je v pristojnosti Sveta upravnega sodstva (*Consiglio di presidenza della giustizia amministrativa – CPGA*).

5.2 Avstrija

Avstrija nima organa, kakršen je slovenski sodni svet. Področja, za katera so v nekaterih državah pristojni sodni sveti, ureja na druge načine.

Za vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike so pristojna vsa štiri višja deželna sodišča, ki v tej vlogi delujejo kot disciplinska sodišča za sodnike in državne tožilce, ki so imenovani za območje drugega višjega deželnega sodišča. Vrhovno sodišče pa je pristojno za vodenje disciplinskih postopkov zoper vrhovne sodnike, predsednike in podpredsednike višjih deželnih sodišč, člane generalnega državnega tožilstva ter vodje vseh štirih državnih tožilstev (Dunaj, Gradec, Linz, Innsbruck) in njihove prve namestnike.

V skladu s 111. členom Zakona o sodniški in državnotožilski službi⁷⁹ (v nadaljnjem besedilu: RStDG) je tako kot disciplinsko sodišče pristojno:

⁷⁹ Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz, dostopno na: <https://www.jusline.at/gesetz/rstgd>.

- Višje deželno sodišče na Dunaju za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča v Gradcu (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča v Gradcu ter za vodjo državnega tožilstva v Gradcu in za njegovega prvega namestnika);
- Višje deželno sodišče v Gradcu za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča na Dunaju (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča na Dunaju ter za vodjo državnega tožilstva na Dunaju in za njegovega prvega namestnika);
- Višje deželno sodišče v Linzu za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča v Innsbrucku (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča v Innsbrucku ter za vodjo državnega tožilstva v Innsbrucku in za njegovega prvega namestnika);
- Višje deželno sodišče v Innsbrucku za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča v Linzu (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča v Linzu ter za vodjo državnega tožilstva v Linzu in za njegovega prvega namestnika);
- Vrhovno sodišče za sodnike vrhovnega sodišča, predsednike in podpredsednike višjih deželnih sodišč, člane generalnega državnega tožilstva ter vodje državnih tožilstev in njihove prve namestnike.

Sestavo disciplinskega sodišča ureja 112. člen RStDG, ki določa, da disciplinsko sodišče pri višjem deželnem sodišču vodi postopek in odloča v senatu, ki ga sestavljajo trije sodniki, izmed katerih je eden predsednik. Pri vrhovnem sodišču pa je disciplinski senat sestavljen iz petih sodnikov, izmed katerih je eden predsednik. Predhodno preiskavo opravi drug član disciplinskega sodišča kot preiskovalec, ki v isti zadevi ne more biti član disciplinskega senata.

Personalni svet višjega deželnega sodišča oziroma vrhovnega sodišča oblikuje disciplinski senat izmed sodnikov tega sodišča za pet let od 1. januarja in ga po potrebi med letom dopolni za preostali mandat senata. Hkrati se določijo predsednik senata, njegov namestnik in nadomestni člani. Nadomestna člana sta najmanj dva in se vključita v senat v primeru zadržanosti članov senata. Predsednik sodišča sporoči sestavo disciplinskega senata zveznemu ministrstvu za pravosodje, predsednik višjega deželnega sodišča pa tudi vrhovnemu sodišču.

Po določbah 115. člena RStDG se za izločitev članov disciplinskega senata, preiskovalnega sodnika in zapisnikarja uporabljajo predpisi, ki urejajo kazenski postopek. Če v disciplinskem senatu tudi po vključitvi nadomestnih članov zaradi izločitve ali zavrnitve ni več potrebnega števila članov, je treba v disciplinski senat uvrstiti druge sodnike disciplinskega sodišča (tj. višjega deželnega sodišča ali vrhovnega sodišča) po vrstnem redu glede na starost.

Disciplinsko pritožbo lahko vloži kdor koli.

5.3 Hrvaška

Državni sodni svet Republike Hrvaške je bil kot samostojni in neodvisni organ ustanovljen leta 1993 (124. člen Ustave Republike Hrvaške in 2. člen Zakona o Državnem sodnem svetu). Do leta 2000 je delo sveta vključevalo tudi imenovanje in prerazporejanje tožilcev in njihovih namestnikov ter vodenje disciplinskega postopka zoper njih.

Ustava Republike Hrvaške ureja pristojnost, sestavo, mandat Državnega sodnega sveta ter volitve predsednika sveta, podrobneje pa Državni sodni svet ureja Zakon o sodnem svetu (*Zakon*

o državnem sodbenom vjeću)⁸⁰, ki določa postopek in pogoje za izbiro članov in predsednika sodnega sveta ter prenehanje njihovega mandata, postopek in pogoje za imenovanje, napredovanje, premeščanje in razrešitev sodnikov, postopek ugotavljanja disciplinske odgovornosti sodnikov, postopek imenovanja in razrešitve predsednikov sodišč ter druga vprašanja, povezana z delom sodnega sveta.

Sodni svet sestavlja enajst članov, od katerih je sedem sodnikov, dva člana sta izmed univerzitetnih profesorjev pravnih znanosti, dva člana pa sta iz parlamenta, pri čemer je eden iz opozicije. Člani sodnega sveta se volijo za mandat štirih let, pri čemer ne morejo biti izvoljeni dva mandata zapored. Ob imenovanju člani sodnega sveta zaprisežejo pred predsednikom Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške. Predsednika sodnega sveta, ki mora biti sodnik, volijo člani izmed sebe za štiri leta.

Disciplinski postopek

Disciplinska odgovornost sodnikov je urejena v ZDSV in v Zakonu o sodiščih. Pri vodenju disciplinskega postopka se ustrezno uporabljajo določbe Zakona o kazenskem postopku, ki se nanašajo na obravnavo, če ni v ZDSV drugače določeno, pri odločanju o odgovornosti in kazni za disciplinski prestopok pa se subsidiarno uporabljajo določbe kazenskega zakona.

Disciplinski postopek zoper sodnika se lahko uvede le na zahtevo pooblaščenega tožilca, to je predsednika sodišča, na katerem sodnik opravlja sodniško službo, ali osebe, ki je na tem sodišču pooblaščen za opravljanje zadev s področja sodne uprave. Vsak od njiju mora zoper sodnika začeti disciplinski postopek, če ugotovi, da obstaja utemeljeni sum, da je sodnik storil disciplinsko kršitev. Disciplinski postopek lahko začne tudi minister, pristojen za pravosodje, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške ali sodniški svet.

Za vodenje celotnega disciplinskega postopka je praviloma pristojen Državni sodni svet. Za posamezne disciplinske postopke se lahko imenuje posebni disciplinski svet, ki vodi postopek, ugotavlja dejstva in obrazloži ugotovljena dejstva pred Državnim sodnim svetom. Dva člana posebnega disciplinskega sveta sta sodnika, njegov predsednik pa mora biti sodnik najmanj enake stopnje kot sodnik, zoper katerega se vodi disciplinski postopek.

Če je zoper sodnika uveden disciplinski postopek zaradi suma, da ni ravnal v skladu z odločbo, izdano v postopku za zaščito pravice do sojenja v razumnem roku, mora Državni sodni svet o tem obvestiti tudi pristojno državno pravobranilstvo.

Disciplinske sankcije, ki se lahko izrečejo sodniku za ugotovljeno kršitev, so ukor, denarna kazen v višini do ene tretjine plače, ki jo je sodnik prejel v prejšnjem mesecu, za obdobje od enega do 13 mesecev, in razrešitev s funkcije. Ob izreku disciplinske sankcije za ugotovljeno disciplinsko kršitev se upoštevajo zlasti teža kršitve in nastale posledice, stopnja odgovornosti, okoliščine, v katerih je bila disciplinska kršitev storjena, prejšnje delo in vedenje sodnika ter druge okoliščine, ki vplivajo na izrek sankcije.

Zoper odločbo o razrešitvi oziroma disciplinski odgovornosti ima sodnik pravico do pritožbe, ki se lahko vloži pri Ustavnem sodišču Republike Hrvaške v 15 dneh od vročitve odločbe in zadržati izvršitev izrečene sankcije.

⁸⁰ Narodne novine, št. 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15, 67/18, 126/19, 80/22, 16/23, 83/23 in 155/23.

5.4 Nemčija

Tudi Nemčija ne pozna organa, kakršen je slovenski sodni svet. Disciplinski postopki zoper sodnike se vodijo v okviru sodstva, zanje pa je pristojen najprej sodnikov nadrejeni in nato službeno sodišče (Dienstgericht), ki je ustanovljeno na ravni zveze ali dežele (glede na to, ali gre za disciplinski postopek zoper sodnika, ki je imenovan na ravni zveze ali dežele).

V primeru suma, da je bil storjen disciplinski prestop, sodnikov nadrejeni najprej opravi predhodne preiskave, na podlagi ugotovitev pa se odloči glede načina nadaljnjega postopanja: postopek se lahko opusti oziroma prekine ali pa se nadaljuje kot upravni disciplinski postopek (za lažje kršitve) ali kot formalni disciplinski postopek (za težje kršitve).

Če je izdan sklep o prekinitvi, se disciplinski postopek konča, vendar to ne pomeni, da so disciplinske pristojnosti izčrpane. Nadrejeni lahko disciplinski postopek uvede ponovno, na podlagi enakega dejanskega stanja, če je prišel do novih spoznanj in če razlogi, zaradi katerih je bila izrečena odpoved, niso ovira za to. Nadrejenemu nadrejeni ali najvišji službeni organ lahko ne glede na prekinitve postopka v okviru svojih pristojnosti izda disciplinski nalog ali uvede disciplinske ovadbe v treh mesecih po vročitvi sklepa o prekinitvi postopka. Zoper disciplinski nalog, ki ga je izdal nadrejeni, je mogoče vložiti ugovor pri naslednjem najvišjem nadrejenem. Ugovora ni mogoče vložiti, če je končno odredbo izdal najvišji organ službe. Če je treba sodniku naložiti dodatne ukrepe (degradacija, razrešitev s položaja ali odvzem pravic do pokojnine), mora najvišji službeni organ vložiti disciplinsko ovadbo pri pristojnem službenem sodišču v okviru sodnega disciplinskega postopka. Na zahtevo, ki jo vložijo najvišji službeni organ, službeno sodišče izda tudi odločitev o začasni razrešitvi s položaja, o zadržanju plačila ali preklicu katerega od teh ukrepov.

Za formalne disciplinske postopke je pristojno zvezno službeno sodišče ali ustrezna službena sodišča dežel. Zoper odločitve zveznega službenega sodišča ni pritožbe, postopek pred službenimi sodišči dežel pa obsega najmanj dve stopnji.

Sestava zveznega službenega sodišča je urejena v 61. členu Zakona o sodnikih, ki določa, da se kot tovrstno sodišče za sodnike na zvezni ravni ustanovi poseben senat vrhovnega sodišča. Senat sestavljajo predsednik, dva stalna člana in dva nestalna člana. Predsednik senata in oba stalna člana so vrhovni sodniki, nestalna člana pa morata biti sodnika enakega ranga kot sodnik, ki je v disciplinskem postopku. Predsednik sodišča (na katerem sodnik, ki je v disciplinskem postopku, opravlja sodniško službo) in njegov stalni namestnik ne moreta biti člana navedenega senata. Predsedstvo vrhovnega sodišča določi predsednika senata in stalne člane ter njihove namestnike za pet let, nestalni člani pa se imenujejo po vrstnem redu po seznamu, ki ga prav tako določi predsedstvo vrhovnega sodišča.

Sestavo deželnega službenega sodišča določa 77. člen Zakona o sodnikih. Deželno službeno sodišče odloča v senatu, ki ga sestavljajo predsednik ter polovica stalnih in polovica nestalnih članov. Vsi člani senata so sodniki s stalnim mandatom. Nestalni člani morajo biti sodniki enakega ranga kot sodnik, ki je v disciplinskem postopku. Predsednik sodišča (kjer sodnik, ki je v disciplinskem postopku, opravlja sodniško službo) in njegov stalni namestnik ne moreta biti člana navedenega senata. Deželni zakon pa lahko določi, da so lahko stalni člani senata tudi odvetniki (in sicer kot častni člani).

5.5 Francija

Namera o ustanovitvi avtonomnega organa s ciljem vzpostavitve zagotavljanja neodvisnosti pravosodnega sistema je bila zapisana v ustavi 27. oktobra 1946. Visoki sodni svet (*Conseil Supérieur de la Magistrature*) s ciljem zagotavljanja neodvisnosti sodne oblasti je ustanovljen po 64. členu ustave, različni zakoni pa so reformirali institucijo, njeno sestavo in pristojnosti. Proračunska avtonomija je bila podeljena z zakonom 22. julija 2010.

Sestava sveta je določena v 65. členu ustave. Ustavni zakon št. 2008-274 z dne 23. julija 2008 o posodobitvi institucij 5. republike in ustavni podzakonski akt št. 2010-830 z dne 22. julija 2010 je temeljito reformiral svet glede njegove sestave in postopkov delovanja, imenovanja članov sodstva in pritožb državljanov.

Visoki sodni svet sestavlja 22 članov s štiriletnim mandatom in možnostjo ponovne, vendar ne zaporedne izvolitve. Člani so sodniki, tožilci in laični sodniki:

- šest izvoljenih sodnikov (pet članov sestave, pristojne za sodnike, in en član sestave, pristojne za državne tožilce);
- šest izvoljenih tožilcev (pet članov sestave, pristojne za državne tožilce, in en član sestave, pristojne za sodnike);
- predsednik kasacijskega sodišča;
- generalni tožilec kasacijskega sodišča;
- osem uglednih osebnosti izven pravosodja: en član izmed državnih svetnikov, ki ga izvoli generalna skupščina državnega sveta, en odvetnik, ki ga imenuje predsednik nacionalnega odvetniškega sveta, in šest uglednih osebnosti, ki jih imenujejo predsednik republike, predsednik državnega zbora in predsednik senata.

Disciplinski postopek

Disciplinski postopek zoper sodnika ali tožilca se začne na predlog ministra za pravosodje, predsednika pritožbenega ali višjega pritožbenega sodišča, tožilca na pritožbenem ali višjem pritožbenem sodišču ali stranka v postopku. Disciplinske pritožbe obravnava Visoki sodni svet, preiskujejo pa ga lahko člani Visokega sodnega sveta ali generalni inšpektorat za pravosodje pri ministrstvu za pravosodje.

Disciplinske sankcije zoper sodnike izreka sestava Visokega sodnega sveta, ki je pristojna za sodnike. Sestava Visokega sodnega sveta, ki je pristojen za tožilce, lahko izda mnenje, pristojnost za izrekanje sankcij pa ima minister za pravosodje. Vsaka sestava Visokega sodnega sveta lahko določi enega ali več svojih članov za vodenje postopka ugotavljanja dejstev na kasacijskem sodišču, pritožbenih sodiščih, razsodiščih in v nacionalni pravosodni šoli.

5.6 Slovaška

Sodni svet Slovaške republike (*Súdna rada Slovenskej republiky*) ima podlago za obstoj in delovanje v 141.a členu slovaške ustave. Poleg predsednika so drugi člani še:

- devet sodnikov, ki jih volijo in razrešujejo sodniki,
- trije člani, ki jih voli in razrešuje parlament,
- trije člani, ki jih imenuje in razrešuje predsednik države,
- trije člani, ki jih imenuje in razrešuje vlada.

Predsednika sodnega sveta volijo in razrešujejo njegovi člani.

Mandat vseh članov traja pet let, ista oseba pa je lahko izvoljena oziroma imenovana na to funkcijo največ dvakrat zaporedoma. Podrobnosti v zvezi s položajem in delovanjem sodnega sveta določa poseben zakon (Zákon z 11. apríla 2002 o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov – Zákon č. 185/2002).

Disciplinski postopek

Disciplinski postopek se začne na predlog ministra za pravosodje, predsednika sodnega sveta, varuha človekovih pravic, predsednika okrožnega sodišča (tudi zoper sodnika iz svojega okrožja) in sodnega sveta. Disciplinski postopek vodi disciplinska komisija. Sodnika, ki je toženec v disciplinskem postopku, o uvedbi disciplinskega postopka zoper njega obvesti predsednik disciplinske komisije in ga hkrati pouči o njegovi pravici, da si izmed odvetnikov ali sodnikov izbere zagovornika, se odzove na dejstva, ki ga bremenijo, in predlaga dokaze za svojo obrambo. Če je to potrebno, predsednik disciplinske komisije ali član, ki ga za to pooblasti, opravi predhodno preiskavo. Disciplinska komisija mora o disciplinski kršitvi ali prekršku odločiti praviloma v treh mesecih od vložitve predloga za začetek disciplinskega postopka.

5.7 Belgija

S ciljem povečanja zaupanja ljudi v belgijski pravosodni sistem je bil na podlagi 151. člena belgijske ustave ustanovljen Visoki pravosodni svet, ki je v skladu s Sodnim zakonikom z dne 20. novembra 1998 začel delovati 2. avgusta 2000.

Belgijski Visoki sodni svet (*Conseil Supérieur de la Justice– Hoge Raad voor de Justitie*) je neodvisni organ, ki ga sestavlja 44 članov, od katerih 22 članov izvolijo sodniki izmed sebe, 22 pa jih menuje senat. Vsaka jezikovna skupina imenuje najmanj:

- štiri odvetnike, ki so najmanj deset let člani odvetniške zbornice,
- tri univerzitetne ali visokošolske profesorje, ki imajo najmanj deset let delovnih izkušenj, in
- štiri člane z univerzitetno ali enakovredno diplomom in desetimi leti ustreznih poklicnih izkušenj.

Mandat traja štiri leta z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja. Predsedovanje opravlja vsak član predsedstva izmenično eno leto.

Disciplinski postopki

Organ, ki ima pravico uvesti disciplinski postopek (v nadaljnjem besedilu: disciplinski organ), je praviloma predsednik sodišča, kjer je sodnik zaposlen, oziroma – če gre za predsednika sodišča – predsednik višjega (na primer pritožbenega) sodišča (412. člen Sodnega zakonika). Dejstva, vezana na kršitev, odkrije predsednik sam ali pa mu jih predloži državni tožilec, državljan (»tožnik«) ali Visoki svet za pravosodje (414. člen Sodnega zakonika). Predsednik sodišča nato imenuje sodnika, ki največ tri mesece preiskuje dejstva in okoliščine, vezane na disciplinsko pritožbo. Predsednik sodišča lahko izreče lažje disciplinske sankcije, težje disciplinske sankcije pa se lahko izrečejo le s sodbo disciplinskega sodišča v Namurju ali Ghentu. Zoper sodbo je dovoljena pritožba na disciplinskem pritožbenem sodišču v Bruslju.

5.6 Danska

Danska sodna uprava (*Domstolsstyrelsen*) je bila kot neodvisna institucija ustanovljena 1. julija 1999, njen neodvisni status pa je določen v Zakonu o sodni upravi. Sodna uprava zagotavlja ustrezno upravljanje sredstev, sodnega osebja, zgradb in informatizacije sodišč ter odbor za pritožbe. Pred njeno ustanovitvijo so bile te naloge in odgovornosti dodeljene ministrstvu za pravosodje.

Sodno upravo sestavlja enajst članov, in sicer osem predstavnikov sodišč, en član je odvetnik, dva člana pa sta zastopnika s posebnim poslovnim in socialnim vpogledom v delo sodišč. Mandat članov sodnega sveta traja štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja. Ko so izvoljeni

novi člani sodne uprave, izmed sebe izvolijo predsednika in podpredsednika; doslej je sodni upravi vedno predsedoval član vrhovnega sodišča.

Disciplinski postopki

Na področju disciplinskih postopkov zoper sodnike sodna uprava nima pristojnosti. Vsakdo, ki je prizadet zaradi nepravilnega ali neprimerne ravnanja sodnika, se lahko pisno pritoži na specializirano sodišče za obtožbene postopke in revizijo. Če pritožba ni zavržena ali zavrjnena, sodišče kršitelja pozove k pisni izjavi, na katero ima pritožnik možnost dati dodatne pripombe. Večina primerov se reši na podlagi obtožnice in izjave sodnika.

Če minister za pravosodje ugotovi, da je sodnik verjetno kriv za očitana dejanja, zaradi katerih bi izgubil zaupanje in ne bi več ustrezal zahtevam sodne uprave, preda zadevo direktorju javnega tožilstva z zahtevo, naj zoper sodnika vloži obtožnico, ki jo obravnava specializirano sodišče za obtožne postopke in revizijo (drugi odstavek 49. člena Zakona o sodni upravi).

5.7 Finska

Namen ustanovitve Nacionalne sodne uprave Finske je bil okrepiti neodvisnost sodstva. Nacionalna sodna uprava je bila ustanovljena 1. januarja 2020 za zagotavljanje ugodnega delovnega okolja za sodnike ter za razvoj, načrtovanje in podporo dejavnosti sodišč. Večino nalog državne sodne uprave je prej opravljalo ministrstvo za pravosodje. Nacionalna sodna uprava (*Tuomioistuinvirasto / Domstolsverket*) je neodvisna agencija, ki deluje pod okriljem ministrstva za pravosodje in šteje 45 članov.

Pristojnost odločanja v Nacionalni sodni upravi ima upravni odbor z osmimi člani:

- šest članov upravnega odbora mora biti sodnikov (vrhovnega sodišča, vrhovnega upravnega sodišča, pritožbenega sodišča, okrožnega sodišča, upravnega sodišča in specializiranega sodišča),
- en član je predstavnik nesodnega osebja sodišč,
- en član mora imeti posebno strokovno znanje s področja upravljanja v javni upravi. Vsak član ima osebnega namestnika.

Mandat članov upravnega odbora je pet let.

Nacionalno sodno upravo vodi generalni direktor, ki odloča o zadevah, o katerih ne odloča upravni odbor ali drug javni uslužbenec, v skladu z zakonom ali poslovníkom.

Disciplinski postopki

Disciplinski ukrepi so v pristojnosti predsednikov sodišč (v primeru predsednika sodišča predsednik sodišča višje stopnje (poglavje 15 Zakona o sodiščih)), ministra za pravosodje in varuha človekovih pravic. Predsednik sodišča lahko izreče opomin (opozorilo).

Varuh človekovih pravic in pravosodni minister sta pristojna za preiskavo pritožb zoper sodnike. Ti postopki ne potekajo v okviru sodstva. Odločitve varuha človekovih pravic in pravosodnega ministra lahko vključujejo opomin ali mnenje, na primer glede tega, kaj pomeni pravilna uporaba zakona. Če odločitev, ki jo sprejme eden od njiju, vsebuje očitano krivdo za kaznivo dejanje, ima stranka, ki ji je bil izrečen opomin, pravico, da odločitev o kaznivem dejanju obravnava sodišče. V resnih primerih imata varuh človekovih pravic in pravosodni minister pravico odrediti izvedbo predkazenske preiskave. Prav tako imata pravico vložiti obtožnico zoper sodnika zaradi nezakonitega ravnanja na položaju.

5.8 Nizozemska

Nizozemski sodni svet (*Raad voor de rechtspraak*) je bil ustanovljen leta 2002 zaradi obsežne posodobitve pravosodja. Pred tem je bil za vodenje in nadzor pravosodja v celoti odgovoren minister za pravosodje. Sodni svet ima polno odgovornost za proračun, koordinacijo in nadzor celotnega sodnega sistema. V skladu s četrnim odstavkom 84. člena Zakona o sodniški organizaciji mora imeti sodni svet od tri do pet članov; dejansko število izbere sodni svet sam. Mandat članov sodnega sveta je šest let z možnostjo podaljšanja za največ tri leta.

Disciplinski postopki

Predsednik sodišča, kjer je zaposlen sodnik ali generalni tožilec na vrhovnem sodišču, lahko na podlagi pritožbe ali poročila o disciplinski kršitvi sproži preiskavo po uradni dolžnosti. Predsednik sodišča lahko sodniku izda pisno opozorilo, druge disciplinske ukrepe pa lahko izreče le vrhovno sodišče po predlogu generalnega državnega tožilca. Poseben inšpekcijski ali preiskovalni organ, ki vodi disciplinske postopke, ni predpisan. Če zadevo vrhovnemu sodišču predloži generalni državni tožilec, lahko preiskavo opravi tudi vrhovno sodišče.

5.9 Portugalska

Po uvedbi demokratičnega sistema leta 1974 je bil portugalski Visoki sodni svet (*Conselho Superior da Magistratura*) ustanovljen 31. decembra leta 1976 z zakonom št. 926/76. Sestavlja ga sedemnajst članov:

- sedem sodnikov, ki jih izmed sebe izvolijo kolegi,
- dva člana imenuje predsednik republike,
- sedem članov imenuje parlament,
- predsednik vrhovnega sodišča pa je predsednik Visokega sodnega sveta po funkciji.

Trajanje mandata članov Visokega sodnega sveta je enako trajanju mandata organa, ki jih je imenoval: pet let za tiste, ki jih imenuje predsednik republike, štiri leta za tiste, ki jih imenuje parlament, in tri leta za izvoljene sodnike.

Disciplinski postopek

Disciplinski postopek se začne s sklepom Visokega sodnega sveta. Ob uvedbi disciplinskega postopka se določi t. i. inštruktor, ki pripravi vse potrebno za zbiranje dokazov o disciplinski kršitvi. Na koncu pripravi poročilo s predlogom vložitve oziroma izvršitve disciplinske sankcije. Inštruktor se izbere izmed inšpektorjev Visokega sodnega sveta, ki ga sestavljajo sodniki pritožbenih sodišč. Če je disciplinski kršitelj sodnik višjega sodišča (prizivno sodišče ali vrhovno sodišče), se za ad hoc inštruktorja imenuje sodnik vrhovnega sodišča. Na podlagi ugotovitev inštruktorja Visoki sodni svet izda odločbo o kršitvi in izreče sankcijo.

5.10 Španija

V skladu s špansko ustavo iz leta 1978 je bil ustanovljen Splošni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*), ki je posnemal primerljive institucije sosednjih držav, kot so Francija, Portugalska in zlasti Italija. Kot organ upravljanja pravosodja je začel delovati leta 1980. Splošni sodni svet v Španiji sestavlja 21 članov:

- predsednik vrhovnega sodišča ali pravni strokovnjak z več kot 25-letnimi izkušnjami, ki mu predseduje, ter 20 članov (dvanajst sodnikov, ki jih imenuje parlament, osem članov, ki jih prav tako imenuje parlament izmed tožilcev, profesorjev prava, odvetnikov in predstavnikov drugih pravnih poklicev).

Mandat traja pet let z brez možnosti ponovnega imenovanja, razen za predsednika.

Disciplinski postopek

V Španiji je za vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike pristojen Splošni sodni svet. V skladu z določbami 603. člena Zakona o sodstvu (LEY ORGÁNICA 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial z amandmaji k zakonu št. 4/2013 z dne 28. junija 2013 – LOPJ) vsi člani Splošnega sodnega sveta na plenumu izmed sebe imenujejo sedem članov disciplinske komisije. Disciplinska komisija je sestavljena iz štirih sodnikov in treh predstavnikov drugih pravniških poklicev. Mandat disciplinske komisije traja pet let.

Pritožbo zoper sodnika lahko vloži vsaka fizična ali pravna oseba (javna ali zasebna), vključno z državnim tožilcem, varuhom človekovih pravic, odvetniškimi zbornicami ali katerim koli drugim subjektom ali institucijo. Predlagatelj disciplinskih ukrepov je odgovoren za vodenje disciplinskih postopkov in preiskavo. V enoti za predhodne ukrepe pri predlagatelju disciplinskih ukrepov se obravnavajo pritožbe in predhodna poročila, ki se lahko končajo z odredbo o zavrnjenju zadeve, če je očitno, da prijavljenih dogodkov ni mogoče uvrstiti na seznam ravnanj z disciplinsko odgovornostjo; ali nasprotno z odredbo o uvedbi disciplinskega postopka. Faze disciplinskega postopka so:

- začetek postopka in imenovanje vpisnika za zadevo,
- zaslišanje sodnika v disciplinskem postopku ob navzočnosti državnega tožilca,
- pridobivanje dokazov,
- seznam pisnih obtožb,
- pisne izjave sodnika v postopku,
- pisne izjave državnega tožilca,
- zadeva se zavrne, če je očitno, da zahteve za uveljavljanje disciplinske odgovornosti niso izpolnjene,
- predlog predlagatelja disciplinskih ukrepov disciplinski komisiji generalnega sodnega sveta za izdajo sodbe o izreku disciplinske kazni, če je očitno, da so zahteve za uveljavljanje disciplinske odgovornosti izpolnjene.

5.11 Litva

Ustava Republike Litve (sprejeta leta 1992) je v 112. členu postavila temelje za posebno sodniško institucijo, ki predsedniku predloži priporočila glede imenovanja sodnikov in njihovega napredovanja, premestitve ali razrešitve s sodniške funkcije. Litvanski sodni svet (Teisėjų Taryba) je bil nato ustanovljen na podlagi Zakona o sodiščih Republike Litve iz leta 1994 kot institucija, sprva sestavljena iz devetih članov. Temu sta bila večkrat spremenjena ime in sestava, nato pa se je končno razvil v sodni svet, kakršen je zdaj – ena glavnih institucij samouprave sodišč, namenjene zagotavljanju neodvisnosti sodišč in sodnikov. Pred kratkim se je število članov Litvanskega sodnega sveta povečalo na 23, pri čemer je bila upoštevana povečana zastopanost okrožnih in regionalnih sodišč v organih samouprave:

- 20 sodnikov, izbranih na skupščini sodnikov,
- po trije iz vrhovnega sodišča, pritožbenega sodišča, vrhovnega upravnega sodišča,
- en sodnik z vsakega okrajnega sodišča,
- en predstavnik vseh regionalnih upravnih sodišč,
- en predstavnik vseh okrožnih sodišč na območju dejavnosti vsakega regionalnega sodišča) in
- trije člani po funkciji (sodniki): predsednik vrhovnega sodišča, predsednik pritožbenega sodišča, predsednik vrhovnega upravnega sodišča.

Mandat članov traja štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja. Predsednika in podpredsednika sodnega sveta člani izvolijo za dve leti.

Disciplinski postopek

Litvanski sodni svet sodeluje pri oblikovanju komisije za sodniško etiko in disciplino ter sodniškega častnega sodišča. V komisijo za sodniško etiko in disciplino svet imenuje štiri člane (od sedmih), izvoli predsednika komisije in ga lahko tudi razreši. Imenuje (in razrešuje) tudi vse člane častnega sodišča. Med drugimi pristojnostmi je tudi potrjevanje poslovnika komisije za sodniško etiko in disciplino ter častnega sodnega sodišča ter seznanitev z njunimi letnimi poročili.

Predlog za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika imajo sodni svet, komisija za sodniško etiko in disciplino, predsednik sodišča, kjer je sodnik zaposlen, predsednik katerega koli sodišča višje stopnje ali oseba, ki je seznanjena z ukrepi iz drugega odstavka 83 člena Zakona o sodiščih. Predsednik vrhovnega upravnega sodišča in regionalna upravna sodišča nimajo pravice vložiti predloga za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika splošne pristojnosti in predsednika vrhovnega sodišča; pritožbena, regionalna in okrajna sodišča pa nimajo pravice vložiti predloga za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnike upravnih sodišč.

Po prejemu predloga predsednik komisije za sodniško etiko in disciplino sprejme odločitev, kako ga bo obravnaval. Komisija lahko preiskavo opravi sama, lahko pa predsednik komisije predlaga predsedniku sodišča, kjer je sodnik zaposlen, lahko pa tudi predsedniku katerega koli sodišča višje stopnje, naj opravi preiskavo in z izsledki preiskave seznaní sodnika. Končno odločitev sprejme častno sodišče.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov. Imel pa bo vpliv na delovanje sodnega sveta, ki je samostojni in neodvisni državni organ, ki varuje samostojnost in neodvisnost sodne veje oblasti ter zagotavlja kakovostno delo sodišč in sodnikov ter javni ugled sodstva. Zmanjšanje administrativnih posledic se naslavlja zlasti pri rešitvah, ki urejajo postopek odločanja sodnega sveta, s ciljem, da sodni svet hitro odloči o pravicah, obveznostih in pravnih koristih (kot so zlasti odločitve o izvolitvi, imenovanju, napredovanju sodnikov, dodelitvi ali premestitvi sodnika, pritožbah sodnikov). Zmanjšanje administrativnih posledic se naslavlja tudi pri delovanju volilne komisije in disciplinskih organov. Gre za samostojni delovni telesi, ki delujeta pri sodnem svetu.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel novih posledic na obveznosti strank do pravosodnih organov. Tudi po uveljavitvi tega zakona temeljne pristojnosti sodnega sveta ostajajo enake prav tako se ne spreminjajo razmerja med sodnim svetom, sodstvom in ministrstvom za pravosodje, ki je resorno pristojno za to področje.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na okolje oziroma drugih posledic, vezanih na prostorske in varstvene vidike.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4. Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja:

Zakon bo imel pozitivne posledice na področju pravnega varstva, ki se zagotavlja v volilnem postopku, ko se volijo člani sodnega sveta izmed sodnikov ter v disciplinskih postopkih zoper sodnike, kjer predlagane rešitve realizirajo ustavno odločbo.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletnem mestu Ministrstva za pravosodje in Sodnega sveta.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Spremljanje izvajanja predpisa bo zagotavljal predvsem sodni svet z izvajanjem svojih ustavnih in zakonskih pristojnosti ter delovna telesa, ki delujejo pri sodnem svetu (volilna komisija, disciplinski organi, Komisija za etiko in integriteto). O svojem delovanju sodni svet enkrat letno poroča državnemu zboru. V letnem poročilu predstavi podatke o svojem delu, se opredelijo tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč ter poda oceno stanja v sodstvu, ki je sestavljena iz analize stanja v preteklem letu in napovedi za prihodnje leto. Sodni svet v letnih poročilih oceno stanja v sodstvu podaja tudi na podlagi primerjave podatkov in mnenj drugih mednarodnih in domačih deležnikov, zlasti poročila Evropske komisije Pregled stanja na področju pravosodja v EU in poročila o vladavini prava (*Justice Scoreboard in Rule of Law*). Vrhovnega sodišča ter vseh ostalih sodišč in sodnikov.

V okviru svojih pristojnosti bo izvajanje sprejetega predpisa spremljalo sodstvo (sodišča in sodniki sami preko odločitev sodnega sveta) in resorno pristojno Ministrstvo za pravosodje.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

– Seznanitev širše javnosti

Predlog zakona je bil 6. oktobra 2023 objavljen na spletnem mestu portala E-demokracija. Mnenja, predloge in pripombe je bilo v podportalu E -demokracija mogoče sporočiti v 30 dneh od objave predloga zakona.

– Seznanitev strokovne javnosti in potek usklajevanja

Ministrstvo za pravosodje je septembra 2023 poslalo prvi delovni osnutek predloga zakona v strokovno usklajevanje sodnemu svetu, vrhovnemu sodišču in sodniškemu društvu.

Dne 21. septembra 2023 je bil delovni osnutek predloga zakona poslan Vrhovnemu državnemu tožilstvu, Državnotožilskemu svetu ter Odvetniški zbornici Slovenije.

Vrhovno državno tožilstvo je 6. novembra 2023 sporočilo, da na posredovan predlog nima posebnih pripomb in predlogov.

Upravni odbor Odvetniške zbornice Slovenije je gradivo predloga zakona obravnaval na seji 19. oktobra 2023 ter sprejel sklep, da v postopku strokovnega usklajevanja nima pripomb.

Državnotožilski svet je predlagal ureditev položaja, če dva oziroma več kandidatov prejme enako število podpor, število vseh kandidatov pa presega omejitev, ki jo določa zakon. Pripomba je ustrezno upoštevana na način, da o uvrstitvi kandidata na listo odloča žreb. V tem delu se sledi ureditvi po zakonu, ki ureja volitve v državni zbor.

Oktobra 2023 je bil predlog zakona posredovan tudi Informacijskemu pooblaščenču (IP), Komisiji za preprečevanje korupcije (KPK), Pravni fakulteti v Ljubljani, Pravni fakulteti v Mariboru ter Evropski pravni fakulteti.

IP je podal pripombe glede upravljavca zbirke zvočnih posnetkov ustnih obravnav po novem 34. členu in predlagane ureditve disciplinske evidence po 26. členu predloga zakona. Ker je IP z vidika Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba), pripravil mnenja na vse tri predloge zakonov (predlog Zakona o sodiščih, predlog Zakona o sodnikih in predlog novele Zakona o sodnem svetu) je bil 19. aprila 2024 izveden usklajevalni sestanek, kjer so bile obravnavane določbe, pripravljene z upoštevanjem njegovega mnenja. Na sestanku je bil dogovorjen način upoštevanja pripomb ter dogovorjeno, da se IP seznanijo s čistopisi gradiv.

KPK je pozdravil ureditev vodenja disciplinske evidence, pri tem pa izpostavil pomislek glede objave osebnega imena kršitelja, saj presega namen oziroma cilj, ki naj bi bil dosežen s tovrstno objavo (zagotavljanje javnega ugleda sodstva in transparentnosti delovanja sodne oblasti). Za zaupanje javnosti je pomembno, da ve, da bodo v primeru zaznanih kršitev pravil vedenj ustrezni organi znotraj sodstva kršitev pravočasno, brez zavlačevanj, naslovili ter da bodo v primeru ugotovitve, da je do kršitve res prišlo, kršitelju izrečene sankcije, ki bodo sorazmerne, učinkovite in odvračilne. Ta pripomba je tudi ob upoštevanju pripomb iz strokovnega usklajevanja ustrezno upoštevana.

Prvi krog medresorskega usklajevanja:

Predlog zakona je bil 6. oktobra 2023 posredovan v prvi krog medresorskega usklajevanja Ministrstvu za finance, Ministrstvu za javno upravo ter Službi vlade Republike Slovenije za zakonodajo. Vsi deležniki so v prvem krogu medresorskega usklajevanja podali pripombe.

Ministrstvo za finance je podalo pripombo za dopolnitev gradiva z oceno finančnih posledic in sicer za samostojna delovna telesa, ki delujejo pri Sodnem svetu, ter uvedbe treh disciplinskih tožilcev. Pojasnjeno je bilo, da predlagane rešitve, ki določa samostojna delovna telesa, katerim sodni svet zagotavlja prostorske, materialne in druge pogoje za delo, po zaključenem strokovnem usklajevanju predlog zakona ne vsebuje več. V tem delu se tako ohranja veljavna ureditev po ZSSve in poslovniku sodnega sveta, ki v 29. členu določa sejnino in druge stroške za delo članov Komisije za etiko in integriteto ter za udeležbo v posameznem disciplinskem postopku za predsednika disciplinskega sodišča, disciplinskega tožilca ter druge člane disciplinskega sodišča. V izogib nejasnostim se s predlagano spremembo prvega odstavka veljavnega 57. člena ZSSve določa kateri člani delovnih teles poleg članov sodnega sveta so upravičeni do sejnine in kateri do povračila drugih stroškov. Glede predlagane ureditve, ki določa tri disciplinske tožilce, je bilo pojasnjeno, da zaradi te spremembe ne bodo nastale nove finančne obveznosti. Po veljavni ureditvi predlog za disciplinsko sankcioniranje vlaga in zastopa disciplinski tožilec, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča njegov tožilec (prvi odstavek 39. člena ZSSve). Kot izhaja iz obrazložitve k 22. členu predloga zakona se institut namestnika disciplinskega tožilca ukinja ter se namesto enega disciplinskega tožilca z enim namestnikom določajo trije disciplinski tožilci, ki bodo lahko vlagali in zastopali predloge za disciplinsko sankcioniranje enakovredno. Sodni svet je namreč tekom strokovnega usklajevanja izpostavil, da je od uporabe zakona (od leta 2017) moral kar štirikrat odločati o predlogu disciplinskega tožilca za izločitev kar posledično vpliva na čas reševanja disciplinskih postopkov. Trije disciplinski tožilci se zato določajo z namenom, da ne bo prihajalo do izločitev. Disciplinski tožilec pa je upravičen do sejnine in povračila stroškov za »aktivno« udeležbo v posameznem disciplinskem postopku.

Ministrstvo za javno upravo je izpostavilo ureditev plačnega položaja generalnega sekretarja sodnega sveta, v delu, kjer je bila predlagana izenačitev plačnega razreda generalnega sekretarja sodnega sveta s plačnim razredom generalnega sekretarja vrhovnega sodišča ter hkrati položajni dodatek za vodenje strokovne službe sodnega sveta. Tekom usklajevanj je bila predlagana določba ustrezno spremenjena in sedaj upošteva, da plačni funkcija generalnega sekretarja že vsebuje tudi položajni dodatek. Osnovna plača za funkcijo generalnega sekretarja sodnega sveta se do ustrezne uskladitve v zakonu, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, določi tako, da se mu za čas opravljanja te funkcije določi osnovna plače v višini plačnega razreda generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, določenega z zakonom, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju. Izhodišče za določitev plačnega razreda generalnega sekretarja določa že prvi odstavek, saj je funkcija generalnega sekretarja vezana na pogoj, da je ta lahko sodnik z najmanj petimi leti opravljanja sodniške funkcije, kar pomeni, da lahko na to mesto kandidira sodnik, ki sodniško funkcijo opravlja v sodniškem nazivu okrožni, višji ali vrhovni sodnik. Ob upoštevanju, da Zakon o sodnikih določa samo en naziv sodnikov na prvi stopnji, bo to lahko najmanj okrožni sodnik, ki je že izpolnil pogoje za napredovanje in je uvrščen najmanj v 54. plačni razred.

Drugi krog strokovnega usklajevanja:

Po pregledu pripomb iz prvega kroga strokovnega in medresorskega usklajevanja je bilo pripravljeno dopolnjeno gradivo predloga zakona in maja 2024 poslano v drugi krog strokovnega usklajevanja sodnemu svetu in vrhovnemu sodišču.

Drugi krog medresorskega usklajevanja:

Dopolnjeno gradivo predloga zakona je bilo maja 2024 posredovano Službi vlade za zakonodajo, s predstavniki katere je potekalo ustno usklajevanje julija in avgusta 2004.

Pripombe vseh deležnikov iz strokovnega in medresorskega usklajevanja so bile v največji možni meri upoštevane.

8. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- Andreja Katič, ministrica,
- mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje,
- dr. Milan Brglez, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Valentina Vehovar, generalna direktorica, Ministrstvo za pravosodje.

II BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o sodnem svetu (Uradni list RS, št. 23/17 in 178/21 – odl. US) se v 4. členu v prvem odstavku besedilo »ima najmanj naziv okrožni sodnik« nadomesti z besedilom »je sodniško funkcijo opravljal najmanj pet let«.

V tretjem odstavku se besedilo »tri leta« nadomesti z besedilom »pet let«, besedilo »sodniško službo« pa se nadomesti z besedo »sodnike«.

V četrtem odstavku se za besedo »službo« doda besedilo »(v nadaljnjem besedilu: matično sodišče)«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Generalni sekretar je funkcionar in ima pravico do osnovne plače v višini plačnega razreda generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, določenega z zakonom, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju.«.

2. člen

7. člen se spremeni tako, da se glasi:

»7. člen

(1) Sodni svet o svojem delu enkrat letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor). Letno poročilo mora predložiti najpozneje do 30. septembra tekočega leta za prejšnje leto. Poročilo v vednost pošlje tudi ministrstvu in Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče).

(2) Letno poročilo vsebuje podatke o delu sodnega sveta v prejšnjem letu in oceno stanja v sodstvu, ki je sestavljena iz analize stanja v prejšnjem letu ter napovedi za prihodnje leto. Sodni svet se v svojem letnem poročilu opredeli tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o poslovanju sodstva.

(3) Državni zbor na sejo, na kateri obravnava letno poročilo, povabi tudi ministra, pristojnega za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: minister).

(4) Sodni svet podatke o delu sodnega sveta v prejšnjem letu objavi na svojem spletnem mestu najpozneje do 15. maja tekočega leta za prejšnje leto, celotno letno poročilo iz drugega odstavka tega člena pa najpozneje do 30. septembra tekočega leta za prejšnje leto.«.

3. člen

V 8. členu se v prvem odstavku besedilo »sodniško službo« nadomesti z besedo »sodnike«.

Za četrtrim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Pravico do dostopa do podatkov po tem členu imajo za izvajanje svojih pristojnosti in nalog tudi disciplinski organi, volilna komisija in Komisija za etiko in integriteto.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

4. člen

V 12. členu se v prvem odstavku beseda »takoj« črta.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Novo izvoljenemu članu sodnega sveta začne teči mandat naslednji dan po izteku dobe, za katero je bil izvoljen prejšnji član sodnega sveta.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

5. člen

V 14. členu se v prvem odstavku 5. točka spremeni tako, da se glasi:

»5. članu sodnega sveta, ki je sodnik, s prenehanjem ali razrešitvijo s sodniške funkcije, z imenovanjem na višje sodniško mesto, razen če je bil izvoljen na kandidatni listi iz četrtega odstavka 18. člena tega zakona ali z imenovanjem za predsednika ali podpredsednika sodišča«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Članu sodnega sveta preneha funkcija po 5. točki prvega odstavka tega člena z dnem, ko je nastopilo prenehanje, z dnem pravnomočnosti odločitve o razrešitvi s sodniške funkcije, z dnem pravnomočnosti odločbe o imenovanju na višje sodniško mesto ali z dnem pravnomočnosti odločbe o imenovanju za predsednika ali podpredsednika sodišča.«.

6. člen

V 15. členu se v prvem odstavku številka »90« nadomesti s številko »120«.

V tretjem odstavku se številka »50« nadomesti s številko »80«.

7. člen

Za 15. členom se doda nov 15.a člen, ki se glasi:

»15.a člen
(žreb)

(1) Kadar je izvoljenih manj kandidatov, kot poteče mandatov članom sodnega sveta, se o tem, kateri član sodnega sveta bo opravljal pravice in dolžnosti člana sodnega sveta do izvolitve novega člana, opravi žreb.

(2) Žreb iz prejšnjega odstavka se opravi najpozneje deset dni pred iztekom mandata člana sodnega sveta, če to ni mogoče, pa najpozneje naslednji dan po tem, ko je znan izid volitev. Opravi se na seji sodnega sveta po postopku, določenem s poslovnikom.

(3) Po opravljenem žrebu sodni svet na svojem spletnem mestu objavi osebno ime člana sodnega sveta, ki opravlja pravice in dolžnosti člana sodnega sveta do izvolitve novega člana.«.

8. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen
(sodniški volilni imenik)

(1) Sodniški volilni imenik (v nadaljnjem besedilu tega člena: imenik) iz drugega odstavka prejšnjega člena vodi vrhovno sodišče. Podatki za imenik se povzamejo iz centralne kadrovske evidence oziroma aktov o imenovanju.

(2) Najpozneje deset dni po razpisu volitev vrhovno sodišče imenik pošlje sodiščem.

(3) Sodnik ima pravico vpogleda v imenik in pravico pisno zahtevati popravek, če kdo ni vpisan v imenik ali je vpisan kdo, ki po določbah tega zakona nima pravice voliti, ali če so napačno vpisani osebni podatki. Popravek lahko zahteva najmanj 15 dni pred dnevom glasovanja.

(4) Zahteva iz prejšnjega odstavka se pošlje osebi, na katero se nanaša, če to ni vlagatelj, ki se o njej lahko izjavi v 24 urah od vročitve.

(5) Če je zahteva za popravek imenika utemeljena, vrhovno sodišče imenik popravi, če ni utemeljena, pa v štirih dneh od prejema zahteve glede popravka imenika izda zavrnilno odločbo.

(6) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka lahko vlagatelj zahteve in oseba, na katero se zahteva nanaša, vložita tožbo pri upravnem sodišču v 24 urah po vročitvi odločbe. Sodišče o tožbi odloči v 48 urah po njenem prejemu, pri čemer odloča ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja upravne spore. Zoper odločitev sodišča ni pritožbe in izrednega pravnega sredstva.

(7) Sodišče v postopku iz prejšnjega odstavka pritožbo kot neutemeljeno zavrne, ji ugotovi in odločitev vrhovnega sodišča odpravi ali ji ugotovi in vrhovnemu sodišču naloži popravilo imenika.«.

9. člen

20. člen se spremeni, tako da se glasi:

»20. člen
(kandidatne liste)

(1) Kandidate za člane sodnega sveta predlagajo sodniki pisno ali na sodniških zborih.

(2) Kandidature se predložijo volilni komisiji iz prvega odstavka 22. člena tega zakona najpozneje 40 dni pred dnevom glasovanja in morajo vsebovati te podatke in priloge:

- osebne podatke kandidata (ime in priimek, sodniški naziv in položaj ter matično sodišče),
- oznako, na kateri kandidatni listi iz tretjega in četrtega odstavka 18. člena tega zakona kandidat kandidira,

- osebne podatke vlagatelja (ime in priimek, sodniški naziv in položaj, matično sodišče ter njegov podpis),
- pisno soglasje kandidata ter
- najmanj tri podpisane obrazce, s katerimi se daje podpora kandidaturi, oziroma zapisnik sodniškega zbora, iz katerega je razvidno, koliko sodnikov in kateri sodniki so na sodniškem zboru podprli predlaganega kandidata.

(3) Če volilna komisija po prejemu kandidature ugotovi, da ne vsebuje vseh podatkov iz prejšnjega odstavka, vlagatelja pozove, da jo v treh dneh dopolni. Prepozno in nedopolnjeno kandidaturo zavrže ter odločitev pošlje kandidatu in vlagatelju kandidature.

(4) Če volilna komisija ugotovi, da je kandidatura vložena za sodnika, ki ne opravlja sodniške funkcije na sodišču, s katerega lahko kandidira na kandidatni listi v skladu s tretjim odstavkom 18. člena tega zakona ali je že vložena na drugi kandidatni listi, jo zavrne.

(5) Na vsaki kandidatni listi za člana sodnega sveta iz tretjega in četrtega odstavka 18. člena tega zakona mora biti večje število kandidatov, kot je število članov, ki se volijo, vendar največ štirikrat tolikšno, kot je število članov, ki se volijo.

(6) Na kandidatno listo se uvrstijo kandidati, ki so jih podprli najmanj trije sodniki. Če je število kandidatov večje, kot določa prejšnji odstavek, se uvrstijo na kandidatno listo tisti kandidati, ki jih je podprlo največ sodnikov. Če dva ali več kandidatov prejme enako število podpor, število vseh kandidatov pa presega omejitev iz prejšnjega odstavka, o uvrstitvi kandidata na listo odloča žreb.

(7) Volilna komisija kandidatne liste potrdi in objavi na intranetnih straneh sodišč najmanj 30 dni pred dnevom glasovanja.

(8) Kandidat, katerega kandidatura je bila zavržena ali zavrnjena, oziroma kandidat, ki se ni uvrstil na kandidatno listo, in vlagatelj take kandidature lahko zoper odločbo volilne komisije iz tretjega in četrtega odstavka tega člena ter zoper odločitev volilne komisije iz prejšnjega odstavka v 48 urah po prejemu odločbe oziroma po objavi kandidatnih list na intranetnih straneh sodišč vložita tožbo pri upravnem sodišču. Sodišče o tožbi odloči v 48 urah po njenem prejemu, pri čemer odloča ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja upravne spore. Zoper odločitev upravnega sodišča ni pritožbe in izrednega pravnega sredstva.

(9) Če sodišče v postopku iz prejšnjega odstavka ugotovi, da pritožba ni utemeljena, jo zavrne. Če sodišče ugotovi, da je pritožba utemeljena, odločitev volilne komisije odpravi in samo odloči o uvrstitvi kandidata na kandidatno listo ali pa volilni komisiji naloži, da ponovno odloči o uvrstitvi kandidatov na kandidatno listo oziroma ponovno opravi žreb v skladu s šestim odstavkom tega člena.«.

10. člen

V 21. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora lahko vsak volivec vloži ugovor pri volilni komisiji v dveh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija mora o ugovoru odločiti v 48 urah. Če volilna komisija ugotovi takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve v obsegu, v

katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. Zoper odločitev volilne komisije ni posebnega pravnega varstva.«.

Peti do sedmi odstavek se črtajo.

11. člen

Za 21. členom se dodata nov 21.a in 21.b člen, ki se glasita:

»21.a člen (izid glasovanja in volitev)

(1) Izvoljen je sodnik, ki je prejel največ glasov. Če dva ali več kandidatov prejme enako največje število glasov, se volitve glede njih ponovijo.

(2) Volilni odbor o svojem delu pri ugotavljanju izida glasovanja sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani odbora, ter ga skupaj z vsem volilnim gradivom pošlje volilni komisiji v roku, ki ga določi volilna komisija.

(3) Izid volitev ugotovi volilna komisija, o čemer sestavi poročilo, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije. Poročilo objavi na intranetnih straneh sodišč in pošlje sodnemu svetu.

(4) Zoper poročilo volilne komisije iz prejšnjega odstavka lahko volivec ali kandidat v osmih dneh po objavi na intranetnih straneh sodišč vloži tožbo pri upravnem sodišču. Tožnik mora v postopku opisati nepravilnosti in zagotoviti ustrezne dokaze za to, da je v volilnem postopku prišlo do takih nepravilnosti, ki so vplivale ali bi lahko vplivale na volilni izid.

(5) Tožba iz prejšnjega odstavka ni dovoljena glede nepravilnosti, ki bi jih tožnik lahko oziroma jih je že uveljavljal pred dnevom glasovanja v volilnem sporu v skladu s šestim odstavkom 19. člena in osmim odstavkom 20. člena tega zakona.

(6) Sodišče v postopku odloča prednostno ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja upravne spore.

(7) Če sodišče v postopku iz prejšnjega odstavka ugotovi nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev in razdelitev mandatov, jih lahko delno ali v celoti razveljavi in v razveljavljenem obsegu odredi ponovitev volitev ali ugotovi drugačno razdelitev mandatov.

(8) Po preteku roka za vložitev tožbe iz četrtega odstavka tega člena ali po pravnomočni odločitvi sodišča iz prejšnjega odstavka tega člena sodni svet objavi izid volitev v Uradnem listu Republike Slovenije.

21.b člen (nadomestne volitve članov iz vrst sodnikov)

(1) Če članu sodnega sveta iz vrst sodnikov predčasno preneha mandat po 2., 3., 4. ali 5. točki prvega odstavka 14. člena tega zakona, postane član sodnega sveta iz vrst sodnikov za preostalo mandatno dobo tisti kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član sodnega sveta, ki mu je prenehal mandat.

(2) Če kandidat iz prejšnjega odstavka v osmih dneh od poziva za sprejem mandata ne sporoči, da mandat sprejema, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata.

(3) Če na listi iz 20. člena tega zakona ni naslednjega kandidata, se po določbah tega poglavja opravijo nadomestne volitve.«.

12. člen

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

»22. člen
(volilna komisija in volilni odbor)

(1) Volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov vodi volilna komisija, ki jo za dobo štirih let imenuje sodni svet.

(2) Volilna komisija ima predsednika in štiri člane ter njihove namestnike, ki so sodniki. Za predsednika in namestnika predsednika volilne komisije se imenujeta sodnika, ki sodniško funkcijo opravljata na vrhovnem sodišču.

(3) Članu in namestniku člana volilne komisije preneha funkcija:

1. z iztekom dobe, za katero je imenovan,
2. z odstopom,
3. s pravnomočno obsodbo za kaznivo dejanje,
4. z razrešitvijo s sodniške funkcije,
5. z izrekom disciplinske sankcije in
6. s prenehanjem sodniške funkcije.

(4) Predsednik in namestnik predsednika ter član in namestnik člana volilne komisije, ki jim preneha mandat po 1. točki prejšnjega odstavka, opravljajo naloge člana volilne komisije do imenovanja novega člana.

(5) Predsedniku in namestniku predsednika ter članu in namestniku člana volilne komisije preneha mandat po 2. točki tretjega odstavka tega člena z dnem, ko se sodni svet seznanil z njihovo pisno izjavo o odstopu; po 3. do 6. točki tretjega odstavka tega člena pa z dnem pravnomočnosti odločbe.

(6) O nastopu razlogov iz tretjega odstavka tega člena izda sodni svet ugotovitveno odločbo o prenehanju funkcije člana ali namestnika člana volilne komisije.

(7) Sodni svet lahko pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, člana ali namestnika člana volilne komisije razreši zaradi nevestnega opravljanja funkcije.

(8) Delo na voliščih opravljajo tričlanski volilni odbori, ki jih imenuje volilna komisija. Predsednik volilnega odbora je sodnik, ki sodniško funkcijo opravlja na sodniškem mestu na višjem sodišču. Predsednik volilnega odbora pri vrhovnem sodišču je sodnik, ki sodniško funkcijo opravlja na sodniškem mestu na vrhovnem sodišču.

(9) Volilna komisija določi obrazce za izvedbo volitev ter enotne standarde za volilno gradivo in druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil.«.

13. člen

23. člen se spremeni tako, da se glasi:

»23. člen
(pristojnosti)

(1) Sodni svet ima po predpisih, ki urejajo sodišča in sodnike, te pristojnosti:

1. glede izbire, imenovanja in razrešitev sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč:

- imenovanje in razrešitev predsednikov in podpredsednikov sodišč,
- priprava predhodnega mnenja v postopku imenovanja predsednika vrhovnega sodišča,
- izbira kandidatov za prosto sodniško mesto,
- predlaganje kandidatov državnemu zboru za izvolitev v sodniško funkcijo,
- imenovanje sodnika na razpisano sodniško mesto,
- seznanitev državnega zbora s pravnomočno obsodilno sodbo zoper sodnika,
- podaja predloga državnemu zboru za razrešitev sodnika,
- izdaja ugotovitvene odločbe o prenehanju sodniške funkcije,
- odločanje o ukrepu začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika in podpredsednika sodišča,
- odločanje o začasni odstranitvi iz sodniške službe za predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča;

2. glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki, kadar odloča o:

- nezdržljivosti sodniške funkcije,
- hitrejšem napredovanju v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto,
- izjemnem napredovanju okrožnega sodnika v naziv višji sodnik na istem sodniškem mestu,
- potrditvi negativne ocene sodnikovega dela,
- predlogu za odpravo kršitev sodnika, ki meni, da je bila kakor koli prizadeta njegova neodvisnost,
- pritožbah o dodelitvi, napredovanju in glede uvrstitve v plačni razred; o podaljšanju roka za strokovno usposabljanje za vodstveno funkcijo,
- premestitvi sodnika,
- dodelitvi sodnika na delo na Ustavno sodišče Republike Slovenije, vrhovno in višje sodišče za sodelovanje pri izvajanju sodne oblasti, v specializirani kazenski oddelek okrožnega sodišča, v strokovno službo sodnega sveta, na Center za izobraževanje v pravosodju, v Službo za nadzor organizacije poslovanja sodišč ali za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na ministrstvo,
- oprostitvi opravljanja sodniške službe,
- dodelitvi sodniških štipendij,
- ugotavljanju razlogov za nastop mirovanja sodniške funkcije;

3. glede disciplinskih postopkov:

- imenovanje disciplinskih organov,
- izvršitev disciplinske sankcije zoper sodnika, ki mu je bila po zakonu, ki ureja sodnike, izrečena disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanja plače ali premestitve na drugo sodišče,
- odločanje o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika vrhovnega sodišča,
- odločanje o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe;

4. druge naloge:

- sprejetje meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto po predhodnem mnenju predsednika vrhovnega sodišča in meril za oceno kakovosti dela sodnikov po predhodnem mnenju predsednika vrhovnega sodišča,
- sprejetje kodeksa sodniške etike,
- imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto,
- imenovanje članov in namestnikov članov volilne komisije,
- sprejetje navodil o načinu volitev članov personalnih svetov in razpis volitev,
- podaja soglasja k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodišč ter spremljanje njenega uresničevanja,
- podaja mnenja k letnemu poročilu vrhovnega sodišča o poslovanju sodstva,
- podaja mnenja državnemu zboru in ministrstvu o zakonih, ki urejajo sodišča in sodnike,
- podaja zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, če posegajo v ustavni položaj ali ustavne pravice sodstva,
- podaja obrazložene zahteve za odreditev pregleda poslovanja v zadevi,
- podaja mnenja o odreditvi pripora oziroma začetku kazenskega postopka zoper sodnika.

(2) Sodni svet opravlja tudi druge naloge, če tako določa zakon.«.

14. člen

V 29. členu se prvi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»(1) Sodni svet odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov pri:

1. predlogih za izvolitev sodnikov,
2. imenovanjih in napredovanjih sodnikov,
3. imenovanjih in razrešitvah predsednikov in podpredsednikov sodišč,
4. uvrstitvah v plačni razred,
5. pritožbah zoper odločbe predsednika sodišča o premestitvi, dodelitvi, napredovanju in uvrstitvi v plačni razred,
6. predlogih za razrešitev sodnikov,
7. potrditvah negativne ocene sodnikovega dela,
8. sprejemanju meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto,
9. sprejemanju meril za oceno kakovosti dela sodnikov,
10. ukrepih začasne odstranitve predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča iz sodniške službe in pri pritožbi zoper odločitve predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe,
11. ukrepih začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika ali podpredsednika sodišča,
12. drugih zadevah, če tako določa zakon.«

15. člen

V 30. členu se drugi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»(2) Ko sodni svet odloča o predlogih za izvolitev in imenovanje sodnikov, o predlogih za razrešitev sodnikov, o imenovanju in razrešitvi predsednikov in podpredsednikov sodišč ter o drugih pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov, član sodnega sveta ne sme sodelovati pri odločanju, če:

- se odloča o njegovi kandidaturi, pravici, obveznosti in pravnih koristih;

- je s kandidatom oziroma sodnikom, ki je v postopku, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti, v stranski vrsti do vštetelega četrtega kolena, v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ali v svaštvu do drugega kolena;
- je s predsednikom sodišča, ki v postopku poda mnenje, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti, v stranski vrsti do vštetelega četrtega kolena, v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ali v svaštvu do drugega kolena ali
- obstajajo druge okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti.«.

16. člen

Za 30. členom se doda nov 30.a člen, ki se glasi:

»30.a člen
(odločanje o izločitvi)

- (1) Izločitev lahko predlaga vsak član sodnega sveta ali udeleženec v postopku.
- (2) O predlogu za izločitev sodni svet odloči s sklepom, ki se vnese v zapisnik seje in ne vsebuje obrazložitve. Če se predlog zavrne, mora obrazložitev o tem vsebovati odločba o glavni stvari ali sklep, s katerim se konča postopek.
- (3) Odločitev o zavrnitvi predloga za izločitev se lahko izpodbija le s pravnim sredstvom zoper odločbo o glavni stvari ali sklep, s katerim se konča postopek, v skladu s 36. členom tega zakona.«.

17. člen

V 32. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Ko sodni svet odloča o predlogih za izvolitev v sodniško funkcijo, o napredovanju na višje sodniško mesto in o drugih napredovanjih sodnikov, potrditvi negativne ocene sodnikovega dela ali nezdržljivosti sodniške funkcije, samostojno oceni izpolnjevanje pogojev v skladu z zakonom, ki ureja sodnike.«.

18. člen

34. člen se spremeni, tako da se glasi:

»34. člen
(pisno pojasnilo in ustna obravnava)

- (1) Pred odločanjem o pravicah, obveznostih in pravnih koristih, kot so odločitve o potrditvi negativne ocene sodnikovega dela, razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča, nezdržljivosti sodniške funkcije, sodni svet sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča pozove, da se o zadevi lahko pisno izjavi v 15 dneh od prejema poziva.
- (2) V postopku odločanja o potrditvi negativne ocene sodnikovega dela in o razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča sodni svet opravi ustno obravnavo, na katero povabi sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča, glede katerega se vodi postopek. Vabilo mora biti obravnavanemu sodniku oziroma predsedniku ali podpredsedniku sodišča vročeno najmanj osem dni pred ustno obravnavo.

(3) V drugih primerih iz prvega odstavka tega člena sodni svet ustno obravnavo opravi, če tako določa poslovnik ali če v posamezni zadevi tako odločijo člani.

(4) Sodni svet lahko ustno obravnavo opravi tudi v nenavzočnosti vabljenega sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča, če ta nanjo ne pride, čeprav je bil v redu vabljen.

(5) Sodni svet zaradi presoje zakonitosti postopka razgovor na ustni obravnavi zvočno snema. Vabljene osebe se v vabilu na obravnavo poučijo, da bo razgovor posnet s sredstvom za zvočno snemanje in o rokih hrambe zvočnega posnetka. Elektronska kopija zvočnega posnetka se hrani ločeno od zapisnika seje, ki se objavi. Prepis zvočnega snemanja obravnave se izvede, če tako zahteva oseba, zoper katero se vodi postopek, ali če je vložena tožba zoper odločitve v glavni stvari. V elektronsko kopijo oziroma prepis zvočnega snemanja sme vpogledati oseba, zoper katero se vodi postopek, in sodišče, ko odloča o pravnem sredstvu zoper odločitve sodnega sveta.

(6) Zvočni posnetek iz prejšnjega odstavka se hrani do pravnomočno končanega postopka.«.

19. člen

V 35. členu se v prvem odstavku besedilo »ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi« nadomesti z besedilom »negativne ocene sodnikovega dela«, besedilo »spletni strani« pa se nadomesti z besedilom »spletnem mestu«.

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Odločitev sodnega sveta o izbiri kandidata za prosto sodniško mesto mora vsebovati oceno izpolnjevanja vseh kriterijev v skladu z merili za izbiro kandidatov na sodniško mesto ter navedbo odločilnih razlogov, zaradi katerih izbrani kandidat izpolnjuje kriterije oziroma kadar je kandidatov več, obrazložitev o tem, zaradi katerih razlogov izbrani kandidat najbolje izpolnjuje kriterije.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »spletni strani« nadomesti z besedilom »spletnem mestu«.

20. člen

V 36. členu se tretji odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(3) Pristojno sodišče mora odločiti v 30 dneh od prejema tožbe, če gre za spor glede:

- izbire in imenovanja kandidatov za sodniška mesta;
- izbire in imenovanja predsednika in podpredsednika sodišča;
- prenehanja in razrešitve s sodniške funkcije ali funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča;
- odločitve o izrečenem ukrepu začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča;
- odločitve o pritožbi sodnika zoper odločitve predsednika vrhovnega sodišča o izrečenem ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe;
- odločitve o potrditvi negativne ocene sodnikovega dela;
- odločitve o premestitvi sodnika in
- ugotovitvene odločbe o mirovanju sodniške funkcije.«.

21. člen

V 38. členu se v prvem odstavku besedilo »tožilec in njegov namestnik ter« nadomesti z besedilom »tožilci in«.

Peti odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(5) O zahtevi za izločitev člana disciplinskega sodišča odloči predsednik disciplinskega sodišča, o zahtevi za izločitev predsednika disciplinskega sodišča in disciplinskega tožilca pa sodni svet.«.

22. člen

39. člen se spremeni tako, da se glasi:

»39. člen

(1) Predlog za disciplinsko sankcioniranje vlaga in zastopa disciplinski tožilec.

(2) Disciplinski tožilci so trije in so vrhovni sodniki.

(3) Če v posamezni zadevi disciplinski tožilci iz pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati, sodni svet na predlog občne seje vrhovnega sodišča za odločanje v tej zadevi imenuje nadomestnega tožilca.«.

23. člen

V 40. členu se drugi in tretji odstavek črtata.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane drugi odstavek, se za besedo »namestnika« doda besedilo »pri vodenju disciplinskega sodišča«.

24. člen

Za 40. členom se doda nov 40.a člen, ki se glasi:

»40.a člen
(disciplinski senat)

(1) Disciplinsko sodišče odloča v posamezni zadevi v senatu treh članov, izmed katerih sta najmanj dva sodnika. Predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali njegov namestnik, najmanj eden od preostalih dveh članov pa mora biti sodnik, ki opravlja sodniško funkcijo na sodniškem mestu na sodišču enake stopnje kot sodnik, zoper katerega teče disciplinski postopek.

(2) Sestavo senata določi predsednik disciplinskega sodišča v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča, ki ga sprejme za celotno mandatno obdobje.

(3) Če v posamezni zadevi predsednik disciplinskega sodišča ali njegova namestnika zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne more oziroma ne moreta postopati v vlogi predsednika senata,

imenuje sodni svet predsednika senata izmed preostalih članov sodnega sveta. Če tudi noben od preostalih članov sodnega sveta zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne more postopati v vlogi predsednika senata, imenuje sodni svet predsednika senata izmed preostalih članov disciplinskega sodišča iz vrst sodnikov, v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča.

(4) Če v posamezni zadevi člani disciplinskega sodišča iz vrst sodnikov iz pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati, tako da ni mogoče sestaviti senata v skladu s prvim do tretjim odstavkom tega člena, sodni svet na predlog občne seje vrhovnega sodišča za odločanje v tej zadevi imenuje potrebno število nadomestnih članov disciplinskega sodišča.«.

25. člen

V 41. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Članu disciplinskega organa, ki je bil imenovan na predlog občne seje vrhovnega sodišča, funkcija preneha:

- če sam odstopi, z dnem, ko se sodni svet seznanj s pisno odstopno izjavo;
- če mu preneha sodniška funkcija ali če je s sodniške funkcije razrešen z dnem nastopa prenehanja sodniške funkcije oziroma z dnem nastopa razrešitve v skladu z zakonom, ki ureja sodnike;
- če mu je izrečena disciplinska sankcija, z dnem pravnomočnosti disciplinske odločbe;
- če je imenovan na sodniško mesto sodišča drugega položaja, z dnem pravnomočnosti odločbe o imenovanju.«.

V drugem odstavku se za besedilom »člana sodnega sveta« doda besedilo »ali če sam odstopi, z dnem, ko se sodni svet seznanj s pisno odstopno izjavo«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) O nastopu razlogov iz prvega in drugega odstavka tega člena sodni svet izda ugotovitveno odločbo o prenehanju funkcije člana disciplinskega organa.«.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

26. člen

43. člen se spremeni, tako da se glasi:

»43. člen
(disciplinska evidenca)

(1) Za uveljavljanje odgovornosti sodnikov po tem zakonu in zakonu, ki ureja sodnike, ter za transparentnost odločanja disciplinskega sodišča sodni svet upravlja evidenco izrečenih disciplinskih sankcij (v nadaljnjem besedilu: disciplinska evidenca).

(2) V disciplinski evidenci se obdelujejo podatki iz pravnomočnih odločb o izrečenih disciplinskih sankcijah:

- ime in priimek sodnika,
- sodniško mesto in sodniški naziv,
- številka in datum disciplinske odločbe,
- izrečena disciplinska sankcija.

(3) Podatke iz prejšnjega odstavka lahko pridobijo sodni svet, disciplinski tožilec, pristojni personalni svet, predsednik matičnega sodišča, predsednik sodišča neposredno višje stopnje in predsednik vrhovnega sodišča zaradi izvajanja pooblastil po tem zakonu in zakonu, ki ureja sodnike. Podatki se obdelujejo do izbrisa disciplinske odločbe, ki se izvede v skladu z zakonom, ki ureja sodnike. Ob izbrisu se podatki uničijo.«.

27. člen

V 44. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) V disciplinskem postopku se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, in ki veljajo za skrajšani postopek, razen določb, ki se nanašajo na oškodovanca, če ta zakon ne določa drugače.«.

V drugem odstavku se beseda »izrecno« črta in doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Šteje se, da sodnik nasprotuje izključitvi javnosti, če se v javnosti sam izjavlja o zadevi, ki je predmet disciplinskega postopka.«.

28. člen

Za 44. členom se doda nov 44.a člen, ki se glasi:

»44.a člen
(vlaganje vlog in vročanje pisanj)

(1) V disciplinskem postopku se lahko vloge, ki niso vezane na rok, vlagajo tudi po elektronski poti brez elektronskega podpisa s kvalificiranim potrdilom na uradni elektronski naslov sodnega sveta.

(2) Če obstoji dvom o istovetnosti vložnika, disciplinski organ od vložnika zahteva, da vlogo popravi, dopolni ali predloži v fizični obliki oziroma kako drugače izkaže svojo istovetnost; če tega v danem roku ne stori, organ vloge ne upošteva.

(3) Odločba ali drug dokument (v nadaljnjem besedilu: pisanja) se sodniku zoper katerega teče disciplinski postopek in drugim udeležencem praviloma vročajo na matičnem sodišču.

(4) Pisanja iz prejšnjega odstavka se lahko vročajo tudi v elektronski obliki z vložitvijo v elektronski predal, ki ni varni elektronski predal, če je naslovnik s tem seznanjen in s takšnim načinom vročanja izrecno soglaša.

(5) V primeru vročanja v skladu s prejšnjim odstavkom se od naslovnika zahteva potrditev prejema pisanja. Če naslovnik prejema pisanja v petih delovnih dneh od odpreme ne potrdi, lahko disciplinski organ po elektronski poti ali na drug način preveri, ali je pisanje prejel in kdaj ga je prejel. V primeru dvoma, ali je naslovnik pisanje prejel, se zagotovi hitra in učinkovita vročitev z

najmanjšimi stroški za organ in naslovnika. Na odločbi, sklepu ali drugem dokumentu se označijo dan odpreme, dan vročitve in začetek teka roka.«.

29. člen

45. člen se spremeni, tako da se glasi:

»45. člen
(uvedba in tek postopka)

(1) Disciplinski postopek se uvede z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obrazloženega predloga za izrek disciplinske sankcije.

(2) Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo predsednik matičnega sodišča, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča in minister. Pobudo, ki je ni podala oseba iz prejšnjega stavka, disciplinski tožilec zavrže. Zoper sklep o zavrnjenju ni pravnega sredstva.

(3) Disciplinski tožilec mora o vloženem predlogu za izrek disciplinske sankcije in o odločitvi, da ne uvede postopka obvestiti pobudnika.

(4) Mirovanje sodniške funkcije in mirovanje dolžnosti sodniške službe nista ovira za uvedbo in dokončanje disciplinskega postopka.«.

30. člen

Za 45. členom se doda nov 45.a člen, ki se glasi:

»45.a člen
(suspens)

(1) Disciplinsko sodišče o vloženem predlogu za izrek disciplinske sankcije takoj obvesti predsednika vrhovnega sodišča. Če je predlog vložen zoper predsednika ali podpredsednika vrhovnega sodišča, se obvesti sodni svet.

(2) Če je sodniku očitana težja disciplinska kršitev, lahko predsednik vrhovnega sodišča sodniku izreče začasno odstranitev iz sodniške službe (v nadaljnjem besedilu: suspens). Če je predlog za izrek disciplinske sankcije vložen zoper predsednika ali podpredsednika vrhovnega sodišča, o suspensu odloči sodni svet.

(3) Suspens traja do pravnomočne odločitve disciplinskega sodišča, lahko pa se kadar koli prekliče. V vsakem primeru suspens preneha, po dveh letih od njegovega izreka.

(4) Če se disciplinski postopek konča tako, da je sodnik oproščen disciplinskih očitkov ali se izda zavrnilni sklep oziroma sklep o ustavitvi postopka, se s pravnomočnostjo te odločitve odpravijo vse posledice suspenza.

(5) Zoper odločitev o suspenzu, ki mora biti obrazložena, se sodnik lahko pritoži v 15 dneh od prejema odločbe na sodni svet, predsednik in podpredsednik vrhovnega sodišča pa se lahko pritožita na državni zbor. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.«.

31. člen

Naslov 48. člena se spremeni, tako da se glasi: »(disciplinska obravnava)«.

Doda se nov prvi odstavek, ki se glasi:

»(1) Disciplinski senat sme v primeru, če sodnik ne pride na disciplinsko obravnavo, čeprav je bil v redu vabljen, odločiti, da se disciplinska obravnava opravi v njegovi nenavzočnosti, če njegova navzočnost ni nujna in če iz njegovih ravnanj izhaja, da se disciplinske obravnave ne želi udeležiti iz očitno neutemeljenih razlogov oziroma z namenom zavlačevanja disciplinskega postopka.«.

Dosedanji prvi do tretji odstavek postanejo drugi do četrti odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »disciplinskega sklepa« nadomesti z besedilom »disciplinske odločbe«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

32. člen

Za 48. členom se doda nov 48.a člen, ki se glasi:

»48.a člen
(sodno varstvo)

(1) Zoper odločitev disciplinskega sodišča, s katero se konča postopek, lahko sodnik, zoper katerega se vodi disciplinski postopek, v 30 dneh od vročitve odločbe vložijo zahtevo za sodno varstvo, o kateri odloča vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov.

(2) Zahteva za sodno varstvo iz prejšnjega odstavka zadrži izvršitev odločbe disciplinskega sodišča.

(3) V postopku pred vrhovnim sodiščem se uporabljajo določbe pritožbenega postopka, ki veljajo za skrajšani kazenski postopek.

(4) Zoper odločitev vrhovnega sodišča ni pritožbe ali zahteve za varstvo zakonitosti.«.

33. člen

V tretjem odstavku 49. člena in tretjem odstavku 53. člena se besedilo »spletni strani« nadomesti z besedilom »spletnem mestu«.

34. člen

V prvem odstavku 50. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Člani komisije so lahko tudi upokojeni sodniki.«.

V tretjem odstavku se beseda »šestih« nadomesti z besedo »štirih«.

35. člen

V 51. členu se prvi odstavek spremeni, tako da se glasi:

- »(1) Članu komisije preneha funkcija pred potekom mandata:
- če sam odstopi z dnem, ko se sodni svet seznaní s pisno odstopno izjavo;
 - če mu je izdana ocena «ne napreduje«;
 - če mu preneha sodniška funkcija, razen če mu preneha zaradi upokojitve, ali če je s sodniške funkcije razrešen z dnem nastopa prenehanja sodniške funkcije oziroma nastopa razrešitve v skladu z zakonom, ki ureja sodnike;
 - če mu je izrečena disciplinska sankcija, z dnem pravnomočnosti disciplinske odločbe.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) O nastopu razlogov iz prejšnjih dveh odstavkov sodni svet izda ugotovitveno odločbo o prenehanju funkcije člana komisije.«.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

36. člen

V 54. členu se v četrtem odstavku besedilo »sodniško službo« nadomesti z besedo »sodnike«.

37. člen

Prvi odstavek 57. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Člani sodnega sveta, člani disciplinskih organov in člani Komisije za etiko in integriteto imajo za udeležbo na svojih sejah pravico do sejnine in povračila stroškov, ki so povezani z njihovim delom. Povračilo stroškov pripada tudi članom volilne komisije. Sejnine in stroški iz prejšnjega odstavka se podrobneje uredijo v poslovníku sodnega sveta.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen

(dokončanje mandata članov sodnega sveta)

Člani sodnega sveta, izvoljeni pred uveljavitvijo tega zakona, nadaljujejo delo do prenehanja mandata, za katerega so bili izvoljeni.

39. člen
(dokončanje mandata generalnega sekretarja)

Sodnik, ki je bil dodeljen v strokovno službo sodnega sveta za opravljanje nalog in del generalnega sekretarja sodnega sveta pred uveljavitvijo tega zakona, nadaljuje delo do izteka trajanja dodelitve.

40. člen
(uvrstitev generalnega sekretarja v plačni razred)

Sodnik, ki je bil dodeljen v strokovno službo sodnega sveta za opravljanje nalog in del generalnega sekretarja sodnega sveta pred uveljavitvijo tega zakona, se z dnem uveljavitve tega zakona uvrsti v plačni razred, določen s spremenjenim sedmim odstavkom 4. člena zakona.

41. člen
(imenovanje članov volilne komisije)

Imenovanje članov volilne komisije in njihovih namestnikov se v skladu s prvim in drugim odstavkom spremenjenega 22. člena zakona izvede v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

42. člen
(volilni postopki za člane sodnega sveta iz vrst sodnikov)

Volilni postopek za člane sodnega sveta iz vrst sodnikov, ki se je začel pred uveljavitvijo tega zakona, se konča v skladu z dosedanjimi predpisi, razen spremenjenih 19. člena, 20. člena in četrtega odstavka 21. člena ter novega 21.a člena zakona, ki se uporabljajo tudi za volilni postopek, začel pred uveljavitvijo tega zakona.

43. člen
(disciplinski tožilci)

(1) Disciplinski tožilec, imenovan pred uveljavitvijo tega zakona, nadaljuje delo do izteka mandata.

(2) Namestnik disciplinskega tožilca, imenovan pred uveljavitvijo tega zakona, funkcijo po uveljavitvi tega zakona opravlja kot disciplinski tožilec do izteka mandata, za katerega je bil imenovan kot namestnik disciplinskega tožilca.

(2) Sodni svet dodatnega disciplinskega tožilca imenuje v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

44. člen
(razpored dela članov disciplinskega sodišča)

Predsednik disciplinskega sodišča v enem mesecu od uveljavitve tega zakona sprejme razpored dela članov disciplinskega sodišča za preostanek mandata.

45. člen
(disciplinska evidenca)

Disciplinsko sodišče v treh mesecih od uveljavitve tega zakona vzpostavi disciplinsko evidenco v skladu s spremenjenim 43. členom zakona, v katero se vpisujejo podatki o disciplinskih sankcijah, ki so bile izrečene po uveljavitvi tega zakona.

46. člen
(disciplinski postopki)

(1) Disciplinski postopek, ki je bil začel pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljuje in dokonča po dosedanjih predpisih, razen spremenjenega petega odstavka 38. člena, tretjega odstavka spremenjenega 39. člena, tretjega in četrtega odstavka novega 40.a člena in novega 44.a člena zakona, ki se uporabljajo tudi za disciplinski postopek, začel pred uveljavitvijo tega zakona.

(2) Sodno varstvo v disciplinskem postopku, začetem pred uveljavitvijo tega zakona, se zagotavlja v skladu z novim 48.a členom zakona, če je odločitev disciplinskega sodišča, s katero se postopek konča, izdana po uveljavitvi tega zakona.

47. člen
(dokončanje mandata članov Komisije za etiko in integriteto)

Člani Komisije za etiko in integriteto, imenovani pred uveljavitvijo tega zakona, nadaljujejo delo do prenehanja mandata, za katerega so bili imenovani.

48. člen
(uskladitev podzakonskega predpisa)

Poslovník Sodnega sveta (Uradni list RS, št. 74/17) se uskladi s tem zakonom v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

49. člen
(sprememba Zakona o državnem odvetništvu)

V Zakonu o državnem odvetništvu (Uradni list RS, št. 23/17) se v 84. členu v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi;
» – tri sodnike, ki jih na predlog sodnega sveta z njihovim soglasjem imenuje generalni državni odvetnik;«.

50. člen
(začetek uporabe)

Spremenjeni prvi odstavek 4. člena, spremenjeni 23. člen in spremenjeni prvi odstavek 29. člena se začnejo uporabljati 1. januarja 2027, do takrat pa se uporabljajo prvi odstavek 4. člena, prvi in drugi odstavek 23. člena ter prvi odstavek 29. člena Zakona o sodnem svetu (Uradni list RS, št. 23/17 in 178/21 – odl. US).

51. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S predlagano spremembo 4. člena ZSSve se ob upoštevanju uveljavitve enega naziva sodnika na prvi stopnji določa pogoj za imenovanje generalnega sekretarja sodnega sveta, podaljšuje njegov mandat in ureja njegov plačni položaj.

Delo generalnega sekretarja sodnega sveta, ki v skladu z drugim odstavkom 4. člena ZSSve zagotavlja delovanje tega organa in v sodelovanju s predsednikom sodnega sveta organizira delo ter vodi strokovno službo, bo lahko opravljal dodeljeni sodnik, ki je sodniško funkcijo opravljal najmanj pet let. Funkcija generalnega sekretarja sodnega sveta namreč zahteva dobro poznavanje sodnega sistema in predvsem tudi položaja sodnika v sodnem sistemu.

Čas njegove dodelitve se s treh podaljšuje na pet let. Generalni sekretar sodnega sveta predvsem izvaja upravljalvske naloge, zato je pomembno, da je pri tovrstnih nalogah organu zagotovljena večja organizacijska kontinuiteta. Predlagana sprememba se usklajuje z rešitvami v predlogu novega ZS, ki iz enakih razlogov spreminja tudi mandat dodeljenega sodnika na mesto generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, ki bo prav tako trajal pet let. Petletno mandatno obdobje za obe primerljivi mesti pa bo s tem poenoteno tudi s petletnim mandatnim obdobjem, ki že zdaj velja za direktorje drugih sodišč.

S predlagano spremembo četrtega odstavka 4. člena se terminologija usklajuje s predlogom Zakona o sodnikih. Matično sodišče je namreč tisto sodišče, kjer sodnik opravlja sodniško funkcijo na sodniškem mestu, za katero je kandidiral in na katero je bil izvoljen oziroma imenovan.

Veljavni ZSSve plačnega položaja generalnega sekretarja ni uredil. S tem niso bile ovrednotene njegove vodstvene in organizacijske naloge, ni bilo ustrezne primerjave s plačnim položajem generalnih sekretarjev drugih podobnih organov, katerih plačni položaj je posebej urejen v enotnem plačnem sistemu. Tako 11. člen Zakona o funkcionarjih določa, da ima funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, pravico do plače v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. ZSTSPJS v 60. členu določa, da je osnovna plača funkcionarja določena s plačnim razredom, v katerega je uvrščena posamezna funkcija, oziroma s plačnim razredom, ki ga je funkcionar pridobil z napredovanjem, če funkcionar lahko napreduje v skladu z zakonom. Predlagani novi sedmi odstavek 4. člena na novo določa status funkcionarja generalnega sekretarja sodnega sveta. Osnovna plača za funkcijo generalnega sekretarja sodnega sveta se do ustrezne uskladitve v zakonu, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, določi tako, da se mu za čas opravljanja te funkcije določi osnovna plače v višini plačnega razreda generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, določenega z zakonom, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju. Izhodišče za določitev plačnega razreda generalnega sekretarja določa že prvi odstavek, saj je funkcija generalnega sekretarja vezana na pogoj, da je ta lahko sodnik z najmanj petimi leti opravljanja sodniške funkcije, kar pomeni, da lahko na to mesto kandidira sodnik, ki sodniško funkcijo opravlja v sodniškem nazivu okrožni, višji ali vrhovni sodnik. Ob upoštevanju, da Zakon o sodnikih določa samo en naziv sodnikov na prvi stopnji, bo to lahko najmanj okrožni sodnik, ki je že izpolnil pogoje za napredovanje in je uvrščen najmanj v 54. plačni razred.

K 2. členu:

Ena izmed bistvenih novosti, ki jo je uveljavil ZSSve v letu 2017, je dolžnost sodnega, da enkrat letno poroča državnemu zboru o svojem delovanju, pri čemer mora letno poročilo predložiti najpozneje do 31. maja tekočega leta za prejšnje leto (7. člen ZSSve). V njem mora sodni svet navesti ne samo podatke o svojem delu, temveč se opredeliti tudi do letnega poročila vrhovnega

sodišča o poslovanju sodstva ter oceniti stanje v sodstvu, ocena pa temelji na analizi stanja v prejšnjem letu in na napovedi za prihodnje leto.

Praksa je pokazala, da je rok za predložitev letnega poročila neustrezen, saj ga sodni svet, če želi odgovorno izpolniti to svojo obveznost, ne more spoštovati. Zakonski rok vrhovnega sodišča za predložitev letnega poročila o delu sodišč sodnemu svetu je 15. maj tekočega leta (tretji odstavek 60.b člena ZS); čas, ki ga ima sodni svet za obravnavo in strokovno utemeljeno opredelitev do letnega poročila vrhovnega sodišča v svojem letnem poročilu, je tako le 14 dni, kar pa je glede na način poslovanja sodnega sveta (seje se sklicujejo in izvajajo vsakih 14 dni) že na zakonski ravni bistveno prekratek. Dodatno je treba upoštevati, da sodni svet v letnih poročilih stanje v sodstvu oceni tudi na podlagi primerjave podatkov in mnenj drugih mednarodnih in domačih deležnikov, zlasti poročilo Evropske komisije Pregled stanja v pravosodju v EU in Poročila o stanju pravne države (*EU Justice Scoreboard in Rule of Law Report*) ki sta običajno izdani šele v prvi polovici julija tekočega koledarskega leta.

S predlagano spremembo se zato rok za letno poročilo sodnega sveta v prvem odstavku 7. člena ZSSve spreminja in določa najpozneje do 30. septembra v tekočem letu. Ta rok upošteva tudi to, da sodni svet v poletnem času praviloma ne zaseda.

Poleg tega pa se v veljavnem četrtem odstavku 7. člena ZSSve sodnemu svetu nalaga, da podatke o svojem delu za prejšnje koledarsko leto na svojem spletnem mestu objavi prej, in sicer kot to velja za večino državnih organov najpozneje do 15. maja tekočega leta. Ne bi bilo namreč primerno, da bi bila javnost z delom sodnega sveta seznanjena šele konec naslednjega leta. Tovrstni podatki so pomembni za tekoče spremljanje dela organa in uveljavljanje njegove odgovornosti.

K 3. členu:

Veljavni 8. člen ZSSve, ki ureja dostop sodnega sveta do osebnih in drugih podatkov sodišč ter drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in drugih nosilcev javnih pooblastil, se dopolnjuje glede dveh pravic. Sodnemu svetu se daje pravica dostopati tudi do podatkov delovnih teles, ki delujejo pri sodnem svetu. Delovna telesa (disciplinski organi, volilna komisija in Komisija za etiko in integriteto) namreč razpolagajo tudi s podatki, ki jih sodni svet potrebuje za izvajanje lastnih pristojnosti (predlagana dopolnitev veljavnega četrtega odstavka). Hkrati se pravica do dostopa do osebnih in drugih podatkov podeljuje tudi vsem delovnim telesom, ki delujejo pri sodnem svetu, vendar le v okviru izvajanja njihovih pristojnosti in nalog (predlagani novi peti odstavek). Navedeno je pomembno zlasti za disciplinske organe, da bodo lahko v disciplinskih postopkih ugotavljali dejansko stanje glede disciplinskih kršitev.

K 4. členu:

V skladu z veljavno ureditvijo po prvem odstavku 12. člena mandat člana sodnega sveta traja šest let, takoj po izteku mandata pa član sodnega sveta ne more biti takoj ponovno izvoljen. S predlagano spremembo prvega odstavka se določa le enkratni mandat za posameznika, ki je izvoljen za člana sodnega sveta.

Neodvisnost članov sodnega sveta in kontinuiteta delovnih procesov v okviru sodnega sveta se po stališču ENCJ zagotavljata tako z določitvijo obdobja trajanja mandata oziroma njegovo neponovljivostjo kot tudi z zagotovitvijo varnosti funkcije članom v obdobju trajanja njihovega mandata. Mandat ne sme biti niti prekratek niti predolg. Kratak mandat bi lahko oviral sodni svet

pri uresničevanju njegovega poslanstva, dolg mandat pa ustvaril videz odmaknjenosti članov od sodstva.

Razlogi za omejitev reelekcije so v praksi različni, vključno s preprečevanjem zlorabe oblasti. S ciljem okrepitve načela neodvisnosti sodnega sveta in neodvisnosti njegovih članov se zato predlaga omejitev šest let trajajočega mandata na en sam mandat oziroma njegova neponovljivost.⁸¹

Zaradi izvajanja drugega odstavka 12. člena ZSSve, da so volitve polovice članov sodnega sveta vsaka tri leta, mora novoizvoljenemu članu začeti teči mandat takoj po izteku dobe prejšnjega člana sodnega sveta, čeprav še ni izvoljen oziroma še ni začel dela. S predlaganim novim tretjim odstavkom se zato določa, da začne teči mandat novo izvoljenemu članu sodnega sveta naslednji dan po izteku mandata člana sodnega sveta, za katerega je bil izvoljen, saj takrat dejansko nastopi mandat in lahko začne delo. V nasprotnem primeru bi lahko prihajalo do različnih razlag, ali se mandat začne z dnem izvolitve v državnem zboru ali z izvolitvijo na voliščih, ki so na sedežih okrožnih sodišč in na sedežu vrhovnega sodišča, z objavo v aktu o izvolitvi člana sodnega sveta v Uradnem listu Republike Slovenije ali z dejanskim nastopom mandata.

K 5. členu:

Z dopolnitvijo 14. člena ZSSve, ki ureja prenehanje funkcije člana sodnega sveta, se dodatno določata dva primera kdaj članu sodnega sveta, ki je sodnik, članstvo v sodnem svetu preneha. Med razlogi za prenehanje funkcije člana sodnega sveta se določa primer, ko je sodnik v času trajanja funkcije člana sodnega sveta imenovan na višje sodniško mesto, razen če je bil sodnik izvoljen na listi sodnikov, kjer člana volijo vsi sodniki (četrti odstavek 18. člena ZSSve). Član sodnega sveta izmed sodnikov v sodnem svetu predstavlja določeno skupino sodnikov (stopnja sodišča), ne pa sebe. Njega so izvolili sodniki po načelih sodniške samouprave, da bo zagovarjal strokovne interese skupine sodnikov, ki jo v sodnem svetu predstavlja. Za člana sodnega sveta, ki ni sodnik, ZSSve namreč izgubo statusa, v zvezi s katerim je bil član, ki ni sodnik, že ureja (6. točka prvega odstavka 14. člena ZSSve).

Tako tudi CCJE Mnenje št. 24 (2021): Razvoj sodnih svetov ter njihova vloga v neodvisnih in nepristranskih pravosodnih sistemih, točka 30: »CCJE želi znova odločno potrditi, da morajo biti člani večinoma sodniki, ki jih izvolijo njihovi stanovski kolegi, kar zagotavlja najširšo možno zastopanost sodišč in stopenj ter raznolikost spolov in regij«.

Razlog za prenehanje funkcije člana sodnega sveta je tudi imenovanje za predsednika ali podpredsednika sodišča. V tem delu gre za uskladitev s predlogom novega Zakona o sodiščih, ki med razlogi za prenehanje funkcije predsednika ali podpredsednika sodišča med razlogi za prenehanje te funkcije določa tudi izvolitev za člana sodnega sveta. Z dnem nastopa funkcije člana sodnega sveta predsedniku ali podpredsedniku ta funkcija preneha (predlog 60. člena).

Temeljne pristojnosti predsednika sodišča so zastopanje, vodenje in predstavljanje sodišča ter zagotavljanje učinkovitega izvajanja nalog sodne uprave, ki obsegajo odločanje in druga opravila za redno in vestno izvajanje sodne oblasti. Če je zadržan ali odsoten, ga z vsemi pooblastiti, ki jih ima predsednik sodišča, nadomešča podpredsednik sodišča. Pomembno vlogo imajo

⁸¹ Glej Kompendij ENCJ glede Sodnih svetov, str. 8, dostopno na: <https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-p/Reports/The%20ENCJ%20Compendium%20on%20Councils%20for%20the%20Judiciary%20-%20adopted%20EUA%2029%20October%20Vilnius%20coverpage.pdf>

predsedniki različnih stopenj tudi v postopkih izbire kandidatov za prosta sodniška mesta, v tem postopku namreč predsednik sodišča, kjer je razpisano prosto sodniško mesto, za vsakega kandidata pripravi obrazloženo mnenje o ustreznosti kandidata, nato pa oblikuje še dokončno mnenje, v katerem lahko posebej navede, katere kandidate šteje za najustreznejše. V postopkih izbire kandidatov za mesto predsednika ali podpredsednika sodišča sodni svet pridobi mnenje predsednika neposredno višjega sodišča in predsednika vrhovnega sodišča, pri kandidaturah za podpredsedniško mesto pa tudi mnenje predsednika konkretnega sodišča, v postopku razrešitve predsednika sodišča pa sodni svet pred odločitvijo pridobi mnenje predsednika vrhovnega sodišča.

Ob upoštevanju pristojnosti sodnega sveta glede izbire, imenovanja in razrešitve sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov, predvsem pa dejstva, da sodni svet po predhodnih mnenjih predsednika vrhovnega sodišča in predsednika neposredno višjega sodišča imenuje predsednika sodišča samo z izločitvijo predsednika sodišča pri razpravi in glasovanju o posamezni zadevi v postopkih, ko sodni svet odloča o imenovanjih, napredovanjih, uvrstitvah v plačni razred, razrešitvah sodnikov tudi po predlagani dopolnitvi 30. člena ZSSve ni mogoče zagotoviti. Predlagatelj meni, da je bila ureditev po Zakonu o sodiščih iz leta 1994⁸², po katerem je bil za člana sodnega sveta lahko izvoljen vsak sodnik, razen sodnika, ki je imenovan za predsednika sodišča, ustreznjša (četrti odstavek 22. člena).

K 6. členu:

Roki za razpis volitev in izvedbo volilnega postopka se prilagajajo predlaganim spremembam volilnega postopka in pravnega varstva, tako da bodo čim bolj spoštovani: (1) okoliščina, da je volilni postopek časovno omejeni proces, (2) ustrezni čas za kandidiranje (realizacija pasivne volilne pravice) in (3) učinkovitost pravnega varstva volilne pravice.

V prvem odstavku 15. člena se zato podaljšuje rok za razpis volitev s sedanjih 90 dni na 120 dni pred iztekom mandata članov sodnega sveta ter v tretjem odstavku podaljšuje čas od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja s sedanjih najmanj 50 dni na najmanj 80 dni. S tem bosta omogočena učinkovito izvajanje pravnega varstva volilne pravice v vseh fazah volilnega postopka in izvajanje pasivne volilne pravice (tj. čas, potreben za podajanje in potrjevanje kandidatur ter predstavitev kandidatov volivcem). Sodišča bodo imela na voljo dovolj časa za izvedbo zborov sodnikov, kandidati, katerih kandidature bodo potrjene, pa bodo imeli na voljo 30 dni (zdaj 15 dni) za predstavitev volivcem.

K 7. členu:

Novi 15.a člen po vzoru ureditve za ustavne sodnike (17.a člen Zakona o ustavnem sodišču)¹ ureja položaj, ki je v preteklosti že nastopil, ko se je hkrati iztekel mandat več članom sodnega sveta, niso pa bili pravočasno izvoljeni vsi kandidati za zasedbo prostih mest. Ustava določa, da opravlja sodnik ustavnega sodišča po izteku časa, za katerega je bil izvoljen, funkcijo še do izvolitve novega sodnika (drugi odstavek 165. člena), zato se primerljivo tudi pri članih sodnega sveta, ki se jim mandat izteče hkrati, zastavlja vprašanje, kdo nadaljuje opravljanje funkcije in kdo ne. Predlaga se ureditev odločitve z žrebom, ki se izvede na seji sodnega sveta. Podrobneje bo izvedbo določal Poslovnik sodnega sveta.

Določanje podaljševanja mandatov sodnikov z žrebom ni neobičajno – predlagana ureditev je tako primerljiva z določbo drugega odstavka 23. člena Protokola št. 115 h Konvenciji o varstvu

⁸² Uradni list RS, št. 19/94.

človekovih pravic in temeljnih svoboščin Sveta Evrope (Evropska konvencija o človekovih pravicah), kjer je bilo za novo sestavo Evropskega sodišča za človekove pravice (1. november 1998) določeno, da sodnike, ki jim poteče mandat po koncu triletnega obdobja, z žrebom izbere generalni sekretar Evropskega sodišča za človekove pravice, potem ko so že izvoljeni. Žreb bo moral sodni svet opraviti najpozneje deset dni pred iztekom mandata člana sodnega sveta, če to ni mogoče, pa najpozneje naslednji dan, ko je znan izid volitev.

Po opravljenem postopku žreba bo sodni svet na svojem spletnem mestu objavil osebno ime člana sodnega sveta, ki nadaljuje opravljanje funkcije do zasedbe tega mesta z novim članom.

K 8. členu:

V 19. členu ZSSve se dopolnjujejo določbe o varstvu volilne pravice v fazi razpisa volitev, ki se nanaša na ugotavljanje aktivne volilne pravice. Vrhovno sodišče bo moralo zahtevo za popravek nemudoma poslati osebi, na katero se nanaša, če to ni vlagatelj; ta oseba pa bo nato imela možnost o zahtevi podati izjavo v 24 urah od seznanitve z zahtevo. Sodno varstvo zoper odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi za popravek bo dovoljeno le vlagatelju zahteve in osebi, na katero se zahteva nanaša. Zoper odločitev upravnega sodišča ne bosta dopustni pritožba ali revizija na vrhovno sodišče, s čimer se skuša preprečiti kopičenje pravnih sredstev v volilnem postopku.

Čeprav morajo biti roki za uveljavljanje pravnega varstva volilne pravice kratki, zlasti pred glasovanjem, je treba zagotoviti, da bo odločanje o pravnem varstvu lahko dejansko učinkovito, zaradi česar roki ne smejo biti prekratki. Ob upoštevanju, da morata biti osebi, na katero se zahteva za popravek nanaša, omogočeni seznanitev z zahtevo in izjava glede nje, se v zvezi s pravnim varstvom v tej fazi volilnega postopka z novelo ZSSve-A spreminja rok, do katerega lahko sodniki zahtevajo popravilo volilnega imenika, in sicer s sedanjih najmanj sedem dni pred volitvami na najmanj petnajst dni pred volitvami. Sprememba v trajanju osem dni se predlaga zato, da se zagotovi, da bo pravno varstvo v zvezi z ugotavljanjem obstoja volilne pravice (to pa pomeni tako upravni kot tudi sodni postopek) resnično lahko izpeljano do dneva volitev; pri čemer bo sodnikom za uveljavljanje tega varstva (glede na siceršnje podaljšanje celotnega časovnega okvira volitev) ostalo na voljo najmanj 55 dni od razgrnitve volilnega imenika do prekluzije za uveljavljanje varstva volilne pravice v zvezi z volilnim imenikom, kar je celo 12 dni več kot po veljavni ureditvi. S tem se čas za izvedbo pravnega varstva (tj. odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi in morebitna odločitev upravnega sodišča o tožbi zoper odločitev vrhovnega sodišča) podaljšuje s sedanjih sedem na petnajst dni pred dnevom glasovanja.

K 9. členu:

V veljavnem 20. členu ZSSve se natančneje ureja postopek vlaganja in potrjevanja kandidatur ter kot novost vzpostavlja sodno varstvo pasivne volilne pravice.

Odločitev o potrditvi kandidatur bo še naprej ostala v pristojnosti volilne komisije sodnega sveta, ki bo morala po novem kandidature potrditi najmanj 30 dni pred dnevom glasovanja (zdaj 15 dni) ter jih objaviti na intranetnih straneh sodišč. To bo omogočilo volivcem sodnikom, da se s kandidaturami pravočasno seznanijo, kandidatom, katerih kandidature bodo potrjene, pa ustrezni čas za predstavitev volivcem.

Določajo se podatki, ki jih mora kandidatura vsebovati, ter rok za vložitev kandidature, za katerega velja prekluzija in znaša 40 dni pred dnevom glasovanja; zato bo volilna komisija prepozno vložene kandidature zavrgla. Glede na podaljšanje roka za razpis volitev pred iztekom mandata se čas od dneva razpisa volitev do predložitve kandidatur podaljšuje s sedanjih 35 na

40 dni. Volilna komisija bo morala pred potrjevanjem kandidatnih list zavreči tudi tiste kandidature, ki ne bodo vsebovale predpisanih podatkov in prilog, ter zavrniti tiste, ki ne bodo izpolnjevale zakonskih pogojev.

Ker je v tej fazi volilnega postopka še vedno v ospredju varstvo osebnega vidika volilne pravice nad kolektivnim načinom njenega izvrševanja, bosta upravičena zahtevati sodno varstvo zoper zavrnitev kandidature le kandidat, o čigar kandidaturi je bilo negativno odločeno, in vlagatelj kandidature. Če bo kandidatura predlagana po zboru sodnikov, bo imel to pravico kot vlagatelj predsednik sodišča v imenu vseh sodnikov. Enako varstvo se omogoča zoper odločitev volilne komisije o potrditvi kandidatnih list.

V tej fazi volilnega postopka bo tako volilna komisija lahko sprejela štiri vrste odločitev, zoper katere bo mogoč volilni spor:

1. zavrženje prepozne kandidature,
2. zavrženje kandidature, ki ne bo vsebovala predpisanih podatkov in prilog;
3. zavrnitev kandidature, ki ne bo izpolnjevala zakonskih pogojev:
 - če bo vložena za osebo, ki ne opravlja sodniške funkcije na sodišču, kjer lahko kandidira na kandidatni listi v skladu s tretjim in četrtem odstavkom 18. člena tega zakona;
 - če ne bo podano pisno soglasje kandidata ali
 - če ne bodo predloženi najmanj trije podpisani obrazci o podpori sodnikov;
4. odločitev o potrditvi kandidatnih list; to odločitev bodo lahko izpodbijali kandidati in vlagatelji kandidatur, če se kandidat, katerega kandidatura bo pravočasna in popolna, ne bo uvrstil na kandidatno listo zaradi omejitve števila kandidatur in manjšega števila izraženih podpor sodnikov.

Volilni sodnik bo tudi glede tovrstnih sporov upravno sodišče, ki bo odločalo ob smiselni uporabi določb Zakona o upravnem sporu. Zoper njegovo odločitev pa ne bosta dopustni pritožba in revizija na vrhovno sodišče. Tudi na ta spor pomembno vpliva časovna omejenost, zato so roki za njegovo uveljavljanje in odločanje kratki. Tožbo bo treba vložiti v 48 urah po prejemu odločbe o zavrnitvi ali zavrženju kandidature oziroma po objavi potrjenih kandidatnih listah na intranetnih straneh sodišč, sodišče pa bo moralo o njej odločiti v nadaljnjih 48 urah.

K 10. členu:

Veljavni 21. člen se preoblikuje tako, da v njem ostanejo le določbe sedanjih prvega, drugega in tretjega odstavka, ki se nanašajo na glasovanje, ter se doda nov četrti odstavek, s katerim se ureja varstvo volilne pravice v tej fazi. Zaradi nepravilnosti pri delu posameznega volilnega odbora bo mogoče vložiti ugovor pri volilni komisiji v dveh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija bo morala o ugovoru odločiti v 48 urah. Če bo pri tem ugotovila take nepravilnosti pri glasovanju na volišču, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, bo lahko razveljavila glasovanje na volišču in odredila ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. Zoper odločitev volilne komisije ne bo sodnega varstva. Ta se za morebitne nepravilnosti v tej fazi volilnega postopka zagotavlja v volilnem sporu po volilnem dnevu.

Sedanji četrti odstavek se prenese v novi 21.a člen, ki ureja ugotavljanje izida glasovanja in volitev, peti do sedmi odstavek pa v 21.b člen, ki ureja nadomestne volitve v primeru predčasnega prenehanja mandata članu sodnega sveta izmed sodnikov.

K 11. členu:

Novi 21.a člen ureja zadnjo fazo volilnega postopka, tj. ugotavljanja izida glasovanja in izida volitev ter t. i. sodno varstvo volilne pravice *a posteriori*. V prvem odstavku je v nespremenjenem besedilu prenesena določba veljavnega četrtega odstavka 21. člena ZSSve; v drugem in tretjem odstavku se ureja postopek ugotavljanja izida glasovanja po volilnih odborih in izida volitev s strani volilne komisije; v četrtem do sedmem odstavku sodno varstvo zoper poročilo volilne komisije o izidu volitev; v osmem odstavku pa se za zagotovitev transparentnosti volilnega postopka uveljavlja še dolžnost sodnega sveta objaviti dokončno poročilo volilne komisije v uradnem listu.

Izid glasovanja na posameznem volišču bo ugotavljal volilni odbor, izid volitev in razdelitev mandatov pa volilna komisija, ki bo morala svoje poročilo o izidu volitev objaviti na intranetnih straneh sodišč, da se bodo volivci sodniki lahko seznanili z njim in sprožili sodno varstvo zaradi morebitnih nepravilnosti v volilnem postopku.

Volilni spor po volilnem dnevu je namenjen končnemu sodnemu nadzoru volitev in pomeni predvsem sodni nadzor nad pravilnim oblikovanjem sodnega sveta v skladu z verodostojno ugotovljeno izraženo voljo sodnikov volivcev, zaradi česar ni (več) v ospredju osebna pravica volivca, temveč njen kolektivni vidik in s tem objektivni pomen za zagotovitev poštenih volitev. Zaradi zagotavljanja verodostojnosti volilnega izida so roki za sodno varstvo v tem sporu primerno daljši (osem dni od objave volilnih izidov), še vedno pa se upošteva, da mora priti do čimprejšnjega nemotenega dela sodnega sveta. Dostop do sodnega varstva v tej (končni) fazi je zagotovljen vsem volivcem in kandidatom. V njem se bodo lahko uveljavljale nepravilnosti pri spoštovanju pravil volilnega postopka v vseh fazah tega postopka, razen tistih, glede katerih je predviden sodni nadzor že pred volilnim dnevom v *a priori volilnem sporu*. Ker v tej fazi volilnega postopka prevladuje objektivni pomen volilne pravice, bodo lahko upoštevne le tiste nepravilnosti v volilnem postopku, ki so ali bi lahko vplivale na izid volitev. Ker je volilni spor poseben sodni postopek, ne gre za upravni postopek, se bodo določbe zakona, ki ureja upravne spore, lahko le smiselno uporabljale. Sodišče bo imelo pooblastilo razveljaviti (delno ali v celoti) volitve, če bo ugotovilo take nepravilnosti, ki so ali bi lahko vplivale na volilni izid, s tem pa tudi pooblastilo za ugotovitev drugačnega izida volitev. Če bo sodišče ugotovilo, da se zatrjevane nepravilnosti niso zgodile ali da ugotovljene nepravilnosti niso vplivale ali ne morejo vplivati na izid volitev, bo zahtevek zavrnilo.

Ko bo poročilo volilne komisije pravnomočno, tj. zoper njega ne bo več mogoča tožba pred upravnim sodiščem, ga bo moral sodni svet objaviti še v uradnem listu. Navedeno je pomembno zaradi seznanitve javnosti s tem, kdo so člani sodnega sveta, ki so jih izvolili sodniki. V uradnem listu pa se že zdaj objavi tudi sklep državnega zbora o imenovanju članov sodnega sveta, ki jih imenuje državni zbor.

V novi 21.b člen so v vsebinsko nespremenjeni obliki prenesene določbe od petega do sedmega odstavka veljavnega 21. člena, ki urejajo nadomestne volitve članov sodnega sveta izmed sodnikov, če predčasno preneha mandat izvoljenemu članu.

K 12. členu:

Na opozorilo sodnega sveta, da zakonodajalec v ZSSve ni opredelil mandata volilne komisije, ki izvaja volitve za člane sodnega sveta izmed sodnikov, je prvi odstavek 22. člena dopolnjen z navedbo, da bodo člani volilne komisije imenovani za mandat štirih let. To obdobje je enako, kot že zdaj velja za člane disciplinskih organov (drugi odstavek veljavnega 38. člena ZSSve), in se v

tem pogledu s predlagano novelo spreminja tudi mandatno obdobje članov Komisije za etiko in integriteto, ki zdaj za razliko od disciplinskih organov traja šest let (tretji odstavek veljavnega 50. člena ZSSve). Komisija za etiko in integriteto, disciplinski organi in volilna komisija delujejo pri sodnem svetu in ni posebnih razlogov, ki bi utemeljevali, da bi se člani teh organov imenovali za različna mandatna obdobja.

Dodatno se 22. člen dopolnjuje (novi tretji do osmi odstavek) z opredelitvijo razlogov in postopka predčasnega prenehanja funkcije članu ali namestniku člana volilne komisije. Po veljavni ureditvi so člani volilne komisije lahko tako sodniki kot tudi zunanji člani; izjema sta predsednik in namestnik volilne komisije, ki morata biti vrhovna sodnika. Ker bo funkcija članu volilne komisije lahko prenehala bodisi po zakonu z nastopom vnaprej določenih situacij ali pa z razrešitvijo *ex lege*, bo funkcija članu prenehala v primeru izteka mandata; z odstopom; če bo pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje; in, kadar bo član sodnik, tudi če bo razrešen s sodniške funkcije ali mu bo izrečena disciplinska sankcija; predsedniku in namestniku pa tudi, če mu bo prenehala sodniška funkcija (na primer z upokojitvijo). Sodni svet pa bo imel možnost člana tudi razrešiti, če bo funkcijo opravljal nevestno.

K 13. členu:

Veljavni 23. člen ZSSve zbirno navaja in določa pristojnosti sodnega sveta. S predlaganim členom se določba usklajuje s predlaganimi spremembami v novem Zakonu o sodiščih in v Zakonu o sodnikih, in sicer:

- prenos pristojnosti imenovanja sodnikov vrhovnega sodišča, če bodo izbrani izmed kandidatov, ki so že izvoljeni v sodniško funkcijo, na sodni svet;
- določitev (nove) pristojnosti sodnega sveta, da odloča o ukrepu začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika sodišča (suspenz predsednika sodišča);
- določitev (nove) pristojnosti sodnega sveta, da odloča o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe za predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča;
- ukinitvev dvotirnosti prenehanja sodniške službe in funkcije;
- (nova) pristojnost sodnega sveta, da izdaja ugotovitelne odločbe o mirovanju sodniške funkcije.

Dodatno se črtata in s tem odpravita pristojnosti sodnega sveta za dajanje pobud za uvedbo disciplinskih postopkov in pripravo predhodnega mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču.

Ustavno sodišče je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 ugotovilo, da veljavna ureditev ZSSve ne jamči, da bo v primeru, ko je sodni svet tisti, ki na podlagi drugega odstavka 45. člena ZSSve da pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika, senat disciplinskega sodišča odločal v taki sestavi, da ne bi bil že po objektivnih merilih okrnjen videz njegove nepristranskosti, saj v skladu z drugim odstavkom 40. člena ZSSve senatu disciplinskega sodišča v vsakem posamičnem primeru vedno predseduje član disciplinskega sodišča, ki je tudi član sodnega sveta. Ugotovljeno neskladje z ustavo se v predlogu rešuje tako, da se sodnemu svetu ukinja pristojnost, da daje pobude za uvedbo disciplinskega postopka in v primeru, ko predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika zaradi pravnih ali dejanskih razlogov ne morejo sodelovati v konkretni disciplinski zadevi kot predsedniki senata, določi način imenovanja nadomestnega predsednika disciplinskega senata. Sistemska povezanost sodnega sveta in disciplinskih organov po veljavnem ZSSve je namreč tako močna, da je z vidika skladnosti z ustavo smiselno, da se sodnemu svetu pristojnost podajanja pobud za disciplinske postopke zoper sodnike odvzame.

Sodstvo, konkretno delovna skupina vrhovnih sodnikov na vrhovnem sodišču, je pri predhodnem usklajevanju opozorila tudi na to, da je podaja predhodnega mnenja s strani sodnega sveta v postopku določanja števila sodniških mest na posameznem sodišču nepotrebna formalnost, saj gre za vprašanje kadrovskega načrta, ki je v pristojnosti predsednika vrhovnega sodišča. Pristojnost za pripravo predhodnega mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznih sodiščih je sodnemu svetu podelil prav ZSSve. Pred tem te pristojnosti v skladu z veljavnim 38. členom ZS sodni svet ni imel; pri čemer pa zakonodajalec v predlogu ZSSve⁸³ ni pojasnil, zakaj bi bilo pomembno ali koristno, da sodni svet glede števila sodniških mest na posameznem sodišču sploh pripravlja mnenje. Določanje števila sodniških mest na posameznem sodišču je namreč naloga kadrovskega upravljanja, ki je odvisno od različnih notranjih in zunanjih dejavnikov vsakega sodišča posebej. Zahteva torej dobro poznavanje delovanja vsakega sodišča posebej ter njegovih posebnosti in potreb. Sodni svet v sedanjem normativnem okviru nima neposrednih upravljaljskih nalog z vidika sodne uprave, tako da stika z neposrednim poslovanjem posameznih sodišč nima. Njegova naloga glede sodne uprave sta nadzor njenega delovanja in usmerjanje kadrovske politike v njej. Vprašljivo je zato, kako bi sodni svet, ki dejanskega stika z neposrednim poslovanjem sodišč nima, sploh lahko (vsebinsko) prispeval k procesu določanja števila sodniških mest na posameznih sodiščih, zato se v predlogu ta pristojnost sodnega sveta črta.

Druge spremembe so redakcijske. V 4. točki se tako na primer dodaja nova 4. alineja, v kateri se določa pristojnost sodnega sveta za imenovanje članov volilne komisije (veljavni 22. člen zakona).

K 14. členu:

Odločitve, ki jih mora sodni svet po veljavnem 29. členu ZSSve sprejemati s kvalificirano absolutno večino (tj. dvotretjinsko večino vseh članov), se dopolnjuje še z odločitvami, ki so vezane na izrek suspenza sodniške in/ali vodstvene funkcije (tj. odločitev o izreku začasne odstranitve predsednika vrhovnega sodišča iz sodniške službe odločitev o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe in odločitev o začasnem prenehanju opravljanja funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča.

Kvalificirana večina za sprejetje odločitev zagotavlja večjo legitimnost odločitev sodnega sveta že sama po sebi. Dodatno pa je ta pri pomembnejših odločitvah pomembna tudi zato, da sodniki, ki so kot člani v sodnem svetu zastopani večinsko, ne morejo sami sprejemati odločitev, pomembnih za delovanje sodstva in položaj sodnikov, s čimer se preprečuje, da bi na odločitve sodnega sveta vplivali notranji korporativni interesi.

V veljavnem 29. členu se nadalje preoblikujeta sedanjí peta in šesta alineja prvega odstavka, in sicer tako, da se združita v eno alinejo, v kateri so navedene vse odločitve, povezane s pritožbami sodnikov. Vsebinsko pa se ti dve alineji prilagajata oziroma spreminjata glede na predlagano ureditev pritožb v predlogu novega Zakona o sodnikih in Zakona o sodiščih.

⁸³ Ius info: https://www.iusinfo.si/download/razno/160705_ZSodS_predlog.pdf
eUprava: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=7416>.
Državni zbor: https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/zakonodaja/izbran!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8zivSy9Hb283Q0N3E3dLQwCQ7z9g7w8nAwnMz1w9EUGAWZGgS6GDn5BhsYGwQHG-pHEaPfAAdwNCBOPx4FUfiNL8gNDQ11VFQEAAAXcoa4!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?uid=C1257A70003EE6A1C12580800047F223&db=kon_zak&mandat=VII&tip=doc.

K 15. členu:

S predlaganim členom se v veljavnem 30. členu ZSSve širijo in določeneje opredeljujejo razlogi za izločitev članov sodnega sveta pri odločanju v posamezni zadevi.

Institut izločitve je eden od temeljev poštenega postopka in jamči legitimno izvajanje pristojnosti sodnega sveta. Zahteva po nepristranskem odločanju članov sodnega sveta izhaja iz 22. člena ustave, pri čemer je nepristranskost treba presojati po merilih iz 23. člena ustave. Ni dovolj, da sodni svet v postopku ravna in odloča nepristransko; odločati mora v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti (odločbi stavnega sodišča Up-1094/18-13 z dne 21. 2. 2019 in U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021). Navedeno zavezuje zakonodajalca, da se že na sistemski ravni zagotovi nepristransko odločanje.

S predlaganim členom se tako sedanji drugi odstavek 30. člena ZSSve širi na vse situacije, ko sodni svet odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih, med drugim tudi na postopke imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč. Dodatno se v drugem odstavku tega člena kot izključitveni razlog za izločitev (tj. razlog, ki se taksativno navede in pri katerem se (ne)pristranskost ne ugotavlja, temveč je izločitev na njegovi podlagi samodejna) posebej opredeli sorodstveni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki v postopku pred sodnim svetom pripravi mnenje. V novem (tretjem) odstavku pa se kot izključitveni razlog v postopkih izbire in imenovanja sodnikov in dodelitve sodnikov opredeli še službeni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki pripravlja mnenje.

Po veljavni in predlagani zakonodaji imajo namreč predsedniki sodišč v postopkih v zvezi s položajem sodnikov pomembno vlogo, saj v njih sodelujejo s svojim mnenjem, s katerim lahko vplivajo na odločitve sodnega sveta (postopki izbire kandidatov za prosta sodniška mesta, tretji odstavek veljavnega 16. člena ZSS; postopki izbire kandidatov za mesto predsednika ali podpredsednika sodišča, prvi in drugi odstavek 62a. člena ZS, ter 14. sklep 29. seje sodnega sveta z dne 7. 12. 2000; postopki razrešitve predsednika sodišča – peti odstavek 64. člena ZS; postopki dodelitve sodnikov – tretji odstavek 71. člena ZSS). Nato je nujno, da se ob tem že na zakonski ravni zagotovijo jamstva, ki bodo preprečevala vplive predsednikov, ki bi obstoječi (dovoljeni) okvir presegli in bili v korist drugim, bodisi notranjim korporativnim, bodisi osebnim interesom. S tega vidika so pri odločanju sodnega sveta, katerega večino sestavljajo prav člani, ki so sodniki, zlasti lahko sporne službene ali osebne povezave med člani sodnega sveta in predsedniki sodišč, ki v postopkih sodelujejo z mnenji.

V postopkih izbire sodnikov za prosto sodniško mesto in v postopkih dodelitve sodnikov je nadalje treba upoštevati, da mnenje poda predsednik sodišča, kjer je razpisano prosto sodniško mesto, oziroma s katerega sodnik, ki kandidira za dodelitev na drugo sodišče ali v drug organ, prihaja. Predsednik ima v njih očitni interes za to, kateri kandidat bo na koncu izbran za sodniško mesto na njegovem sodišču oziroma ali bo »njegov« sodnik dodeljen na drugo sodišče ali v drug organ. Nevarnost notranjega korporativizma je zato v teh postopkih največja.

Pri članih sodnega sveta, ki so sodniki, pa je treba dodatno upoštevati tudi to, da imajo predsedniki sodišč relativno velike (sistemske) pristojnosti v razmerju do sodnikov, saj so pristojni za razporejanje sodnikov po posameznih pravnih področjih in podpodročjih (prvi odstavek 71. člena ZS; v okviru zagotavljanja rednega izvrševanja sodne oblasti lahko od sodnika zahtevajo poročilo v konkretni sodni zadevi in mu odredijo ukrepe za hitrejše reševanje zadeve (71. c člen ZS); pristojni so za vnašanje podatkov v osebne spise sodnikov, ki so temelj za ocenjevanje njihovega dela (peti odstavek 31. člena ZSS); lahko predlagajo predčasno ocenjevanje dela

sodnika (prvi odstavek 31. člena ZSS); v postopku ocenjevanja podajo mnenje o delu sodnika (3. člen Meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe); odločajo o izrabi dopusta in odsotnosti zaradi izobraževanja (tretji odstavek 59. člena ZSS ter peti odstavek 63. in 64. člen ZSS); so legitimirani podati pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika (drugi odstavek 45. člena ZSSve).

K 16. členu:

Veljavni ZSSve nima določb o tem, kdo, s kakšno večino in v kakšnem postopku odloči o predlogu za izločitev; teh določb pa nima niti Poslovník sodnega sveta. V tem pogledu določbe Zakona o splošnem upravnem postopku niso v celoti primerne za kolegijski organ *sui generis*, kakršen je sodni svet, zato se v noveli ZSSve-A predlaga dopolnitev instituta izločitve z ureditvijo postopka odločanja (30.a člen), in sicer tako, da bo predlog za izločitev posameznega člana lahko podal vsak član sodnega sveta ali udeleženec v postopku. Če bo sodni svet predlogu ugodil, bo odločitev o tem vnesena v zapisnik in ne bo vsebovala obrazložitve; če bo predlog zavrnjen, bo moral sodni svet to odločitev obrazložiti v odločbi o glavni stvari. Zoper odločitev o izločitvi oziroma neizločitvi ne bo posebne pritožbe; nepravilnosti v zvezi s tem se bodo lahko uveljavljale s pravnim sredstvom zoper odločitev sodnega sveta v zadevi.

K 17. členu:

Prvi odstavek se redakcijsko usklajuje s predlogom Zakona o sodnikih, ki določa poimenovanje posameznih stopenj ocen sodnikovega dela (negativna ocena, ocena ne napreduje, ocena napreduje, nadpovprečna ocena in izjemna ocena).

K 18. členu:

Sodni svet ni sodišče, njegove odločitve pa so strokovne. Drugi odstavek 36. člena poslovnika zato določa, da so postopki pred sodnim svetom praviloma pisni ter potekajo na podlagi pisnih predlogov in dokazil. Kljub temu imajo nekateri postopki pred sodnim svetom, v katerih se odloča o pravicah in obveznostih sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč, lahko tako daljnosežne posledice za sodno oblast, na kar je opozoril sodni svet sam, da je primerno, da se obravnavanemu sodniku oziroma predsedniku ali podpredsedniku sodišča v njih obvezno zagotovi tudi ustna obravnava. Po oceni predlagatelja sta taka postopka postopek o potrjevanju negativne ocene, ki privede do izgube sodniške funkcije sodnika, in postopek razrešitve predsednika ali podpredsednika sodišča, ki je nosilec sodne (samo)uprave. Predlog novele zato v novem drugem do četrtem odstavku 34. člena ZSSve predvideva, da mora sodni svet v navedenih dveh vrstah postopkov obvezno opraviti ustno obravnavo z obravnavanim sodnikom oziroma (pod)predsednikom sodišča. Če se vabljeni sodnik oziroma (pod)predsednik sodišča ne udeleži obravnave, čeprav je bil v redu vabljen, lahko sodni svet obravnavo opravi tudi v njegovi nenavzočnosti.

Zaradi presoje zakonitosti teh postopkov je še določeno, da se ustna obravnava zvočno snema, pri čemer bosta zaradi varstva neodvisnosti sodstva zvočni posnetek obravnave in njen prepis omejeno dostopna, tj. obravnavanemu sodniku in sodišču za potrebe sodne presoje.

Sodni svet pa bo imel možnost izvesti ustno obravnavo v skladu s procesnimi zahtevami, kot so določene za predhodni dve vrsti postopkov, tudi v drugih postopkih po lastni presoji (novi peti odstavek 34. člena zakona).

K 19. členu:

Veljavni 35. člen ZSSve določa, da morajo biti odločitve sodnega sveta o pravicah, obveznostih in pravnih koristih (odločitve o izvolitvi, imenovanju, napredovanju v plačnem razredu ali nazivu, na položaj ali višje sodniško mesto, o dodelitvi ali premestitvi sodnika, potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, imenovanju ali razrešitvi predsednika sodišča in pritožbah sodnikov) obrazložene ter po izkazani vročitvi v anonimizirani obliki objavljene na spletnem mestu sodnega sveta.

Kot izhaja iz obrazložitve predlogov o izvolitvi, ki jih sodni svet pošlje državnemu zboru po opravljenem izbirnem postopku za prosta sodniška mesta, sodni svet v prvi fazi izbire preveri, ali vsi prijavljeni kandidati izpolnjujejo formalne razpisne pogoje za izvolitev in imenovanje na sodniško mesto. V naslednji fazi opravi oceno primernosti kandidatov in na tej podlagi na razgovor povabi kandidate, ki glede na zakonska merila za izbiro izstopajo in s katerimi nato v tretji fazi opravi razgovor. Pri kandidatih se presoja obstoj in kakovost delovnih sposobnosti; strokovno znanje; osebnostne lastnosti, kot so zlasti odgovornost, zanesljivost in preudarnost, ter obstoj socialnih veščin, kot so komunikacijske spretnosti in spretnosti obvladovanja konfliktnih situacij. Za učinkovito in pravilno vodenje sodnih postopkov potrebujejo kandidati za sodniška mesta tudi dobre sposobnosti logičnega in analitičnega razmišljanja, hitrega prepoznavanja bistvenih pravnih vprašanj ter dobre sposobnosti pisnega in ustnega izražanja. Pri predlaganju sprememb je treba upoštevati ključna stališča, ki se nanašajo na standard obrazloženosti odločitev sodnega sveta, ki izhajajo iz ustaljene sodne prakse vrhovnega in ustavnega sodišča.

Vrhovno sodišče je že v zadevi X Ips 333/2015 z dne 21. 7. 2016 poudarilo, da lahko sodni svet zaradi načina odločanja le ob omejenem standardu obrazložitve učinkovito udejanja svojo ustavnopravno določeno vlogo. Odločitev o izbiri kandidata za sodnika ali predsednika sodišča tudi ni odločitev o upravni zadevi glede odločanja o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih s področja upravnega prava (2. člen ZUP), temveč gre za posamični akt oblastne narave, ki ima značaj javnopravne stvari, v zvezi s katero se ZUP uporablja le smiselno (prvi odstavek 31. člena ZSSve). Smiselna uporaba ZUP pomeni okoliščinam konkretnega primera prilagojeno, „primerno“ uporabo teh določb na način, ki kar najbolj ustreza naravi in namenu ter posebnostim posameznega instituta in področja, na katerem se uporablja. Smiselno, torej v skladu z naravo in namenom postopka, in ne neposredno, se uporablja tudi 214. člen ZUP, ki določa obseg obrazložitve upravne odločbe.

Tudi ustavno sodišče je že presojalo obseg obrazložitve izpodbijane odločbe o izbiri kandidata in izrecno opozorilo na posebnosti odločanja sodnega sveta v odločbi št. Up-757/19⁸⁴: »Sodni svet odloča o pravici kandidata, da se za funkcijo vrhovnega sodnika poteguje v poštenem (ustavnoskladnem in zakonitem) postopku pod enakimi pogoji kot drugi kandidati. Kandidat lahko to svojo pravico varuje z vpogledom v spis Sodnega sveta in na ta način preveri, ali mnenje oddelka (in odločitev Sodnega sveta) temelji na objektivnih merilih, s katerimi se izkazujeta strokovna usposobljenost in osebnostna primernost izbranega kandidata. Postopek izbire najprimernejšega kandidata pred sodnim svetom pomeni diskrecijsko odločanje. Sodni preizkus odločitve Sodnega sveta zato ne obsega presoje, kateri izmed več kandidatov, ki izpolnjujejo zakonske pogoje in kriterije, je strokovno in osebnostno najprimernejši za zasedbo funkcije, pač pa zgolj presojo poštenosti postopka. Izbirni postopek je pošten (22. člen Ustave), če je transparenten in če izbira temelji na objektivnih merilih, s katerimi se izkazujeta strokovna

⁸⁴ Uradni list RS, št. 46/20.

usposobljenost in osebnostna primernost izbranega kandidata».

Mednarodne smernice poudarjajo, da avtoriteta in legitimnost sodnih svetov ne moreta temeljiti le na ustreznem normativnem okviru njihovega delovanja (ustavni in zakonski ureditvi), temveč tudi na zaupanju javnosti, pridobljenim s transparentnim, odgovornim in odličnim delom v interesu družbe. V Priporočilu Odbora ministrov Sveta Evrope MC/Rec (2010)12 o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov je v IV. delu posebej poudarjeno, da je treba zagotoviti transparentnost dela sodnega sveta in da je transparentnost prvi pogoj za zaupanje državljanov v delovanje pravosodnega sistema ter jamstvo pred nevarnostjo političnega vpliva in možnostjo enostranskega zastopanja lastnih interesov.

Z vidika krepitve zaupanja javnosti in uveljavljanja odgovornosti sodnega sveta in njegovih članov za zakonito in nepristransko izvrševanje nalog je bila s sprejetjem ZSSve v letu 2017 pomembno okrepljena dolžnost organa, da zagotavlja transparentnost svojega delovanja. Veljavna ureditev se je v tem pogledu izkazala za pomanjkljivo glede zahteve, da se odločitve sodnega sveta sprejemajo z javnim glasovanjem. Prvi odstavek 28. člena ZSSve namreč določa, da sodni svet sprejema odločitve z javnim glasovanjem, vendar sodni svet doslej ni vodil evidence ali zapisnika o tem, kako je posamezni član v konkretni zadevi glasoval.

K 20. členu:

Določba 36. člena ZSSve, ki ureja sodno varstvo zoper odločitve sodnega sveta, se s predlaganim členom vsebinsko ne spreminja. V tretjem odstavku se le določneje opredeljuje, kateri spori v zvezi z odločitvami sodnega sveta so nujni in mora zato sodišče v upravnem sporu odločiti v 30 dneh od prejema tožbe. Gre za odločitve, ki po presoji predlagatelja najintenzivneje posegajo v položaj sodnika in njegovo pravico izvajati sodno oziroma sodno-upravno oblast.

K 21. členu:

Predlagana sprememba v prvem odstavku veljavnega 38. člena ZSSve je redakcijska in upošteva rešitev, po kateri bodo disciplinski tožilci trije ter bodo enakovredno lahko vlagali in zastopali predloge za disciplinsko sankcioniranje sodnikov.

Peti odstavek se preoblikuje, tako da se z njim uredi vprašanje pristojnosti za odločanje o predlogih za izločitev članov disciplinskih organov. V skladu s predlagano ureditvijo bo o zahtevah za izločitev članov disciplinskega sodišča odločal predsednik disciplinskega sodišča (po vzoru vloge predsednika sodišča v sodnih postopkih); v primeru zahteve za izločitev predsednika disciplinskega sodišča in disciplinskih tožilcev pa sodni svet.

Vsebina sedanje določbe petega odstavka 38. člena ZSSve, ki ureja vprašanje nadomestnega članstva disciplinskih organov v primeru, ko iz pravnih ali dejanskih razlogov v posamezni zadevi ni mogoče zagotoviti sodelovanja imenovanih članov disciplinskih organov, se v delu, ki se nanaša na disciplinskega tožilca, prenaša v 39. člen, v delu, ki se nanaša na člane disciplinskega sodišča, pa v novi 40.a člen.

K 22. členu:

Institut namestnika disciplinskega tožilca se ukinja, namesto enega disciplinskega tožilca z enim namestnikom se določajo trije disciplinski tožilci, ki bodo lahko vlagali in zastopali predloge za disciplinsko sankcioniranje enakovredno. V zvezi s tem sodni svet namreč opozarja, da je bilo število prejetih pobud za uvedbo disciplinskega postopka v določenem obdobju relativno veliko, hkrati pa je od leta 2017 kar štirikrat odločal o predlogu disciplinskega tožilca za izločitev.

V 39. člen se nadalje prenaša tudi določba veljavnega petega odstavka 38. člena, ki ureja vprašanje imenovanja nadomestnega tožilca, če v posamezni disciplinski zadevi zaradi pravnih ali stvarnih razlogov imenovani trije disciplinski tožilci ne bodo mogli postopati. S tem se položaj disciplinskega tožilca celostno ureja v enem členu.

K 23. členu:

Veljavni 40. člen se preoblikuje tako, da vsebuje le določbi, s katerima se ureja sestava disciplinskega sodišča (prvi odstavek veljavnega 40. člena) in določba dosedanjega četrtega odstavka 40. člena, ki ureja vprašanje nadomeščanja predsednika disciplinskega sodišča glede njegovih t. i. upravljavskih nalog (tj. določanja sestave senata v posameznih disciplinskih zadevah; odločanje o izločitvah članov disciplinskih senatov).

Sedanji drugi in tretji odstavek, ki urejata sestavo senata v posamezni disciplinski zadevi, se preneseta v novi 40.a člen, v katerem se zbirno uredijo vsa vprašanja v zvezi s sestavo senata v konkretni disciplinski zadevi.

K 24. členu:

V novem 40.a členu se zbirno uredijo vsa vprašanja v zvezi s sestavo senata v konkretni disciplinski zadevi. Prvi in drugi odstavek sta prenesena iz sedanjega drugega in tretjega odstavka 40. člena. Sprememba glede besedila veljavnega drugega odstavka 40. člena (zdaj prvi odstavek 44.a člena) je le redakcijski zaradi jasnejše opredelitve sestave disciplinskega senata v posamezni disciplinski zadevi. V besedilu veljavnega tretjega odstavka 40. člena (zdaj drugi odstavek 40.a člena) pa se pristojnost predsednika disciplinskega sodišča, da določa sestavo senatov v konkretnih zadevah, dopolnjuje na predlog sodnega sveta tako, da bo moral vnaprej sprejeti razpored dela članov disciplinskega sodišča za celotno štiriletno mandatno obdobje, s čimer se onemogoča sestavljanje senatov v konkretnih zadevah na podlagi posebnih delnih interesov.

Z novim tretjim odstavkom se odpravlja ugotovljena neustavnost, ki je bila v tem, da veljavna ureditev ZSSve ne jamči, da v primeru, ko sodni svet da pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika ali ko se sodni svet na svoji seji seznanijo z okoliščinami konkretnega primera, ki je nato predmet tudi v disciplinskem postopku, senat disciplinskega sodišča odloča v taki sestavi, da ne bi bil že po objektivnih merilih okrnjen videz njegove nepristranskosti, saj v skladu z drugim odstavkom veljavnega 40. člena ZSSve senatu disciplinskega sodišča v vsakem posamičnem primeru vedno predseduje član disciplinskega sodišča, ki je tudi član sodnega sveta. Z novim tretjim odstavkom se zato določa, da sodni svet v primeru, ko predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika zaradi pravnih ali dejanskih razlogov ne morejo sodelovati v konkretni disciplinski zadevi kot predsedniki senata, imenuje predsednika senata izmed preostalih članov sodnega sveta. Če tudi nobeden od preostalih članov sodnega sveta zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne more prevzeti položaja predsednika senata, pa sodni svet tega imenuje izmed preostalih članov disciplinskega sodišča, ki so izvoljeni izmed sodnikov, v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča.

Dodatno se za odpravo ugotovljene neustavnosti v veljavnem drugem odstavku 45. člena in 23. členu ZSSve odpravlja pristojnost sodnega sveta, da daje pobude za uvedbo disciplinskih postopkov zoper sodnike.

Novi četrti odstavek je prenos veljavne določbe petega odstavka 38. člena, ki ureja imenovanje nadomestnih članov disciplinskega sodišča izmed sodnikov, ko ti zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati v posamezni disciplinski zadevi.

K 25. členu:

S predlaganim členom se veljavni 41. člen ZSSVe, ki ureja predčasno prenehanje funkcije članom disciplinskih organov, dopolnjuje tako, da se natančno opredeli čas, ko do predčasnega prenehanja pride ob nastopu posamezne okoliščine, ki je podlaga za prenehanje, ter določa obveznost sodnega sveta, da o predčasnem prenehanju izda ugotovitveno odločbo. Navedeno izhaja iz zahteve po določnosti predpisov in pravni varnosti.

V drugem odstavku veljavnega 41. člena ZSSVe se kot razlog za predčasno prenehanje mandata predsedniku disciplinskega sodišča in njegovima namestnikoma dodaja še okoliščina, če sama odstopita.

K 26. členu:

Predlaga se vsebinsko preoblikovanje 43. člena. Sedanja določba, ki ureja sodno varstvo zoper odločbe disciplinskega sodišča, se prenaša v novi, 48.a člen, v 43. členu pa se predlaga določitev zakonske podlage za vodenje evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah.

V predlogu Zakona o sodnikih se ureja rehabilitacija sodnikov z izbrisom izrečene disciplinske sankcije iz evidenc. To zahteva ustrezno zakonsko ureditev in podlago za vodenje evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah, kar se v predlaganem členu rešuje tako, da bo disciplinsko sodišče vodilo evidenco o izrečenih disciplinskih sankcijah ob upoštevanju pravice do izbrisa iz nje. To pomeni, da se v evidenci ne bodo vodile tudi morebitne oprostilne in druge odločbe disciplinskega sodišča, s katerimi ne bo ugotovljena disciplinska odgovornost sodnika, in izrečena disciplinska sankcija.

Namena vodenje evidence sta dva, in sicer uveljavljanje odgovornosti sodnikov (posledica je dostopna v evidenci in razvidna tako sodniku kot tudi predsedniku sodišča kot zlasti zaradi morebitnih novih disciplinskih postopkov) in transparentnost odločanja, ki pa se določa zaradi sodnikov, ki so v disciplinskih postopkih, da lahko po potrebi ocenijo doslednost disciplinskih ukrepov ali sorazmernost izrečenih disciplinskih sankcij.

K 27. členu:

Besedilo »do izdaje odločbe disciplinskega sodišča« v prvem odstavku veljavnega 44. člena ZSSVe se črta iz razloga, ker se s predlogom novele odpravlja sedanji razkorak med naravo pravil, po katerih se vodi disciplinski postopek do izdaje odločbe (tj. po pravilih, ki veljajo za skrajšani kazenski postopek, prvi odstavek 44. člena ZSSVe), in po katerih se zagotavlja sodno varstvo zoper odločitve disciplinskega sodišča (tj. v upravnem sporu pred vrhovnim sodiščem, 43. člen ZSSVe).

Druga sprememba v prvem odstavku se usklajuje s predlogom novega Zakona o sodiščih, ki kot osnovno organizacijsko enoto na prvi stopnji določa okrožno sodišče.

Zaradi varstva sodniške neodvisnosti ZSSVe v drugem odstavku 44. člena določa, da disciplinski postopki niso javni, razen če sodnik v postopku temu izrecno nasprotuje. Odločitev o tem, ali bo disciplinski postopek v času, ko teče, javen, je torej odvisna od odločitve sodnika, zoper katerega se postopek vodi. Navedena ureditev se s predlaganim členom spreminja tako, da sodnik svojo

zahtevo za javnost disciplinske obravnave lahko izrazi ne samo izrecno, ampak tudi konkludentno, in sicer, če javno govori o disciplinskem postopku in zadevi, o kateri se postopek vodi. Ta rešitev se uvaja na pobudo sodnega sveta in je utemeljena z zavedanjem, da so sodniki izkušeni strokovnjaki, ki morajo imeti visoko osebno integriteto. Če sodnik kot stranka disciplinskega postopka javnost seznanj z informacijami o disciplinskem postopku in o njem izraža svoja stališča, je zaradi zagotavljanja zaupanja javnosti v mehanizme za uveljavljanje odgovornosti sodnikov smiselno, da je postopek javen, kar omogočilo bolj uravnoteženo javno poročanje o konkretnem disciplinskem postopku.

K 28. členu:

Disciplinski postopek je mehanizem za uveljavljanje odgovornosti sodnikov, ki mora biti hiter ob izpolnjevanju temeljnih zahtev, ki zagotavljajo poštenost postopka in varstvo sodniške neodvisnosti. S predlaganim novim 44.a členom se zato kot novost posebej ureja možnost hitrejšega in enostavnejšega načina vlaganja vlog in vročanja pisanj v disciplinskih postopkih.

Vloge, ki niso vezane na rok, bodo disciplinski obdolženci in drugi udeleženci lahko vlagali tudi po elektronski poti na uradni elektronski naslov sodnega sveta brez elektronskega podpisa s kvalificiranim potrdilom. Vloge, vezane na rok, pa bo še naprej treba vlagati v skladu s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek, s čimer se zagotavlja, da se disciplinski postopki ne bodo zavlačevali zaradi morebitnega ugotavljanja pravočasnosti procesnih dejanj udeležencev.

Disciplinsko sodišče in disciplinski tožilec bosta pisanja disciplinskemu obdolžencu in drugim sodnikom, ki bodo kot udeleženci sodelovali v disciplinskem postopku, praviloma vročali na delovnem mestu (tj. na matičnem sodišču, ki ga predlog Zakona o sodnikih opredeljuje kot sodišče, kjer opravljajo sodniško funkcijo); dodaja pa se tudi možnost vročanja pisanj na elektronske naslove, ki sicer ne izpolnjujejo zahtev za varni elektronski predal, če bodo naslovljenci s tem predhodno seznanjeni in pisno soglašati s takim načinom vročanja. S tem se omogoča, da bo v disciplinskih postopkih sodnikom mogoče vročati pisanja tudi na službene in domače elektronske naslove. Predlagana ureditev je povzeta po ureditvi, ki jo določa ZUP glede možnosti vročanja v drug elektronski predal, ki ni varni elektronski predal po 86. členu.

Po 83. členu ZUP poznamo dva načina vročanja, fizično in elektronsko vročanje, kjer sta oba načina vročitve na načelni ravni enakovredna. Strankam se lahko dokumenti elektronsko vročijo v varni elektronski predal ali navadni (uporablja se tudi izraz »ne varen« in "drug", ki označujeta enako) elektronski predal (po drugem odstavku 86. člena ZUP), ko so za to izpolnjeni pogoji na strani organa in stranke. Ob tehničnih pogojih na obeh straneh se temeljno predpostavlja, da stranka soglašajo z elektronskim vročanjem oziroma ne zahteva vročanja po fizični poti.

V primeru dvoma, ali je naslovnik pisanje prejel, ker ni dokazov o vročitvi, se povzema ureditev četrtega odstavka 83. člena ZUP, po kateri se zagotovi hitra in učinkovita vročitev z najmanjšimi stroški za organ in naslovnika. V praksi bo to seveda v takem (izjemnem) primeru, če bo obstajal dvom glede vročitve, osebno vročanje v fizični obliki.

K 29. členu:

S predlaganim členom se določbe veljavnega 45. člena ZSSve, ki urejajo možnost suspendiranja sodnika v primeru uvedbe disciplinskega postopka (sedanji četrti in peti odstavek 45. člena), prenašajo v novi samostojni 45.a člen.

Veljavni drugi odstavek 45. člena se dopolnjuje z določbo, po kateri bo disciplinski tožilec pobudo za uvedbo disciplinskega postopka, ki je ne bo podala upravičena oseba, zavrgel, pri čemer zoper to odločitev ne bo pravnega sredstva. Rešitev ni novost, saj je tako postopanje v okviru veljavnih določil izoblikovala že praksa. Slednje pa je v skladu z mednarodnimi smernicami, po katerih zaradi varstva sodniške neodvisnosti ni zaželeno, da do sprožitve disciplinskih aktivnosti zoper sodnika pride neposredno na podlagi predloga (prijave, pobude) katere koli fizične, pravne ali celo anonimne osebe, zaradi česar že veljavni ZSSve določa krog legitimiranih subjektov, ki lahko dajo pobudo za uvedbo disciplinskih postopkov (drugi odstavek 45. člena ZSSve).

Veljavni tretji odstavek 45. člena se spreminja v skladu z opozorilom sodnega sveta, da je sistemsko nelogična ureditev, po kateri bi o uvedbi disciplinskega postopka dokončno odločilo disciplinsko sodišče, če disciplinski tožilec ne bi uvedel postopka, legitimirani pobudnik pa bi pri tem vztrajal. Če namreč disciplinski tožilec, ki mu je poverjena pristojnost, da zastopa javni interes v disciplinskih postopkih, oceni, da ni podlage za uvedbo disciplinskega postopka, disciplinsko sodišče pa bi nato na podlagi zahteve legitimiranega pobudnika postopek vseeno uvedlo, nastopi situacija, ko ni subjekta, ki bi javni interes za vodenje disciplinskega postopka zastopal. Tretji odstavek se zato spreminja tako, da bo moral disciplinski tožilec o svoji odločitvi, ali bo postopek uvedel ali ne, obvestiti legitimiranega pobudnika.

Da bi se izognili različnim razlagam, se v novem četrtem odstavku nadalje določa, da tudi mirovanje sodniške funkcije ali le mirovanje sodniških dolžnosti ne bo ovira za dokončanje disciplinskih postopkov, ki so se začeli pred nastopom mirovanja. Ker pa mirovanje sodniških dolžnosti ne pomeni dokončne izgube pravic in obveznosti iz sodniške službe, mirovanje ne bo moglo biti ovira niti za uvedbo disciplinskega postopka.

Disciplinsko sodišče bo tudi v primeru, da bo končno odločbo izdalo v času mirovanja sodniške funkcije ali dolžnosti, sodniku lahko izreklo disciplinsko sankcijo, pri čemer se v primeru mirovanja sodniške funkcije v predlogu Zakona o sodnikih določa zadržanje zastaranja izvršitve disciplinske sankcije. Če bo torej sodniku v času mirovanja izrečena na primer disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanje plače, premestitev na drugo sodišče ali premestitev na drugo sodišče z znižanjem plače, bo zastaranja izvršitve te sankcije zadržano, dokler bo mirovanje trajalo. Drugače je s sankcijo opomin. Ta začne učinkovati z vročitvijo odločbe o izrečeni disciplinski sankciji in ni nujno vezana na dejansko opravljanje sodniške službe, zato se sankcija lahko izvrši takoj. Prav tako bo mogoče takoj izvršiti disciplinsko sankcijo znižanja plače in ustavitve napredovanja sodniku, ki mu bodo zaradi dodelitve v organ izven sodstva le mirovale sodniške dolžnosti, ne pa tudi sodniške pravice.

K 30. členu:

S predlaganim členom se institut suspenza sodnika v primeru uvedbe disciplinskega postopka uredi v samostojnem novem 45.a členu.

Predlagana rešitev ohranja sedanjo ureditev, po kateri lahko predsednik vrhovnega sodišča v primeru uvedbe disciplinskega postopka sodniku izreče suspenz glede na vrsto in težo očitane disciplinske kršitve; pri čemer se kot novost določa, da mora o uvedbi postopka predsednika vrhovnega sodišča obvestiti disciplinsko sodišče. Ker pa lahko kršita sodniške dolžnosti tudi predsednik ali podpredsednik vrhovnega sodišča, se sedanja ureditev dopolnjuje tudi tako, da bo mogoče v primeru uvedenega disciplinskega postopka suspenz sodniške funkcije izreči tudi predsedniku in podpredsedniku vrhovnega sodišča, o čemer bo odločil sodni svet, zato ga mora v tem primeru disciplinsko sodišče obvestiti o uvedbi postopka.

V tretjem odstavku predlaganega člena se na novo (pre)ureja tudi trajanje suspenza. Če se bo disciplinski postopek končal z oprostivjo sodnika disciplinskih očitkov ali bo izdan zavrnilni sklep oziroma sklep o ustavitvi postopka, bodo s pravnomočnostjo te odločitve odpravljene vse posledice suspenza.

Zoper odločitev o suspenzu bo imel sodnik pravno varstvo v obliki pritožbe na sodni svet in nato še v obliki sodnega varstva pred vrhovnim sodiščem, predsednik in podpredsednik vrhovnega sodišča pa v obliki pritožbe na državni zbor.

K 31. členu:

Disciplinski postopek je mehanizem za uveljavljanje odgovornosti sodnikov, ki mora biti hiter. Praksa je pokazala, da je zdajšnja ureditev, ki veže disciplinski postopek na smiselno uporabo določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek, ne da bi upoštevala značilnosti in posebnosti disciplinskih postopkov, pretoga in ovira optimalno učinkovitost tega mehanizma za uveljavljanje odgovornosti sodnikov.

Predlaga se dopolnitev veljavnega 48. člena ZSSve tako, da se v novem prvem odstavku ureja možnost izvedbe disciplinske obravnave v nenavzočnosti disciplinskega obdolženca pod dvema, kumulativno izpolnjenima pogojeva, in sicer če obdolženec izostanka ne opraviči in njegova navzočnost ni nujna. V skrajšanem kazenskem postopku je namreč na podlagi 442. člena ZKP eden od pogojev za izvedbo glavne obravnave ob obdolženčevi nenavzočnosti okoliščina, da je bil obdolženec pred tem zaslišan. Sicer mora sodišče zoper obdolženca uporabiti prisilne ukrepe za privedbo na sodišče (307. člen ZKP). Sodni svet v zvezi s tem utemeljeno opozarja, da taka rešitev za zagotovitev navzočnosti sodnika na disciplinski obravnavi ni primerna. Disciplinski postopek namreč ni kazenski postopek; je odgovornostni mehanizem, ki mora zagotavljati, da se nepravilnosti v delovnem kolektivu (konkretno posameznega sodišča) čim prej odpravijo in s tem zagotovi nemoten delovni proces. Sodniki so vrhunski pravni strokovnjaki, od katerih se utemeljeno pričakujeta tudi visoka stopnja osebnostne integritete in aktivno sodelovanje v postopku. Ker so sodniki tudi nosilci oblasti, bi bilo izvajanje prisilnih ukrepov za zagotovitev njihove navzočnosti v disciplinskem postopku lahko sporno, predvsem pa neprimerno.

Sprememba v četrtem odstavku veljavnega 48. člena je le redakcijska zaradi poenotenja izrazoslovja glede odločb, ki se izdajajo v disciplinskih postopkih.

K 32. členu:

V predlaganem novem 48.a členu se popolnoma na novo ureja sodno varstvo zoper odločitve disciplinskega sodišča.

Veljavna ureditev namreč predpisuje, da se disciplinski postopek do izdaje odločbe izvaja ob smiselni uporabi procesnega zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSve), medtem ko se sodno varstvo zagotavlja v upravnem sporu pred vrhovnim sodiščem (43. člen ZSSve). Na ta razkorak med naravo obeh postopkov je, kot rečeno, v postopku sprejemanja ZSSve opozarjala že zakonodajnoppravna služba državnega zbora. Konkretno strokovne dileme v zvezi s tem pa je pokazala tudi praksa; med njimi, kakšen je lahko obseg presoje tožbe v upravnem sporu zoper odločitev disciplinskega sodišča; kdo je v primeru, če disciplinski tožilec vložijo tožbo, pristojen za vložitev odgovora na tožbo; ali disciplinski sklep postane dokončen in izvršljiv v upravnem procesnem pomenu; po določbah katerega (procesnega) zakona se udeležencem v disciplinskem postopku vroča odločitev disciplinskega sodišča.

Predlagatelj se je v konkretnem predlogu za ureditev tega vprašanja zgledoval po rešitvah v ZOdv in ZP-1 in predlaga uvedbo sodnega varstva zoper odločitve disciplinskega sodišča, s katero se konča disciplinski postopek, v obliki zahteve za sodno varstvo na vrhovno sodišče, o kateri vrhovno sodišče odloči v senatu petih sodnikov, v sporu polne jurisdikcije in ob uporabi enakih postopkovnih določil, kot veljajo za postopek pred disciplinskim sodiščem. Navedena rešitev hkrati odpravlja vse pomanjkljivosti, ki so v zvezi s sodnim varstvom v disciplinskih postopkih po veljavnem 43. členu ZSSve nastale v praksi. Hkrati pravno varstvo v teh postopkih ohranja na ravni, ki jo demokratični sistemi za zaščito neodvisnosti sodstva zahtevajo. To se bo še naprej zagotavljalo v sodnem postopku pred najvišjim sodiščem v državi v senatu petih vrhovnih sodnikov; v sporu polne jurisdikcije, kar pomeni, da bo vrhovno sodišče odločitev disciplinskega sodišča vedno lahko presojalo vsebinsko in z vidika zakonitosti postopka ter ob smiselni uporabi določb kazenskega procesnega zakona, kar bo zagotavljalo tudi pravico do polne in učinkovite obrambe obravnavanega sodnika.

K 33. členu:

Gre za redakcijsko uskladitev s predlogom Zakona o sodiščih in Zakona o sodnikih, ki namesto do zdaj veljavnega izraza spletna stran uporabljata pojem spletno mesto. V skladu z razlago tega pojma je spletno mesto sestavljeno iz mnogo spletnih strani in drugih vsebin, ki so medsebojno smiselno povezane. Je celoten sistem povezanih spletnih strani pod eno domeno, medtem ko je spletna stran le ena od teh strani znotraj spletnega mesta.

K 34. členu:

V predlogu novega Zakona o sodnikih se odpravlja dvotirnost prenehanja sodniške funkcije in službe. Veljavna ureditev ZSS ločuje med primeri, v katerih sodniku preneha sodniška funkcija po zakonu (prvi odstavek 74. člena ZSS), in med situacijo, ko se sodnik upokoji – v tem primeru mu preneha le sodniška služba, ne pa tudi sodniška funkcija, zato formalno še naprej ostaja sodnik (drugi odstavek 74. člena ZSS). Ker pa je ustavno sodišče ugotovilo neustavnost te dvotirnosti (odločba št. U-I-159/19 z dne 23. 2. 2023), predlog novega Zakona o sodnikih določa (ponovno) uvedbo enovitega sistema prenehanja sodniške funkcije, kot je bil v veljavi do sprejetja Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi (novela ZSS-H). To pa pomeni, da s prenehanjem funkcije sodnik ni več sodnik.

S predlaganim členom se dopolnjuje veljavni prvi odstavek 50. člena ZSSve tako, da bodo člani Komisije za etiko in integriteto lahko še naprej tudi upokojeni sodniki, četudi jim bo ob upokojitvi sodniška funkcija prenehala. Etika je namreč plod spontanega in avtonomnega procesa v okviru posamezne družbene ali poklicne skupine, zato je ZSSve določil, da so člani etične komisije lahko le sodniki, saj neposredno poznajo poklicne dolžnosti in pravice sodnikov ter razumejo poslanstvo in pomen sodniškega poklica, na čemer temeljijo veljavni poklicni etični sodniški standardi in njihov razvoj. Ob tem pa ni videti tehtnih razlogov, da člani komisije ne bi mogli biti tudi upokojeni sodniki, kar je bila praksa že po veljavnem ZSSve, saj sta bila pred sprejetjem odločbe ustavnega sodišča U-I-159/19 v sestavi komisije tudi dva upokojena vrhovna sodnika svetnika.⁸⁵

Poleg tega se v veljavnem tretjem odstavku 50. člena mandat članov komisije usklajuje z mandatom članov drugih dveh delovnih teles sodnega sveta in se s sedanjih šest let znižuje na štiri leta. Komisija za etiko in integriteto, disciplinski organi in volilna komisija so vsi delovna telesa sodnega sveta in ni posebnih razlogov, ki bi utemeljevali, da bi se člani teh organov imenovali za

⁸⁵ Janez Vlaj in Franc Testen: <http://www.sodni-svet.si/#/kei/komisija>.

različna mandatna obdobja. S predlagano spremembo se zato izenačuje mandat članov vseh delovnih teles na štiri leta.

K 35. členu:

Veljavni 51. člen ZSSve se dopolnjuje smiselno enako kot 41. člen ZSSve, in sicer tako, da se v prvem odstavku natančno opredeljuje čas, ko do predčasnega prenehanja mandata članu Komisije za etiko in integriteto pride ob nastopu posamezne okoliščine, ki je podlaga za prenehanje, ter v novem tretjem odstavku določa obveznost sodnega sveta, da o predčasnem prenehanju izda ugotovitveno odločbo. Navedeno temelji na zahtevi za določnost predpisov in pravno varnost.

Dodatno se črta sedanja četrta alineja prvega odstavka 51. člena, po kateri članu komisije mandat predčasno preneha, če personalni svet s pravnomočno oceno sodniške službe ugotovi, da sodnik ne ustreza sodniški službi. Črtanje situacije, ko je sodniku izdana negativna ocena, je potrebno iz sistemskih razlogov. Izdaja negativne ocene namreč sama po sebi ne more imeti kakršnih koli posledic za sodnika, saj ima učinek le in šele, ko jo potrdi sodni svet. Poleg tega izdaja in poznejša potrditev negativne ocene povzročita prenehanje sodniške funkcije, kar je razlog za predčasno prenehanje mandata že po drugi alineji prvega odstavka.

K 36. členu:

Predlaga se redakcijska uskladitev s predlogom Zakona o sodnikih.

K 37. členu:

Pri sodnem svetu delujejo disciplinski organi in Komisija za etiko in integriteto. Na podlagi 22. člena ZSSve Sodni svet imenuje tudi volilno komisijo, pristojno za izvedbo volitev članov sodnega sveta izmed sodnikov in volitev članov personalnih svetov sodišč. Vse člane delovnih teles imenuje sodni svet.

Gre za organe, ki opravljajo pomembne naloge na področju disciplinske odgovornosti sodnikov in profesionalne sodniške etike ter v postopku volitev članov sodnega sveta, s čimer prispevajo k neodvisnemu in odgovornemu delu sodstva ter s svojim delom utrjujejo zaupanje javnosti v sodstvo.

V skladu z 42. členom ZSSve sodni svet disciplinskim organom zagotavlja finančna sredstva, strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje z delo. Ker zdaj le poslovnik sodnega sveta določa, katerim delovnim telesom, ki delujejo pri sodnem svetu, pripada sejnina in povračilo stroškov, se predlaga jasna določitev teh pravic na zakonski ravni. S spremembo prvega odstavka 57. člena ZSSve, ki ureja sejnine in druge stroške, se določa, da imajo člani sodnega sveta, člani disciplinskih organov in člani Komisije za etiko in integriteto pravico do sejnine za udeležbo na svojih sejah. Glede povračila stroškov, ki se povežani z njihovim delom, pa se določa, da pripadajo članom sodnega sveta in članom vseh njegovih delovnih teles. Do povračila potnih stroškov bodo tako upravičeni tudi člani volilne komisije, ki so imenovani iz območja ostalih treh višji sodišč, ki nimajo sedeža v Ljubljani.

Na zakonski ravni se določa tudi, da sejnino in druge stroške podrobneje ureja poslovnik sodnega sveta, ki to zdaj ureja v 29. členu.

K 38. členu (prehodne in končne določbe):

Člani sodnega sveta, imenovani pred začetkom uveljavitve tega zakona, delo nadaljujejo do izteka dobe imenovanja (mandat traja šest let).

K 39. in 40. členu:

Določa se prehodni režim glede spremenjenih pogojev za imenovanje generalnega sekretarja sodnega sveta in njegovo uvrstitev v plačni razred. Sodnik, ki je bil dodeljen v strokovno službo sodnega sveta za opravljanje nalog in del generalnega sekretarja sodnega sveta pred uveljavitvijo tega zakona, bo delo nadaljeval do izteka mandata, za katerega je bil dodeljen, hkrati pa mu bo z dnem uveljavitve tega zakona pripadla plača po novi ureditvi.

K 41. členu:

Ker se z novelo na novo določata mandat članov volilne komisije in volilni postopek za volitve članov sodnega sveta izmed sodnikov, se v prehodnem režimu določa, da bodo člani volilne komisije in njihovi namestniki imenovani v treh mesecih od uveljavitve novele. Morebitni volilni postopek, ki bi se začel pred uveljavitvijo tega zakona, pa se bo končal po določbah veljavnega ZSSve, razen novih določb, s katerimi se ureja pravno varstvo pasivne in aktivne volilne pravice v volilnem postopku.

K 42. členu:

V treh mesecih po uveljavitvi tega zakona bo moral sodni svet imenovati dodatnega disciplinskega tožilca. Sedanji namestnik disciplinskega tožilca bo funkcijo opravljal naprej kot disciplinski tožilec, pri čemer se mu bo mandat iztekel v skladu z odločbo o imenovanju na mesto namestnika disciplinskega tožilca. Novega (tretjega) disciplinskega tožilca bo sodni svet imenoval v treh mesecih od uveljavitve novele.

K 43. in 44. členu:

V enem mesecu po uveljavitvi tega zakona bo moral predsednik disciplinskega sodišča sprejeti tudi razpored dela članov disciplinskega sodišča in zagotoviti vzpostavitev evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah, pri čemer se bodo v evidenco vpisovali podatki o disciplinskih sankcijah, ki so bile izrečene po uveljavitvi tega zakona.

K 45. členu:

Disciplinsko sodišče mora v treh mesecih od uveljavitve zakona vzpostaviti disciplinsko evidenco.

K 46. členu:

V predlaganem členu se ureja veljavnost določb predloga zakona glede disciplinskih postopkov, ki so se že začeli. V teh postopkih bodo začele veljati tiste spremenjene in nove določbe, ki sedanjega položaja disciplinskega obdolženca v postopku ne poslabšujejo. To so določbe glede izločitve članov disciplinskih organov (spremenjeni peti odstavek 38. člena); določbi, ki urejata situacijo, ko bi bili vsi člani disciplinskega sodišča iz pravnih ali dejanskih razlogov izločeni in ne bi bilo mogoče sestaviti senata (nova tretji in četrti odstavek 40.a člena zakona); in določba 44.a člena glede vlaganja vlog in vročanja pisanj. Druge določbe, ki so novost v zvezi s procesnimi dejanji v disciplinskih postopkih (javnost disciplinskih postopkov – spremenjeni in dopolnjeni drugi odstavek 44. člena; možnost izvajanja disciplinske obravnave v nenavzočnosti disciplinskega obdolženca – novi prvi odstavek 48. člena zakona), ki se bodo začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se ne bodo uporabljale.

Določba novega 48.a člena, ki drugače ureja sodno varstvo zoper odločitve v disciplinskih postopkih, se bo glede že začelih postopkov, uporabljala le, če bo disciplinska odločba, s katero se postopek konča, izdana po začetku veljavnosti tega zakona.

K 47. členu:

Zaradi spremembe mandata članov Komisije za etiko in integriteto s šestih let na štiri leta se določa, da člani Komisije za etiko in integriteto, ki so bili imenovani pred uveljavitvijo tega zakona, svoj mandat končajo.

K 48. členu:

Za uskladitev Poslovnika sodnega sveta s spremembami, ki jih uveljavlja predlog zakona, se določa rok šest mesecev.

K 49. členu:

Po zakonski ureditvi, ki je bila v uporabi do začetka uporabe določb ZSSve, je bil disciplinski postopek zoper sodnike v celoti urejen z določbami ZSS. ZSSve je vodilno vlogo za izvedbo disciplinskih postopkov podelil Sodnemu svetu kot neodvisnemu in avtonomnemu organu, v katerem imajo večino sodniki. S tem je zakonodajalec želel doseči večjo neodvisnost disciplinskih postopkov in okrepitev zaupanja javnosti v pravosodje. Disciplinske organe in disciplinski postopek tako po novem ureja ZSSve, ZSS pa še vedno vsebuje materialnopravne določbe glede disciplinske odgovornosti sodnikov in disciplinskih sankcij ter zastaranja. Od začetka uporabe ZSSve, tj. od 20. novembra 2017, pri sodnem svetu delujejo disciplinsko sodišče, disciplinski tožilec in njegov namestnik. Disciplinski organi imajo sedež pri sodnem svetu, ki zagotavlja finančna sredstva, strokovno in upravno pomoč ter druge pogoje za njihovo delo. Pristojni so za izvedbo disciplinskih postopkov zoper sodnike in delujejo po postopku, ki je predpisan z zakonom. V konkretnem primeru je bila vodilna vloga v okviru disciplinskih postopkov zoper sodnike z ZSSve prenesena na Sodni svet, zato so bile v ZSSve ustrezno prenesene tudi določbe, ki urejajo disciplinske organe. To med drugim pomeni, da je po prehodni določbi prvega odstavka 63. člena ZSSve določba 86. člena ZSS res prenehala veljati (torej predsednik disciplinskega sodišča po ZSS ne obstaja več), vendar so pristojnosti predsednika disciplinskega sodišča po prej veljavnih določbah ZSS z novim ZSSve prenesene na predsednika disciplinskega sodišča pri Sodnem svetu, ki zdaj odloča o disciplinski odgovornosti sodnikov.

Namen zakonodajalca ob sprejemanju Zakona o državnem odvetništvu (ZDOdv) je bil jasen, saj je želel disciplinske organe pri državnem odvetništvu obogatiti s sodelovanjem drugih profilov pravne stroke.

K 50. členu:

Ker je razlog za nekatere predlagane spremembe uskladitev s predlaganimi rešitvami v novem Zakonu o sodiščih in v Zakonu o sodnikih, ki se bosta začela uporabljati 1. januarja 2027, je treba na ta dan vezati tudi začetek uporabe nekaterih določb tega zakona.

K 51. členu:

Predlaga se splošni uveljavitveni rok začetka veljavnosti, to je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o sodnem svetu:

4. člen

(generalni sekretar sodnega sveta)

(1) Generalna sekretarka oziroma generalni sekretar (v nadaljnjem besedilu: generalni sekretar) sodnega sveta je dodeljeni sodnik, ki ima najmanj naziv okrožni sodnik.

(2) Generalni sekretar sodnega sveta skrbi za delovanje sodnega sveta in vodi strokovno službo. Za svoje delo je odgovoren predsednici oziroma predsedniku (v nadaljnjem besedilu: predsednik) in članom sodnega sveta.

(3) Dodelitev sodnika iz prvega odstavka tega člena traja tri leta in se izvede v skladu z zakonom, ki ureja sodniško službo, razen če ta zakon določa drugače.

(4) Poziv k prijavam za dodelitev objavi sodni svet, ki pred odločitvijo o dodelitvi pridobi mnenje predsednika sodišča, kjer sodnik opravlja sodniško službo.

(5) Če se na poziv iz prejšnjega odstavka ne prijavi nihče ali ni izbran noben kandidat, objavi sodni svet ponovni poziv.

(6) O dodelitvi odloči sodni svet z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

(7) Sodnik iz prvega odstavka tega člena obdrži pravico uporabljati naziv sodnik, vendar ne more hkrati opravljati sodniške službe in mu obveznosti iz sodniške službe mirujejo. V času dodelitve lahko kandidira in je imenovan za predsednika sodišča, podpredsednika sodišča ali na druga vodstvena mesta na sodišču pod pogoji in po postopku, ki ga določa zakon, ki ureja sodišča.

7. člen

(letno poročilo)

(1) Sodni svet o svojem delu enkrat letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor). Letno poročilo mora predložiti najpozneje do 31. maja tekočega leta za preteklo leto. Poročilo v vednost pošlje tudi ministrstvu in Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče).

(2) Letno poročilo vsebuje podatke o delu sodnega sveta v preteklem letu in oceno stanja v sodstvu, ki je sestavljena iz analize stanja v preteklem letu ter napovedi za prihodnje leto. Sodni svet se v svojem letnem poročilu opredeli tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč.

(3) Državni zbor na sejo, na kateri obravnava letno poročilo, povabi tudi ministra, pristojnega za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: minister).

(4) Sodni svet letno poročilo objavi na svoji spletni strani.

8. člen

(dostop do podatkov)

(1) Sodni svet ima za izvajanje svojih pristojnosti in nalog po tem zakonu in po predpisih, ki urejajo sodišča in sodniško službo, za fizično osebo pravico dostopa do naslednjih osebnih podatkov: osebno ime, enotna matična številka občana (EMŠO), druga uradna identifikacijska številka, datum in kraj rojstva, poklic, zaposlitev in naslov ter vrsta prebivališča in drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov, evidenc, spisov in druge dokumentacije sodišč, kot tudi do drugih podatkov sodne uprave v zvezi s poslovanjem, storilnostjo in kakovostjo dela sodišč ter učinkovitostjo in uspešnostjo dela sodnikov, v obsegu, ki je potreben za obravnavanje posamezne zadeve.

(2) Sodni svet pisno zahteva posredovanje posameznega spisa in v zahtevi navede razloge ter določi primeren rok. Po pregledu vsebine se na spisu označi kdo in kdaj ter na kateri zakonski podlagi ga je pregledal in se ga takoj vrne pristojnemu sodišču.

(3) Do ostalih zbirk podatkov iz prvega odstavka tega člena sodni svet dostopa neposredno, na način, da se v njih označi kdo in kdaj ter na kateri zakonski podlagi je dostopal do njihove vsebine.

(4) Drugi državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo sodnemu svetu na njegovo pisno zahtevo z navedbo razlogov zagotoviti podatke in informacije iz njihove pristojnosti.

(5) Analitično podporo sodnemu svetu za izvajanje njegovih pristojnosti in nalog zagotavlja vrhovno sodišče. Sodni svet in vrhovno sodišče skleneta sporazum, s katerim podrobneje opredelita obseg in način izvajanja.

12. člen (mandat)

(1) Člani sodnega sveta se izvolijo za dobo šestih let in po izteku te dobe ne morejo biti takoj ponovno izvoljeni.

(2) Vsaka tri leta se izvolijo dva ali trije člani sodnega sveta, ki jih izvoli državni zbor, ter trije člani sodnega sveta, ki jih izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo.

(3) Članu sodnega sveta, ki postane član sodnega sveta zaradi predčasnega prenehanja mandata prejšnjega člana, preneha mandat z iztekom dobe, za katero je bil izvoljen prejšnji član.

14. člen (prenehanje funkcije)

(1) Članu sodnega sveta preneha funkcija:

1. z iztekom dobe, za katero je izvoljen;
2. z odstopom;
3. če mu je pristojna stanovska organizacija izrekla disciplinsko sankcijo ali ugotovila, da je s svojim ravnanjem kršil etični kodeks, h kateremu je zavezan, in je zaradi tega neprimeren za opravljanje funkcije člana sodnega sveta;
4. če je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje;
5. članu sodnega sveta, ki je sodnik, s prenehanjem ali razrešitvijo s sodniške funkcije;
6. članu sodnega sveta, ki ni sodnik, če postane trajno nesposoben za opravljanje svoje funkcije ali če izgubi status, v zvezi s katerim je bil izvoljen.

(2) Član sodnega sveta, ki mu je prenehala funkcija po 1. točki prejšnjega odstavka, opravlja pravice in dolžnosti člana sodnega sveta do izvolitve novega člana.

(3) Članu sodnega sveta preneha funkcija po 2. točki prvega odstavka tega člena z dnem, ko sodni svet prejme njegovo pisno izjavo o odstopu.

(4) Članu sodnega sveta preneha funkcija po 4. točki prvega odstavka tega člena z dnem pravomočnosti sodne odločbe.

(5) Članu sodnega sveta preneha funkcija po 5. točki prvega odstavka tega člena z dnem, ko je nastopilo prenehanje ali z dnem pravomočnosti odločitve o razrešitvi s sodniške funkcije.

(6) Članu sodnega sveta, ki je sodnik, preneha funkcija po 3. točki prvega odstavka tega člena z dnem, ko sodni svet z dvotretjinsko večino glasov vseh članov ugotovi, da je član sodnega sveta zaradi storjene etične ali disciplinske kršitve neprimeren za nadaljnje opravljanje funkcije člana sodnega sveta.

(7) Članu sodnega sveta, ki ni sodnik, preneha funkcija po 3. in 6. točki prvega odstavka tega člena z dnem, ko na predlog sodnega sveta državni zbor pravomočno odloči o prenehanju funkcije.

(8) O nastopu okoliščin iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena sodni svet nemudoma obvesti predsednika državnega zbora. Če je odstopil oziroma je bil razrešen član sodnega sveta, ki ga voli državni zbor, obvesti sodni svet tudi predsednika republike.

15. člen (razpis volitev)

(1) Volitve članov sodnega sveta razpiše predsednik državnega zbora najmanj 90 dni pred iztekom mandata članov sodnega sveta, v primeru nadomestnih volitev pa v roku 30 dni od nastopa okoliščine, zaradi katere se opravijo nadomestne volitve.

(2) V aktu o razpisu volitev, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, se določita dan razpisa volitev in dan glasovanja.

(3) Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja mora poteči najmanj 50 dni. V primeru nadomestnih volitev je lahko ta rok krajši, vendar ne krajši od 30 dni.

19. člen (sodniški volilni imenik)

(1) Sodniški volilni imenik (v nadaljnjem besedilu: imenik) iz drugega odstavka 18. člena tega zakona vodi vrhovno sodišče. Podatki za imenik se povzamejo iz centralne kadrovske evidence oziroma iz aktov o imenovanju.

(2) Najpozneje deset dni po razpisu volitev vrhovno sodišče imenik pošlje sodiščem.

(3) Sodnik ima pravico vpogleda v imenik in pravico pisno zahtevati popravek, če sam ali kdo drug ni vpisan v imenik oziroma je vpisan kdo, ki po določbah tega zakona nima pravice voliti, ali če so napačno vpisani osebni podatki. Popravek lahko zahteva najmanj sedem dni pred volitvami.

(4) Če je zahteva za popravek imenika utemeljena, vrhovno sodišče imenik popravi, če ni utemeljena, pa mora v štirih dneh od prejema zahteve za popravek imenika izdati zavrnilno odločbo.

(5) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljeno sprožiti upravni spor pred pristojnim sodiščem v 24 urah po vročitvi odločbe. Sodišče mora odločiti v nadaljnjih 48 urah.

20. člen (kandidatne liste)

(1) Na vsaki kandidatni listi za člana sodnega sveta iz tretjega in četrtega odstavka 18. člena tega zakona mora biti večje število kandidatov, kot je število članov, ki se volijo, vendar največ štirikrat tolikšno, kot je število članov, ki se volijo.

(2) Kandidate za člane sodnega sveta predlagajo sodniki pisno ali na sodniških zborih. Na kandidatno listo se uvrstijo kandidati, ki so jih predlagali najmanj trije sodniki. Če je število kandidatov večje, kot določa prejšnji odstavek, se uvrstijo na kandidatno listo tisti kandidati, ki jih je predlagalo največ sodnikov.

(3) Kandidatne liste potrdi in objavi volilna komisija najmanj 15 dni pred dnevom glasovanja.

21. člen (izvedba volitev)

(1) Volitve se izvedejo na voliščih, ki so na sedežih okrožnih sodišč in na sedežu vrhovnega sodišča. Na sedežih okrožnih sodišč volijo vsi sodniki, razen sodnikov vrhovnega sodišča.

(2) Za glasovanje na voliščih se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja volitve v državni zbor, razen če ta zakon določa drugače.

(3) Glasuje se osebno z glasovnico, na kateri se obkroži ime sodnika, ki se voli.

(4) Izvoljen je sodnik, ki je prejel največ glasov. Če dva ali več kandidatov prejme enako največje število glasov, se volitve glede njih ponovijo.

(5) Če članu sodnega sveta iz vrst sodnikov predčasno preneha mandat po 2., 3., 4. ali 5. točki prvega odstavka 14. člena tega zakona, postane član sodnega sveta iz vrst sodnikov za preostalo mandatno dobo tisti kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član sodnega sveta, ki mu je prenehal mandat.

(6) Če kandidat iz prejšnjega odstavka v osmih dneh od poziva za sprejem mandata ne sporoči, da mandat sprejema, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata.

(7) Če na listi iz 20. člena tega zakona ni naslednjega kandidata, se po določbah tega poglavja opravijo nadomestne volitve.

22. člen
(volilna komisija in volilni odbor)

(1) Volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov vodi volilna komisija, ki jo imenuje sodni svet.

(2) Volilna komisija ima predsednika in štiri člane ter njihove namestnike. Za predsednika in namestnika predsednika volilne komisije se imenuje sodnik vrhovnega sodišča.

(3) Delo na voliščih opravljajo tričlanski volilni odbori, ki jih imenuje volilna komisija. Predsednik volilnega odbora je sodnik višjega sodišča. Predsednik volilnega odbora pri vrhovnem sodišču je sodnik tega sodišča.

(4) Volilna komisija določi obrazce za izvedbo volitev ter enotne standarde za volilni material in druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil.

23. člen
(pristojnosti)

(1) Sodni svet ima po predpisih, ki urejajo sodišča in sodniško službo, naslednje pristojnosti:

1. glede izbire, imenovanja in razrešitev sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč:

- podaja predhodnega mnenja v postopku imenovanja predsednika vrhovnega sodišča,
- predlaganje državnemu zboru kandidatov za imenovanje na mesto vrhovnega sodnika,
- imenovanje in razrešitev predsednikov in podpredsednikov sodišč, razen predsednika vrhovnega sodišča,
- izbira kandidatov za prosto sodniško mesto,
- predlaganje državnemu zboru kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo,
- imenovanje sodnika na razpisano sodniško mesto,
- podaja obrazloženega mnenja v postopku razrešitve predsednika vrhovnega sodišča,
- seznanitev državnega zbora s pravnomočno obsodilno sodbo zoper sodnika,
- podaja predloga državnemu zboru za razrešitev sodnika,
- izdaja ugotovitvene odločbe o prenehanju sodniške funkcije oziroma sodniške službe;

2. glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki, kadar odloča o:

- nezdržljivosti sodniške funkcije,
- napredovanju v višji sodniški naziv,
- hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto,
- izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv,
- potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
- predlogu za odpravo kršitev sodnika, ki meni, da je bila kakorkoli prizadeta njegova neodvisnost,
- pritožbi zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
- premestitvi sodnika,
- dodelitvi sodnika na delo na Ustavno sodišče Republike Slovenije, vrhovno sodišče, višje sodišče, v specializirani oddelek okrožnega sodišča, v strokovno službo sodnega sveta, na Center za izobraževanje v pravosodju ali za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na ministrstvo,
- oprostitvi opravljanja sodniške službe,
- dodelitvi sodniških štipendij;

3. glede disciplinskih postopkov:

- imenovanje disciplinskih organov,
- podaja pobude za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika,
- izvršitev disciplinske sankcije zoper sodnika, če mu je bila po zakonu, ki ureja sodniško službo, izrečena disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanja plače ali premestitve na drugo sodišče,
- odločanje o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika vrhovnega sodišča,
- odločanje o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe;

4. druge naloge:

- sprejem meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto po predhodnem mnenju ministra in meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe,
- sprejem kodeksa sodniške etike,
- imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto,
- sprejem navodil o načinu volitev članov personalnih svetov in razpis volitev,
- podaja soglasja k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodišč ter spremljanje njenega uresničevanja,
- podaja predhodnega mnenja k shemi organizacijskih enot sodišč,
- podaja predhodnega mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču,
- podaja mnenja k letnemu poročilu vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč in k predlogu finančnega načrta za sodišča,
- podaja mnenja državnemu zboru in ministrstvu o zakonih, ki urejajo sodišča in sodniško službo,
- podaja zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, če posegajo v ustavni položaj ali ustavne pravice sodstva,
- podaja obrazložene zahteve za odreditev pregleda poslovanja v zadevi,
- podaja mnenja o odreditvi pripora oziroma začetku kazenskega postopka zoper sodnika.

(2) Sodni svet opravlja tudi druge naloge, če tako določa zakon.

(3) Merila za izbiro kandidatov za sodniško mesto in merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe iz 4. točke prvega odstavka tega člena se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

29. člen

(odločanje z dvotretjinsko večino)

(1) Sodni svet odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov v naslednjih zadevah:

- predlogih za izvolitev sodnikov,
- imenovanjih in napredovanjih sodnikov,
- imenovanjih in razrešitvah predsednikov in podpredsednikov sodišč,
- uvrstitvah v plačni razred,
- pritožbah zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika,
- pritožbah zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
- predlogih za razrešitev sodnikov,
- potrditvah ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
- sprejemu meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto,
- sprejemu meril za kakovost dela sodnikov,

- v drugih zadevah, če tako določa zakon.

(2) Sodni svet lahko s poslovnikom določi še druge zadeve, v katerih odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

30. člen (izločitev)

(1) Pri razpravi in glasovanju o posamezni zadevi ne sme sodelovati član sodnega sveta, pri katerem obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti.

(2) Ko sodni svet odloča o predlogih za izvolitev sodnikov, imenovanjih, napredovanjih in uvrstitvah v plačni razred ter o predlogih za razrešitev sodnikov, član ne sme sodelovati pri odločanju, če:

- se odloča o njegovi kandidaturi ali če je s kandidatom oziroma sodnikom, ki je v postopku, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti, v stranski vrsti do vštetega četrtega kolena, v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ali v svaštvu do drugega kolena;
- obstajajo druge okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti.

32. člen (samostojnost in neodvisnost pri odločanju)

(1) Ko sodni svet odloča o predlogih za izvolitev v sodniško funkcijo, napredovanju na višje sodniško mesto in drugih napredovanjih sodnikov, potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, in o nezdržljivosti sodniške funkcije, samostojno oceni izpolnjevanje pogojev v skladu z zakonom, ki ureja sodniško službo.

(2) Če je treba, lahko sodni svet v postopkih iz prejšnjega odstavka od personalnega sveta in predsednika sodišča zahteva dodatna pojasnila.

34. člen (pisno pojasnilo)

(1) Pred odločanjem o pravicah, obveznostih in pravnih koristi kot so odločitve o potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča ali nezdržljivosti sodniške funkcije sodni svet sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča pozove, da se o zadevi pisno izjavi v roku 15 dni od prejema poziva.

(2) Če sodni svet v roku iz prejšnjega odstavka ne prejme pisne izjave iz prejšnjega odstavka, se šteje, da so izpolnjeni pogoji za sprejem odločitve.

35. člen (obrazložitev in objava odločitev)

(1) Odločitve sodnega sveta o pravicah, obveznostih in pravnih koristi kot so odločitve o izvolitvi, imenovanju, napredovanju v plačnem razredu ali nazivu, na položaj ali višje sodniško mesto, dodelitvi ali premestitvi sodnika, potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, imenovanju ali razrešitvi predsednika sodišča in pritožbah sodnikov morajo biti obrazložene ter po izkazani vročitvi v anonimizirani obliki objavljene na spletni strani sodnega sveta.

(2) Sklepi, s katerimi sodni svet odloča o zadevah javnega značaja, se v skladu s poslovnikom objavijo na spletni strani sodnega sveta.

36. člen
(upravni spor)

(1) Zoper odločbe in sklepe sodnega sveta je dovoljen upravni spor.

(2) V sporih iz prejšnjega odstavka odloča vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov.

(3) Pristojno sodišče mora odločiti v roku 30 dni od prejema tožbe zoper odločbo oziroma sklep sodnega sveta.

(4) Zoper odločitev vrhovnega sodišča ni pritožbe ali revizije.

(5) V postopku izbire kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo in v postopku imenovanja predsednika in podpredsednika sodišča je upravni spor mogoč le glede presoje zakonitosti izbirnega postopka ter odločitve sodnega sveta o izpolnjevanju zakonskih pogojev za imenovanje ali izvolitev v te funkcije.

38. člen
(disciplinski organi)

(1) Disciplinski organi so disciplinski tožilec in njegov namestnik ter disciplinsko sodišče.

(2) Disciplinski organi se imenujejo za dobo štirih let z možnostjo ponovnega imenovanja.

(3) Sodni svet imenuje in razrešuje disciplinske organe z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

(4) Člane disciplinskih organov iz vrst sodnikov sodnemu svetu v imenovanje predlaga občna seja vrhovnega sodišča.

(5) Če v posamezni zadevi disciplinski tožilec in njegov namestnik ali disciplinsko sodišče iz pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati, imenuje sodni svet za odločanje v tej zadevi na predlog občne seje vrhovnega sodišča nadomestnega tožilca ali potrebno število nadomestnih članov disciplinskega sodišča.

39. člen
(disciplinski tožilec)

(1) Predlog za disciplinsko sankcioniranje vlaga in zastopa disciplinski tožilec, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča njegov namestnik.

(2) Disciplinski tožilec in namestnik disciplinskega tožilca sta vrhovna sodnika.

40. člen
(disciplinsko sodišče)

- (1) Disciplinsko sodišče ima devet članov, in sicer:
- tri člane sodnega sveta, izmed katerih je eden predsednik, druga dva pa njegova namestnika,
 - šest sodnikov, od katerih sta dva vrhovna, dva višja in dva sodnika prve stopnje.
- (2) Disciplinsko sodišče odloča v posamezni zadevi v senatu treh članov, izmed katerih sta najmanj dva sodnika. Predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali njegov namestnik, najmanj en od preostalih dveh članov pa mora biti sodnik z enakim položajem sodnika, kot ga ima sodnik, zoper katerega teče disciplinski postopek.
- (3) Sestavo senata določi predsednik disciplinskega sodišča.
- (4) Sodni svet določi vrstni red, po katerem namestnika nadomeščata predsednika disciplinskega sodišča v njegovi odsotnosti.

41. člen
(predčasno prenehanje funkcije)

- (1) Članu disciplinskega organa, ki je bil imenovan na predlog občne seje vrhovnega sodišča, preneha funkcija:
1. z odstopom;
 2. s prenehanjem ali razrešitvijo s sodniške funkcije;
 3. če mu je izrečena disciplinska sankcija;
 4. z imenovanjem na sodniško mesto drugega položaja.
- (2) Članu disciplinskega sodišča, ki je bil imenovan iz vrst članov sodnega sveta, preneha funkcija v disciplinskem organu s prenehanjem funkcije člana sodnega sveta.
- (3) Na mesto člana disciplinskega organa, ki mu je predčasno prenehala funkcija, imenuje sodni svet po postopku iz 38. člena tega zakona nadomestnega člana.
- (4) Članu disciplinskega organa, ki postane član disciplinskega organa zaradi predčasnega prenehanja mandata prejšnjega člana, poteče mandat z iztekom dobe, za katero je bil imenovan prejšnji član.

43. člen
(sodno varstvo)

Zoper odločbo disciplinskega sodišča je dopustno sodno varstvo po 36. členu tega zakona.

44. člen
(smiselna uporaba predpisov)

- (1) Če ta zakon ne določa drugače, se v disciplinskem postopku do izdaje odločbe disciplinskega sodišča smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, ki veljajo za skrajšani postopek pred okrajnim sodiščem, razen določb, ki se nanašajo na oškodovanca.
- (2) V disciplinskem postopku je javnost izključena, razen če sodnik v postopku temu izrecno nasprotuje.

45. člen
(uvedba postopka)

(1) Disciplinski postopek se uvede z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obrazloženega predloga za izrek disciplinske sankcije.

(2) Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo predsednik sodišča, pri katerem sodnik opravlja sodniško službo, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča, sodni svet in minister.

(3) Če disciplinski tožilec ne uvede postopka, je o razlogih dolžan obvestiti pobudnika. Če pobudnik vztraja pri pobudi, o uvedbi postopka dokončno odloči disciplinsko sodišče.

(4) Ob vložitvi predloga za izrek disciplinske sankcije lahko predsednik vrhovnega sodišča glede na značaj in težo očitane disciplinske kršitve izreče sodniku začasno odstranitev iz službe po določbah zakona, ki ureja sodniško službo, ki lahko traja najdalj do dokončne odločitve.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka traja suspenz najdalj do dokončne odločitve pristojnega organa v disciplinskem postopku.

48. člen
(zapisnik)

(1) V zapisnik o disciplinski obravnavi se vpišejo imena vseh prisotnih in bistvena vsebina poteka obravnave.

(2) Predsednik senata lahko na predlog stranke ali po uradni dolžnosti odredi, da se v zapisnik dobesedno vpišejo izjave, za katere misli, da so pomembne.

(3) Na zahtevo stranke se v zapisnik vpiše tudi vprašanje, na katerega senat ni dovolil odgovora.

(4) V zapisnik o disciplinski obravnavi se vnese celoten izrek disciplinskega sklepa.

(5) Zapisnik o disciplinski obravnavi podpišejo predsednik in člani senata ter zapisnikar.

49. člen
(komisija za etiko in integriteto)

(1) Pri sodnem svetu se imenuje Komisija za etiko in integriteto (v nadaljnjem besedilu: komisija), ki ima naslednje pristojnosti:

- sprejema načelna mnenja glede ravnanj, ki pomenijo kršitev kodeksa sodniške etike,
- izdaja priporočila za spoštovanje pravil sodniške etike in integritete v skladu s kodeksom sodniške etike,
- sprejema smernice s področja sodniške etike in integritete v skladu s kodeksom sodniške etike,
- v sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju skrbi za izobraževanje in usposabljanje sodnikov na področju sodniške etike in integritete.

(2) Komisijo pred drugimi državnimi organi in javnostjo zastopa predsednik, ki ga izmed sebe izvolijo člani komisije za dobo dveh let z možnostjo ponovne izvolitve. Po pooblastilu predsednika lahko komisijo zastopa tudi namestnik predsednika, član komisije ali generalni sekretar sodnega sveta.

(3) Načelna mnenja glede kršitev kodeksa sodniške etike se v anonimizirani obliki objavijo na spletnih straneh sodnega sveta.

(4) Komisija podrobneje uredi način svojega dela s poslovníkom.

50. člen

(sestava komisije za etiko in integriteto)

(1) Komisijo sestavlja pet sodnikov.

(2) Člane komisije imenuje sodni svet, ki izbere:

- štiri člane izmed kandidatov, ki se na poziv sodnega sveta prijavijo sami ali jih predlagajo sodišča ali drugi sodniki, in
- enega člana izmed članov sodnega sveta.

(3) Člani komisije se imenujejo za dobo šestih let z možnostjo ponovnega imenovanja.

51. člen

(predčasno prenehanje funkcije)

(1) Članu komisije preneha funkcija pred potekom mandata:

- z odstopom;
- s prenehanjem ali razrešitvijo s sodniške funkcije;
- če mu je izrečena disciplinska sankcija;
- če personalni svet s pravnomočno oceno sodniške službe ugotovi, da sodnik ne ustreza sodniški službi ali ne izpolnjuje pogojev za napredovanje;
- če komisija oceni, da je s svojimi ravnanji kršil kodeks sodniške etike.

(2) Članu komisije, ki je imenovan izmed članov sodnega sveta, preneha funkcija pred potekom mandata tudi v primeru, če mu preneha funkcija člana sodnega sveta.

(3) Na mesto člana komisije, ki mu je funkcija predčasno prenehala, sodni svet po postopku iz 50. člena tega zakona imenuje nadomestnega člana.

(4) Članu komisije, ki postane član zaradi predčasnega prenehanja mandata prejšnjega člana, poteče mandat z iztekom dobe, za katero je bil imenovan prejšnji član.

53. člen

(kodeks sodniške etike)

(1) Kodeks sodniške etike določa pravila za službeno in zasebno ravnanje in vedenje sodnikov zaradi varovanja neodvisnosti, nepristranskosti in poštenosti sodnikov ter ugleda sodniške službe.

(2) Sodniki so dolžni spoštovati kodeks sodniške etike pri opravljanju sodniške službe in zunaj nje.

(3) Kodeks sodniške etike se objavi na spletnih straneh sodnega sveta in spletnih straneh sodišč.

54. člen
(strokovna služba)

- (1) Sodni svet ima strokovno službo, ki zanj opravlja strokovne in administrativne naloge.
- (2) Podrobnejšo organizacijo in naloge strokovne službe ter sistemizacijo sodni svet določi s posebnim aktom.
- (3) Za zaposlene v strokovni službi se uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj in pravice javnih uslužbencev.
- (4) Za opravljanje del v strokovni službi sodnega sveta so lahko v skladu z zakonom, ki ureja sodniško službo, dodeljeni sodniki.

57. člen
(sejnine in drugi stroški)

- (1) Člani sodnega sveta in njegovih delovnih teles imajo v zvezi z udeležbo na sejah sodnega sveta in delovnih teles pravico do sejnine in povračila materialnih stroškov, ki so povezani z njihovim delom.
- (2) Ne glede na določbo prvega odstavka 5. člena tega zakona mora sodni svet za povišanje sejnine in povračila stroškov pridobiti predhodno soglasje ministra, pristojnega za finance.
- (3) Glede pravice do povračila stroškov v zvezi s službenimi potovanji (dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja) se za člane sodnega sveta in njegovih delovnih teles ter generalnega sekretarja smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravico do povračila stroškov za službena potovanja sodnikom, za zaposlene v strokovni službi sodnega sveta pa določbe predpisov, ki urejajo pravico do povračila stroškov za službena potovanja javnih uslužbencev.

Zakon o državnem odvetništvu:

84. člen
(disciplinska komisija prve stopnje)

- (1) Disciplinska komisija prve stopnje ima devet članov:
 - tri sodnike, ki jih na predlog predsednika disciplinskega sodišča prve stopnje po zakonu, ki ureja sodniško službo, izmed članov tega sodišča z njihovim soglasjem imenuje generalni državni odvetnik;
 - tri višje državne odvetnike, ki jih z njihovim soglasjem imenuje generalni državni odvetnik in
 - tri uslužbence ministrstva, ki jih izmed univerzitetnih diplomiranih pravnikov ali magistrstov prava z najmanj tremi leti praktičnih izkušenj na pravniških delih po opravljenem pravniškem državnem izpitu imenuje minister.
- (2) Generalni državni odvetnik izmed višjih državnih odvetnikov določi predsednika disciplinske komisije in dva namestnika ter vrstni red, po katerem namestnika nadomeščata predsednika v njegovi odsotnosti.
- (3) Sestavo senata v posameznem primeru določi predsednik disciplinske komisije prve stopnje.

(4) Disciplinska komisija prve stopnje v posameznem primeru odloča v senatu treh članov. Predsednik senata v posamezni zadevi je višji državni odvetnik ali njegov namestnik, drugi in tretji član senata pa sta sodnik in uslužbenec ministrstva.